

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
EDUKOLOGIJOS FAKULTETAS
EDUKOLOGIJOS KATEDRA

Justė Rinevienė

Švietimo kokybės vadybos magistrantūros studentė

**ELEKTRONINĖ MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO
SISTEMA KAIP GRĮŽTAMOJO RYŠIO BEI TĖVŲ PEDAGOGINIO
ŠVIETIMO PRIEMONĖ**

Magistro darbas

Darbo vadovas:
Prof. dr. Vincentas Lamanuskas

Šiauliai, 2012

Darbas originalus ..... Justė Rinevienė
(parašas)

TURINYS

SANTRAUKA	3
ĮVADAS	5
1. ELEKTRONINĖ MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO SISTEMA	10
2. GRĮŽTAMASIS RYŠYS KAIP UGDOMOSIOS SITUACIJOS KOMPONENTAS	15
2.1 Grįžtamasis ryšys bei grįžtamoji informacija pamokoje	15
2.2 Ryšys tarp mokymo ir vertinimo bei efektyvaus vertinimo gairės	17
2.3 Informacinių technologijų įtaka grįžtamajam ryšiui	20
3. TEORINĖS TĖVŲ BENDRADARBIAVIMO SU MOKYKLA VAIKŲ UGDYMO KLAUSIMAIS PRIELAIDOS	22
3.1 Šeimos ir mokyklos bendradarbiavimo svarba vaikų ugdymo procese	22
3.2 Galimybės bei veiksniai, įtakojantys tėvų pedagoginio švietimo situaciją	24
3.3 Tradicinės ir netradicinės tėvų pedagoginio švietimo formos	26
4. ELEKTRONINĖS MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO SISTEMOS KAIP GRĮŽTAMOJO RYŠIO BEI TĖVŲ PEDAGOGINIO ŠVIETIMO PRIEMONĖS EMPYRINIS TYRIMAS	28
4.1 Tyrimo metodika, organizavimas ir tiriamieji	28
4.2 Tyrimo rezultatai ir jų analizė	29
4.2.1 Pedagogų požiūris į elektroninę mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemą	30
4.2.2 Tėvų (globėjų) požiūris į elektroninę mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemą	40
4.2.3 Ugdymo subjektų požiūrių į elektroninę mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemą palyginimas	49
IŠVADOS	55
REKOMENDACIJOS	56
LITERATŪRA	57
PRIEDAI	63

ELEKTRONINĖ MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO SISTEMA KAIP GRĮŽTAMOJO RYŠIO BEI TĖVŲ PEDAGOGINIO ŠVIETIMO PRIEMONĖ

Magistro darbas

Santrauka

Šiandieninė visuomenė dažnai vadinama žinių arba informacine visuomene. Tai lemia spartūs mokslo bei technikos pokyčiai, o ypač informacinių technologijų plėtojimas. Elektroninė mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema yra vienas iš šiuolaikinių informacinių technologijų pavyzdžių. Pradėjus diegti šią sistemą buvo siekiama kuo efektyvesnio mokinių ugdymo(si) proceso valdymo. Sistemos tikslas- operatyvus žinių apie mokinių pasiekimus perdavimas jų tėvams (globėjams), pedagogų bei tėvų bendravimo ir bendradarbiavimo vaiko ugdymo klausimais palengvinimas. Internetinėje erdvėje tėvai turi galimybę stebėti savo vaiko pažymius, lankomumą, pamokų tvarkaraščius, gautas pastabas ar pagyrimus, būsimų kontrolinių ir savarankiškų darbų tvarkaraščius ir pan. Ši sistema yra nepakeičiamas pagalbininkas mokinių tėvams (globėjams) kurie dirba užsienyje.

Tyrimo objektas-- pedagogų bei tėvų (globėjų) požiūris į elektroninę mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemą bei tėvų švietimą. *Tyrimo tikslas*- ištirti pedagogų ir mokinių tėvų (globėjų) požiūrį į elektroninę vertinimo sistemą bei įvertinti šios sistemos, kaip grįžtamojo ryšio ir tėvų pedagoginio švietimo priemonės, edukacinį veiksmingumą. *Tyrimo metodai*: teoriniai įvairios mokslinės literatūros, dokumentų studijavimas ir analizė, empiriniai: kiekybinio tyrimo pagrindu atlikta pedagogų bei mokinių tėvų (globėjų) anketinė apklausa (žr. 2, 3 priedus), statistiniai: tyrimo duomenys apskaičiuoti kompiuterinės duomenų programos Microsoft Office Exell 2003 pagalba.

Atsitiktinės atrankos būdu tyrime dalyvavo 239 respondentai (126 pedagogai ir 113 mokinių tėvų (globėjų), kurių vaikai mokosi 5-12 klasėse). Tyrimas atliktas penkiose įvairių Lietuvos miestų mokyklose, kuriose yra įdiegta elektroninė pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema.

Atlikto tyrimo rezultatai patvirtino hipotezę, kad ši sistema yra daug veiksmingesnė grįžtamojo ryšio bei pedagoginio tėvų švietimo priemonė tradicinių spausdintų priemonių atžvilgiu. Tačiau atskleidė tokius trūkumus: tėvai pakankamai retai tikrina e-dienyną, per maža mokytojų motyvacija bei nepakankamas tėvų ir mokytojų bendradarbiavimas vaiko ugdymo(si) klausimais.

THE ELECTRONICS ACHIEVEMENT ASSESSMENT SYSTEM OF STUDENTS AS FEEDBACK AND PARENTAL PEDAGOGICAL EDUCATIONS IMPLEMENT

Master's work

Summary

Nowadays society often is named as knowledge or information society. It depends on the rapid science and technical, especially on the information technology development. The electronics achievement assessment system is one of the nowadays information technology examples. Purpose of this system is effective management of pupil's education process, operative transmission of information about pupils achievement in the school to their parents (guardians), parents (guardians) and schoolmasters communication, collaboration in order to relieve pupils education. In the internet, parents have possibility to observe their children's notes, attendance, school schedule, remarks and compliments, time table of auditorial work and so on. This system is irreversible helper to parents, who are working abroad.

The subject of research – Parents (guardians) and schoolmasters viewpoint to electronic achievement assessment system and to parental education. The aim of the research - to investigate and analyze the point of view of the teachers and parents (guardians) about the electronic scoring systems as a feedback and parental educational teaching tools educational effectiveness. The research methods (theoretical) – exploration and analysis various nonfictions, documentation, (empirical): schoolmasters and parents (guardians) poll with form – as background quantitative exploration (look 2, 3 annexes), (statistical): the information of investigation is calculated with Microsoft office Excel 2003 program.

During investigation were incidentally chosen 239 respondents from senior pupils), (126 schoolmasters and 113 parents (guardians), which pupils are studying in 5-12 classes). The exploration, investigation was made in schools which are in five different towns in Lithuania. All schools have the electronic achievement assessment system.

Accomplished investigation approved hypothesis, that electronic achievement assessment system as feedback and parental pedagogical educations implement is much more effectively than paper day-book. However this investigation discovered several weaknesses: parents very rarely inspecting electronic day-book, teachers and parents poor cooperation in child's education process.

ĮVADAS

Tyrimo aktualumas. Dabartinis Lietuvos švietimas ir jo reformos yra visuomenės dėmesio centre. Narystė Europos sąjungoje, kintančios socialinės bei ekonominės sąlygos, globalizacija, sparti informacinių technologijų plėtra, vis didėjantys žmonių poreikiai bei reiklavimai švietimo sistemai yra vidiniai ir išoriniai veiksniai, kurie įtakojo švietimą ir lemia jo pokyčius.

A. Hargreaves (2008) pabrėžia, kad vykdant XXI a. švietimo reformas, daugelyje šalių atkreipiamas dėmesys į tris pagrindinius iššūkius: didesnius reikalavimus jaunėms žmonėms, nes siekiama ugdyti ypatingus kiekvieno asmens talentus, jaunų žmonių poreikius ir reikalavimus bei ugdymo standartus (dėmesys tam kaip mokoma). Visi šie iššūkiai rodo, kad šiandien labai svarbu ne tik žinių perteikimas mokykloje, bet ir mokėjimas mokytis, mokytojų tobulėjimas, horizontų plėtimas. Pastarasis veiksnys atspindi gebėjimus įveikti gyvenimiškus iššūkius ir užduotis už ugdymo institucijos ribų.

Jau minėta, kad mokslo ir technikos vystymasis, o ypač informacinių technologijų plėtojimas, yra labai spartus. Kadangi vienas iš švietimo tikslų yra žmogaus socializacija ir gebėjimas prisitaikyti prie nuolat besikeičiančių sąlygų. Mokyklos, kaip ugdymo institucijos pareiga yra mokyti žmogų gyventi dabartinėje žinių arba kitaip vadinamoje informacinėje visuomenėje.

Šiuo metu vis daugiau mokyklų siekia žengti koją kojon su šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis. To pavyzdys yra elektroninė mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema, kuri Lietuvoje aktyviai pradėta diegti nuo 2005-2006 mokslo metų, kai 2005 metų kovo 3 dieną buvo pasirašyta sutartis dėl eksperimentinio elektroninės pažymių knygelės projekto įgyvendinimo Kauno ir Vilniaus mokyklose (informacinė sistema „žinios“). Projekto metu keliami tikslai buvo sudaryti prielaidas tėvams kuo daugiau ir kuo operatyviau gauti žinias apie vaikų pasiekimus mokyloje, mokyklos administracijai kuo optimaliau valdyti ugdymo procesą, o pedagogams palengvinti darbo sąlygas ir bendravimą bei bendradarbiavimą su mokinių tėvais.

Šiandien elektroninė mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema naudojasi daugiau kaip 480 Lietuvos mokyklų ir šis skaičius kiekvienais mokslo metais vis didėja. Mokyklose įdiegtas elektroninis dienyas¹ suteikia galimybes ne tik tėvams (globėjams), bet ir mokiniams,

---

¹ Sąvokos „elektroninė mokinių pažangos bei pasiekimų vertinimo sistema“, „elektroninė vertinimo sistema“, „elektroninis dienyas“, „elektroninė pažymių knygelė“ darbe naudojamos pakaitomis ir reiškia tą patį.

klasės auklėtojams bei mokyklos administracijai operatyviai gauti reikiamą informaciją. Sistemoje pateikiami mokyklos pranešimai apie renginius, susirinkimus, klasių žurnalai, tvarkaraščiai, mokinių praleistos pamokos, gauti įvertinimai, užduoti namų darbai, gautos pastabos ar pagyrimai, būsimi savarankiškų darbų bei kontrolinių darbų planai ir panašiai. Visą šią informaciją tėvai gali matyti prisijungę prie interneto, gauti dienos ar savaitės ataskaitą apie vaiko veiklą mokykloje paskambinus informacijos telefonu arba užsiprenumeravus sms trumpasias žinutes apie vaiko pasiekimus į savo telefoną. Tėvams (globėjams), kurie internetu nesinaudoja arba neturi jo namuose, klasės auklėtojas ar direktoriaus pavaduotoja ugdymui privalo pateikti jiems popierines ataskaitas su informacija apie jų vaiko mokymosi pasiekimus.

Keičiantis visuomenei, švietimui, kinta ir svarbiausieji ugdomosios situacijos (proces) didaktiniai komponentai. Vienas jų yra grįžtamasis ryšys, kurį L. Jovaiša (2007) apibūdina kaip „informaciją apie sistemos veikimo rezultatus, turinčią tolesnį poveikį sistemai. <...> Sistemos tobulėjimą užtikrina grįžtamoji informacija, daranti teigiamą poveikį informaciniams ryšiams“. P. Pečiuliauskienė, V. Pipirienė (2008) grįžtamąjį ryšį apibūdina kaip „informaciją apie mokymo sistemos būseną, pasiekiančią mokytoją ir taikomą tolesniam mokymo sistemos koregavimui“. Grįžtamojo ryšio vietą ugdyme taip pat tyrė G. Staniūnienė (1980), L. Paurienė (1984), B. Bitinas (2000).

Elektroninė mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema yra nauja grįžtamojo ryšio priemonė, nes norint operatyviai ir sistemingai perduoti žinias mokiniams ar jų tėvams (globėjams) ir gauti iš jų grįžtamąjį ryšį, spausdintinės pažymių knygelės ar spausdintinių kasmėnesinių ataskaitų jau nebepakanka. Elektroninė pažymių knygelė atlieka tarpininko vaidmenį tarp mokinių, tėvų (globėjų) ir mokyklos bei leidžia kuo efektyviau valdyti vaikų ugdymo procesą.

S. Dapkienė (1997) teigia, kad šeima ir mokykla yra institucijos, kurias jungia tas pats objektas- vaikas, todėl jos abi yra atsakingos už jaunosios kartos ugdymą. Labai svarbu suvokti, kad nepakanka tėvams suteikti trumpą ir „sausą“ informaciją apie vaikų pažangą ir pasiekimus. Labai svarbu vykdyti sistemingą tėvų švietimą, kad tėvai kuo geriau suprastų ugdymo svarbą, galėtų su pedagogais konsultuotis įvairiais vaiko ugdymo klausimais, gebėtų suvokti bendravimo ir bendradarbiavimo su mokykla svarbą.

Tėvų pedagoginio švietimo problemas bei šeimos ir mokyklos bendradarbiavimo aktualumą tyrinėja įvairūs Lietuvos ir užsienio šalių mokslininkai: V. Krumm (1993), L. Stoll, D. Fink (1998), D. Hopkins, M. Ainscow, M. West (1998), Litvinienė J. (1990), Bernotas (1995),

V. Dzenkauskas (1999), S. Dapkienė (2002) ir kt. Tokie mokslininkai kaip R. Grigas (2002), A. Gumuliauskienė (2002), V. Grincevičienė (2004) tyrė mokinių tėvų požiūrį bei nuostatas mokyklos atžvilgiu pastebėjo, kad tėvai nesijaučia esantys mokyklos bendruomenės dalimi, kad mokinių tėvų ir mokyklos sąveika nėra kokybiška ir iš esmės neįtakoja ugdymo proceso.

Tyrimo problema. Praktiniame kontekste šiandien esama įvairių nuomonių apie elektroninę mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemos veiksmingumą bei sąsajas su grįžtamuju ryšiu ar tėvų švietimu. Neabejojama, kad šios sistemos taikymas praktikoje turi savitumų kiekvienoje šia sistema besinaudojančioje šalies mokykloje, tačiau pasigendama išsamių mokslinių tyrimų apie elektroninės vertinimo sistemos edukacinį veiksmingumą. Visos šios prielaidos lėmė tyrimo problemą: kaip mokyklose dirbantys pedagogai bei mokinių tėvai (globėjai) vertina elektroninę vertinimo sistemą, tai yra kokią įtaką ši sistema daro grįžtamosios informacijos kokybei, kokiais būdais galima tobulinti šią sistemą. Tyrime siekiama atskleisti ir tėvų pedagoginio švietimo ypatybes, analizuoti tėvų (globėjų) bei mokyklos bendradarbiavimo formas, kokios informacijos apie vaiką tėvai pageidauja gauti ir kokio pobūdžio informacija jiems yra suteikiama.

Tyrimo objektas- pedagogų bei tėvų (globėjų) požiūris į elektroninę mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemą.

Tyrimo hipotezė. Tikėtina, kad elektroninė mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema yra veiksminga grįžtamojo ryšio bei pedagoginio tėvų švietimo priemonė tradicinių spausdintų priemonių atžvilgiu.

Tyrimo tikslas- ištirti pedagogų ir mokinių tėvų (globėjų) požiūrį į elektroninę vertinimo sistemą bei įvertinti šios sistemos, kaip grįžtamojo ryšio ir tėvų pedagoginio švietimo priemonės, edukacinį veiksmingumą.

Tyrimo uždaviniai:

1. Išanalizuoti mokslinę literatūrą, švietimo dokumentus bei atliktus mokslinius tyrimus apie elektroninę mokinių vertinimo sistemą, grįžtamąjį ryšį ir tėvų (globėjų) pedagoginį švietimą.
2. Analizuoti ir aprašyti pedagogų nuomonę apie elektroninę vertinimo sistemą.
3. Analizuoti ir aprašyti mokinių tėvų (globėjų) nuomonę apie elektroninę vertinimo sistemą.
4. Rementis empyrinio tyrimo duomenimis numatyti elektroninio dienyno bei tėvų pedagoginio švietimo tobulinimo edukacines priemones, pateikti rekomendacijas.

Tyrimo metodologija. Tyrimo metodologija grindžiama:

1. Įvairių mokslininkų (A. Paurienės (1984), P. Gudyno (2007), I. Neseckienės (2006), N. L. Gage, D. C. Berliner (1994), L. Jovaišos (2007) ir kt.) požiūriu į grįžtamojo ryšio reikšmę švietimo organizacijose; S. Dapkienės (2002), B. Bitino, V. Rajecko, J. Vaitkevičiaus ir kt. (1981), V. Krumm'o (1999), L. Soll, D. Fink (1998), A. Denkausko (1999), V. Bernoto (1995), J. Litvinienės (1990) ir kt. mokslininkų požiūriu į šeimos paskirtį ir funkcijas, jos svarbą žmogaus ir visuomenės gyvenime, tėvų bei vaikų tarpusavio santykius, šeimos ir mokyklos bendradarbiavimo bei pedagoginio tėvų švietimo svarbą (šeimos pedagogika).
2. Teoriniu socialinės komunikacijos veiklos modeliu, kuris pabrėžia kryptingus socialinių subjektų ryšius, skirtus perduoti ir keisti socialine informacija, įvairių veiklų sujungimą į vieną procesą (Baršauskienė V., Janulevičiūtė- Ivaškevičienė B. (2005), Podgorecki J. (2005), Naginevičienė L. S. (2009) ir kt.)

Tyrimo metodai.

1. Teoriniai: įvairios mokslinės literatūros (pedagoginės, psichologinės, filosofinės), dokumentų studijavimas ir analizė. Jos pagalba siekta atskleisti pagrindines sąvokas, išsiaiškinti elektroninės mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemos, grįžtamojo ryšio bei pedagoginio tėvų švietimo teorinius pagrindus, pagrįsti tyrimo rezultatus.
2. Empyriniai: norint pasiekti tyrimo tikslą, buvo naudojama pedagogų bei mokinių tėvų (globėjų) anketinė apklausa (žr. 2, 3 priedus).
3. Statistiniai: tyrimo duomenys apskaičiuoti kompiuterinės duomenų programos Microsoft Office Excell 2003 pagalba.

Tyrimo imtis ir organizavimas. Atsitiktinės atrankos būdu tyrime dalyvavo įvairių Lietuvos miestų mokyklų pedagogai bei mokinių tėvai (globėjai). Problemai analizuoti sudarytos anketos mokytojams ir mokinių tėvams (globėjams), kurių pagalba surinkti keikybieniai duomenys. Tiriamųjų imtį sudarė 239 respondentai: 126 pedagogai ir 113 tėvų (globėjų), auginančių 5-12 klasių mokinius.

Tyrimo etapai.

1. Pirmajame etape (2010- 2011m.) buvo analizuojama mokslinė literatūra, įvairūs oficialūs dokumentai, internetinės duomenų bazės. Literatūros analizė padėjo parengti pradinį būsimą darbo planą, leido tiksliau suformuluoti darbo temą, tyrimo tikslą bei uždavinius, iškelti tyrimo problemą bei hipotezę.

1. *Antrajame etape* (2011 m. rudenį) buvo kuriama kontaktuojamoji tyrimo metodika, 5 šalies mokyklose atliktas kiekybinis tyrimas.
2. *Trečiajame etape* (2011m. žiemą) gauti anketiniai duomenys suvesti į Microsoft Office Exell 2003 programą. Atlikta duomenų analizė, remiantis gautais rezultatais tikrinta tyrimo hipotezė, parengta tyrimo rezultatų analizė, suformuluotos darbo išvados ir rekomendacijos.

Teorinis darbo naujumas, reikšmingumas. Teoriniu požiūriu elektroninės mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemos edukacinis poveikis bei jos veiksmingumas Lietuvoje nebuvo išsamiai nagrinėtas. Tačiau pasitelkus įvairios mokslinės literatūros bei Lietuvos švietimo dokumentų analizę nustatyta, kad elektroninė mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema yra veiksminga grįžtamojo ryšio bei tėvų švietimo priemonė, keičianti tradicines spausdintas priemones.

Praktinis darbo naujumas, reikšmingumas. Magistro darbe pateikiamas antrą kartą atliktas empyrinis tyrimas apie mokinių pasiekimų elektroninė vertinimo sistemos reikšmingumą ir veiksmingumą. Ištirtos skirtingų ugdymo subjektų mokytojų, tėvų (globėjų) nuomonės apie elektroninę mokinių vertinimo sistemą. Tyrimo rezultatai yra reikšmingi švietimo strategams, mokyklų vadovams, pedagogams, specialistams, kurie kuria elektronines mokinių apskaitos vertinimo sistemas. Rezultatai nemažiau svarbūs ir aukštųjų mokyklų dėstytojams, rengiantiems būsimuosius pedagogus.

Darbo struktūra. Magistro darbą sudaro santrauka, įvadas, 4 skyriai, 8 poskyriai, 3 skyreliai, išvados, rekomendacijos, literatūros sąrašas, 3 priedai. Darbe pateikta 14 lentelių ir 23 paveikslai.

1. ELEKTRONINĖ MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO SISTEMA

Elektroninė mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema susideda iš elektroninio dienyno², elektroninės mokinių pažangos ir pasiekimų knygelės, kurios keičia tradicines spausdintas pažymių knygeles. Kompiuterio ir interneto pagalba pildomas klasės dienynas, kuriame informacija yra tokia pati kaip ir spausdintame dienyne. Elektroninė vertinimo sistema atlieka tarpininko vaidmenį tarp mokinių, jų tėvų (globėjų) ir pedagogų, siekiant geresnių ugdymo rezultatų.

Elektroninė vertinimo sistema Lietuvos mokyklose aktyviai pradėta diegti 2005-2006 mokslo metais. Šios sistemos diegimą bendrojo lavinimo mokyklose lėmė praktinės prielaidos: operatyviai gaunamos informacijos apie mokinių pažangą ir pasiekimus poreikis, geros technologinės prielaidos naudoti informacines ir komunikacines priemones bei technologijas, vis didėjantis mokinių tėvų (globėjų) išvykimas dirbti į užsienį. Šiuo metu elektronine mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema naudojasi beveik 500 bendrojo lavinimo mokyklų. Pagrindinės naudojamos elektroninės vertinimo sistemos Lietuvoje yra : www.tamo.lt, www.manodienynas.lt, www.dienynas.lt .

Dienynų sudarymą e- dienyno duomenų pagrindu reglamentuoja šie teisės aktai:

1. *Valstybinės švietimo strategijos 2003- 2012 metų nuostatos*, priimtose Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 4d. nutarimu Nr. IX- 1700 (prieiga per internetą: <http://www.smm.lt/strategija/docs/vss/strategija2003-12.pdf>).
2. *Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata*, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25d. įsakymu Nr. ISAK- 256 (prieiga per internetą: http://www.smm.lt/teisine_baze/docs/isakymai/04-02-25-ISAK-256.htm)
3. *Pradinio ugdymo, pagrindinio ugdymo, vidurinio ugdymo ir vidurinio ugdymo mokytojo dienynų sudarymo elektroninio dienyno duomenų pagrindu tvarkos aprašas*, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. liepos 4d. įsakymu Nr. ISAK- 2008 (Žin., 2008, Nr. 81-3227; 2009 Nr. 84-3541).

---

² Toliau naudojama e-dienyno sąvoka.

4. *Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo lavinimo programas tvarkos aprašas*, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5d. įsakymu Nr. ISAK- 556 (Žin., 2005, Nr. 46-1526; 2008 Nr. 75-2986).
5. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. gruodžio 8d. įsakymas Nr. ISAK- 2636 „*Dėl dienynų formų patvirtinimo*“ (Žin., 2009, Nr. 149-6676).
6. *Bendrojo lavinimo mokyklų dokumentų saugojimo terminų rodyklė*, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2005 m. rugpjūčio 29d. įsakymu Nr. ISAK- 1776/V-83 (Žin., 2005, Nr. 105-3907; 2009 Nr. 82-3436).
7. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. rugsėjo 20d. įsakymas Nr. ISAK- 1844 „*Dėl Švietimo ir mokslo klasifikatorių kūrimo koordinavimo taisyklių patvirtinimo*“ (Žin., 2006, Nr. 101-3930).
8. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. vasario 8d. įsakymu Nr. ISAK- 190 patvirtintos „*Integralių švietimo ir mokslo informacinių sistemų ir registru kūrimo koordinavimo taisyklės*“ (Žin., 2007, Nr. 21-805).
9. *Pavyzdinės asmens duomenų tvarkymo mokykloje taisyklės*, patvirtintos Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2007 m. liepos 4d. įsakymu Nr. 1T-45³.

Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija skatina ugdymo institucijas taikyti bei kuo veiksmingiau naudoti informacines ir komunikacines technologijas ugdymo procesui organizuoti. Tačiau ministerija tik sudarė galimybes naudoti e-dienyną, bet nenustatė privalomo e-dienynų naudojimo. Sprendimą siūloma priimti pačioms mokykloms, kurios turi įvertinti savo naudojimo kriterijus ir galimybes: ar mokykla gali įsigyti bei išlaikyti e-dienyną, ar gali užtikrinti saugų jo naudojimą, ar mokytojai ir kiti ugdomąją veiklą vykdantys asmenys turi glimybę naudotis kompiuterine technika mokykloje, ar mokytojai ir kiti ugdomąją veiklą vykdantys asmenys turi pakankamai kompiuterinio raštingumo žinių ir gebėjimų, ar e-dienyno naudojimui pritaria visa mokyklos bendruomenė.

Mokyklos, priėmusios sprendimą įsivesti elektroninę mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemą gali nebepildyti popierinio dienyno ir pažymių knygelį. Tačiau mokykla privalo mokinių tėvus (globėjus) informuoti apie mokinių mokymosi pasiekimus. Todėl jeigu tėvai neturi galimybių naudotis internetu ir susipažinti su e-dienyno informacija, tai mokykla

---

³ prieiga per internetą:

<http://www.ada.lt/images/cms/File/Inspekcijos%20rekomendacijos/asmens%20duomenu%20tvarkymo%20mokyklose%20taisykles1.pdf>

pagal tėvų (globėjų) pageidavimus privalo juos informuoti kitais būdais, pvz. atpausdinti ir įteikti jiems mokinių pažangos ir pasiekimų rezultatų suvestines.

1 priede pateikiamas vieno iš Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose naudojamų elektroninio dienyno pavyzdys.

Švietimo ir mokslo ministerijos tinklalapyje ww.smm.lt viena iš elektroninių dienynų gamintojų „Tavo mokykla“ pateikia tokias pagrindines ir papildomas e-dienyno funkcijas:

Pagrindinės:

- tvarkaraščiai (klasių, individualūs mokinių ir mokytojų);
- pamokų įvedimas su temomis ir namų darbais;
- pažymių įvedimas mokiniams;
- pastabos mokiniams arba visai klasei;
- lankomumo ir vėlavimų į pamokas fiksavimas;
- nelankymo pateisinimo dokumentų registravimas;
- pažangumo ir lankomumo ataskaitos;
- ataskaitas bei dienyną gali peržiūrėti ir mokyklos vadovybė;
- ataskaitos gali būti spausdinamos ir konvertuojamos į Microsoft Office Excel programos bylą;
- informacija mokiniams: pažymiai, pažymių vidurkiai, namų darbai, pastabos;
- informacija mokinių tėvams: vaikų pažangumas, tvarkaraščiai, informacija apie praveistas pamokas;
- papildomi duomenys: mokinių fizinio parengtumo rodikliai bei duomenys apie mokinių sveikatą;
- pradinio ugdymo dienynas: atskira vertinimo sistema ir ataskaitų rinkinys.

Papildomos:

- prisijungimo ataskaitos: mokyklos vadovybė bei klasių vadovai mato kokie mokiniai, mokytojai bei tėvai (globėjai) ir kada buvo prisijungę prie e-dienyno;
- mėnesių uždarymas: mokytojas gali pažymėti, kad baigė pildyti duomenis už mėnesį, o tą informaciją mato administracija;
- kontrolinių darbų grafikas: mokytojai veda pamokas ir pažymi pamokos tipą (paprasta, kontrolinis, testas ir pan.), iš to susidaro bendra kontrolinių darbų grafiko lentelė;
- pažymių palyginimas: mokiniai ir jų tėvai (globėjai) gali palyginti pažangumą su bendraklasių pažangumu (nevaizduojant bendraklasių pavardžių).

Elektroninio dienyno privalumais gali naudotis visos su mokinių ugdymo tobulinimu susijusios subjektų grupės: patys mokiniai, jų tėvai (globėjai), dalykų mokytojai, klasių auklėtojai, mokyklos vadovai ir administracija. Pagrindiniai e-dienyno privalumai pateikiami 1 lentelėje.

1 lentelė

Pagrindiniai, kiekvienos mokinių pažanga ir pasiekimais suinteresuotos grupės, naudojimosi e-dienynu privalumai

Subjektas	E-dienyno privalumai
Tėvams (globėjams)	<ul style="list-style-type: none"> • prisijungę prie informacinės sistemos jie gali matyti savo vaikų pamokų lankomumą, pažymių knygeles, pastabas, pamokų tvarkaraščius, mokyklos administracijos ar klasės vadovo informaciją ir pranešimus, informaciją apie mokyklą, savivaldybę, nuorodas į švietimo portalus; • galimybė kreiptis į klasės vadovą ar dalyko mokytoją rūpimais klausimais; • galimybė gauti įvairias ataskaitas (pažymių, lankomumo, pagyrimų, namų darbų ir pan.) apie savo vaiką trumpesniais SMS žinutėmis savo telefonu; • galimybė operatyviai gauti informaciją apie vaiko ugdymą mokykloje išvykus į užsienį; • sistemoje tėvai gali pateikti savo kontaktinę informaciją, kad mokytojai galėtų su jais susisiekti.
Dalykų mokytojams	<ul style="list-style-type: none"> • pasirinkus tam tikrą klasę ar grupę yra galimybė matyti savo pamokų tvarkaraštį; • galimybė pasirinktai klasei ar grupei surašyti pastabas ar pagyrimus; • nereikia patiemis skaičiuoti praleistų pamokų ar vidurkių, nes e-dienynas juos suskaičiuoja automatiškai.
Klasės auklėtojams	<ul style="list-style-type: none"> • galimybė operatyviai bendrauti su mokinių tėvais, greitai paruošti klasės ataskaitas; • galimybė matyti savo klasės visų mokomųjų dalykų dienynus, auklėtinių pažymius, pastabas, pamokų tvarkaraščius, kursų pasirinkimus (profiluotų klasių moksleiviams); • kadangi ataskaitos parengiamos automatiškai, taip palengvinamas klasės auklėtojo darbas; • galimybė matyti savo klasės mokinių tėvų (globėjų) aktyvumą.
Mokyklos vadovams, administracijai, socialiniams pedagogams.	<ul style="list-style-type: none"> • galimybė operatyviai gauti informaciją apie mokinių pažangumą, mokomuosius dalykus, mokytojus, mokinių tėvus (globėjus) ir kitą jiems naudingą informaciją; • administracija gauna įrankius, leidžiančius peržiūrėti, įrašyti failą, atspausdinti klasių ataskaitas, gauti pažangumo suvestines, suformuoti trimestrinį ataskaitų apibendrinimą, stebėti kiekvienos pamokos lankomumą, suformuoti pirmūnų ir nepažangiųjų sąrašus.

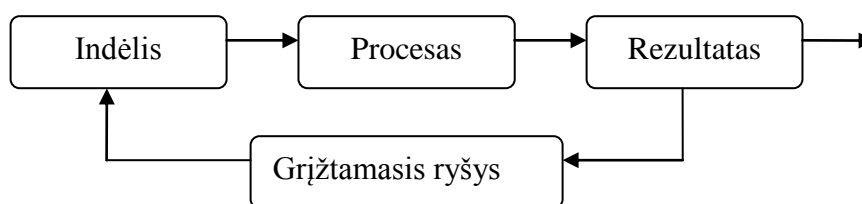
Atliktų tyrimų išvadose, moksliniuose straipsniuose, mokyklų vadovybių pasisakymuose dažniausiai pabrėžiami šie e-dienyno trūkumai:

- kompiuterių trūkumas mokyklose, mokinių namuose;
- papildomas laikas e-dienynams pildyti (jeigu kartu dar naudojami ir popieriniai dienynai ar pažymių knygelės);
- stringanti programinė įranga;
- maža mokytojų, tėvų (globėjų) motyvacija;
- trikdo e-dienynų sistemų kaita, o ypač prieš trimestrų pabaigą;
- mažas kai kurių mokytojų ar mokinių tėvų (globėjų) kompiuterinis raštingumas;
- mokyklos turi savo vertinimo sistemas (pvz. vertina plusais, taškais), o e-dienynai tam nepritaikyti.

2. GRĮŽTAMASIS RYŠYS KAIP UGDOMOSIOS SITUACIJOS KOMPONENTAS

2.1 Grįžtamasis ryšys bei grįžtamoji informacija pamokoje

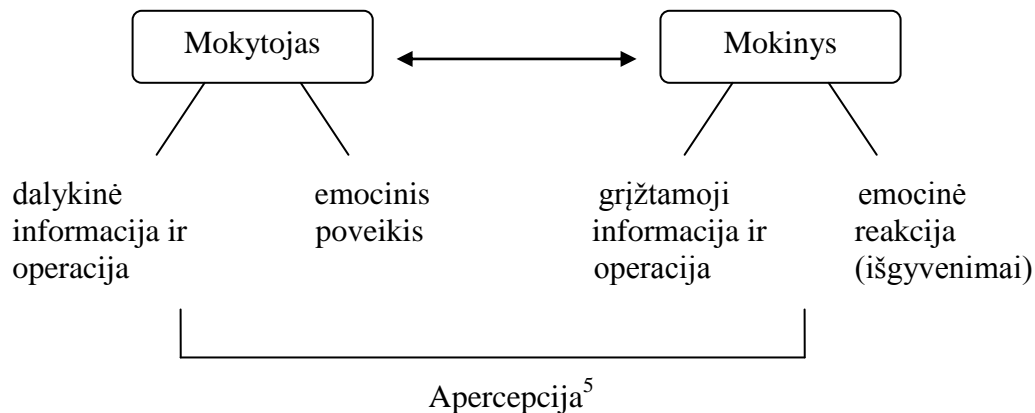
Mokslinėje literatūroje grįžtamojo ryšio sąvoka interpretuojama įvairiai. A. Paurienė (1984) teigia, kad grįžtamąjį ryšį reikėtų suprasti kaip „pastovią taikomosios mokymo sistemos, t.y. mokymo- mokymosi veiklos, ir emocinio poveikio sąvoką“. P. Gudynas (2007) grįžtamąjį ryšį apibūdina kaip „informacijos apie rezultatą grąžinimas į procesą“ ir pateikia vaizdinį šios sąvokos paaiškinimą- schemą:

Enciklopediniame edukologijos žodyne (2007) pateikiama tokia sąvoka: „grįžtamasis ryšys- tai informacija apie sistemos veikimo rezultatus, turinti tolesnį poveikį sistemai <...>.Sistemos tobulėjimą užtikrina grįžtamoji informacija, daranti teigiamą poveikį informaciniams ryšiams“. Taigi, apibendrinant galima teigti, kad grįžtamasis ryšys yra informacija apie ugdymo sistemos būseną ir ta informacija yra naudojama tolesniam šios sistemos koregavimui. Tuo tarpu grįžtamoji informacija yra signalų sistema, atskleidžianti subjektų veiklos ar bendravimo padarinius.

Ugdymo procesas struktūros aspektu yra labai sudėtingas, nes jį lemia daugelis vidinių ir išorinių veiksnių: mokytojų bei mokinių asmeninės savybės, mokymo turinys, aplinka, mokymo organizavimo pobūdis, mokinio santykiai su tėvais (globėjais) ir pan. Visų šių veiksnių pobūdis daro teigiamą arba neigiamą įtaką vaiko mokymo(si) procesui. Todėl labai svarbu, kad pedagogas gebėtų sistemingai pastebėti ir operatyviai reaguoti į pamokoje vyraujančius mokymosi požymius, kurie gali būti teigiami arba neigiami. Kai mokinys geba pereiti nuo vidinės prie išorinės veiklos, t.y. nuo protinės prie praktinės veiklos, tuomet mokymosi požymiai yra teigiami. Tuo tarpu kai mokinys mokymosi metu nesugeba arba nepakankamai geba pereiti nuo vidinės (protinės) prie išorinės (praktinės) veiklos, tuomet vyrauja neigiami mokymosi

požymiai, kurie yra būdingi nepakankamai eksteriorizacijai⁴. Pedagogas turi žinoti, kad vyraujantys neigiami mokymosi požymiai įtakoja neigiamą mokinių nuostatą į ugdymo(si) procesą, lemia nenorą mokytis, lankyti mokyklos, agresyvų vaiko elgesį ir panašių problemų atsiradimą. Tam, kad išvengti neigiamo mokymo(si) poveikio, mokytojas pamokoje turi palaikyti nuolatinį grįžtamąjį ryšį su mokiniais. A. Paurienė (1984) savo knygoje pateikia grįžtamojo ryšio pamokoje schemą:

Grįžtamasis ryšys pamokoje mokytojui suteikia galimybę stebėti kaip mokinys suvokia dalykinę informaciją ir koks emocinis dėstomo dalyko bei mokymo proceso organizatoriaus (mokytojo) sąveikos pobūdis. Dalykinė informacija, dalykinės operacijos (veiksmai, atliekami mokantis) bei emocinis poveikis lemia mokinio aperepciją.

Informacijos tėkmę, rezultatyvumą ir operacijų pobūdį reikia stebėti, pastelkiant grįžtamąją informaciją, kurią tinkamai panaudojant yra tobulinamas mokymo procesas. Grįžtamosios informacijos sistemos yra trys:

1. atviroji (informacija teka viena kryptimi- nuo informacijos šaltinio į mokinį);
2. uždaroji (informacijos srautas yra dviejų krypčių- į mokinį ir nuo mokinio);
3. adaptacinė (prisitaikomoji), kuriai būdingas sugebėjimas įsiminti bei apibendrinti savo patirtį keičiantis darbo sąlygoms.

Dažniausiai pamokoje taikoma uždaroji grįžtamojo ryšio sistema. Tačiau būtina suvokti, kad kur kas geresni ugdymo rezultatai bus pasiekti tik tuomet, kai informacijos pateikimo pobūdis atitiks grįžtamosios informacijos pobūdį (G. Staniūnienė, 1980).

⁴ „Eksteriorizacija- 1) mokinio įgytų žinių (informacijos) reiškimas žodžiu, raštu ar veiksniu, jų taikymas praktinėje veikloje mokėjimams ir įgūdžiams lavinti; 2) procesas, kuriuo intelektualinė patirtis išreiškiama išoriškai- kalba, praktiniais veiksmais.“ (L. Jovaiša, 2007)

⁵ Apercepcija- tai naujų žinių, vaizdinių, sąvokų įsisavinimas remiantis ankstesne patirtimi (L. Jovaiša, 2007)

I. Neseckienė (2006) teigia, kad pamokos vertinimas yra grįžtamasis ryšys:

- grįžtamasis ryšys apie pasiekimus yra grindžiamas pamokos uždaviniais ir sėkmės kriterijais;
- pamokoje numatomos galimybės nuolat ir dažnai teikti grįžtamąjį ryšį žodžiu;
- grįžtamasis ryšys raštu nurodo, kaip mokinys gali tobulinti savo darbą ir daryti pažangą siekdamas mokymosi tikslų;
- mokiniams pamokoje suteikiama galimybė pasiaiškinti ir aptarti mokytojo parašytą įvertinimą.

2.2 Ryšys tarp mokymo ir vertinimo bei efektyvaus mokymo gairės

Vienas iš svarbiausių mokymo proceso elementų yra vertinimas. „Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sampratoje“ (2004) teigiama, kad vertinimas grindžiamas šiuolaikine mokymo(si) samprata, amžiaus tarpsnių psichologiniai ypatumais, individualiai mokinio poreikiais, atitinka ugdymo(si) tikslus ir pan. L. Jovaiša (2007) teigia, kad „vertinimas yra konkretus ir vienareikšmis pedagogų ar moksleivių veiklos ir elgesio kokybės laipsnio nustatymas pagal ugdymo tikslus, uždavinius, mokymosi ir darbo normas“. Taigi, vertinama turi būti tai, kas buvo numatyta tiksluose: mokinio žinios ir supratimai, bendrieji ir specialūs gebėjimai, vertybinės nuostatos ar pan. Vertinimas skirtas tobulinti mokymo(si) procesą, todėl mokinys turi laiku gauti grįžtamąją informaciją apie savo mokymosi pažangą, pasiekimus ir gebėti vertinti bei įsivertinti. Kad vertinimas būtų pagrįstas ir objektyvus, reikia tikslios mokinio veiklos rezultatų diagnostikos, kuriai naudojami įvairūs metodai (pokalbis, eksperimentas, stebėjimas ir kt.). Vertinimas mokykloje dažniausiai išreiškiamas pažymiu. „Pažymys-moksleivio pažangumo kokybės vertinimo išraiška skaitmeniu“ (Jovaiša, 2007). Pažymio funkciją reikėtų įvardinti kaip poveikį mokiniui, jo tėvams (globėjams), mokytojams, visuomenei ir visam mokymo(si) procesui. Tradiciškai mokytojas rašydamas pažymį koncentruojasi į teisingą atsakymą, o ne į procesą kaip šis atsakymas buvo gautas. Pedagogas vienas nusprendžia kaip bus vertinama, o mokiniai vertinimo procese dažniausiai nedalyvauja.

Mokymas ir mokymasis remiasi tarpusavio sąveika tarp mokytojo ir mokinio, todėl jei mokytojas veikia atsižvelgdamas į sąveikos paradigmą, jis vertina aktyvų mokinių dalyvavimą mokymosi procese, mokymąsi komandose. Mokiniai tuomet turi galimybę neformaliai bendrauti

tarpusavyje bei kartu su mokytoju aptarti mokymosi metodus, vertinimą. Šia paradigma grindžiamo vertinimo proceso esmė- grįžtamasis ryšys. Neturint grįžtamosios informacijos, nežinant mokymosi rezultatų, negalimas veiklos tobulinimas. L. Jovaiša (1993) teigia, kad savo veiklos rezultatų žinojimas leidžia ne tik identifikuoti trūkumus, jų priežastis, bet ir juos šalinti. N. Longworthas (2000) pabrėžia, kad mokytojo pareiga sukurti tokias situacijas, kurios mokiniams būtų motyvuojančios ir prasmingos. Mokiniai turėtų kartu su mokytojais rinktis mokymosi šaltinius, temas, vertinimo kriterijus. Taip bus suteikta galimybė mokiniams plėtoti savo gabumus ir kompetencijas. Labai svarbu, kad mokiniai tiksliai žinotų kokios veiklos bus vertinamos. Be tradicinių vertinimo būdų, sąveikos paradigma akcentuoja alternatyvų vertinimą, kurio metu didesnis dėmesys skiriamas pateiktų ataskymų turinio ir užduočių rezultatų interpretavimo proceso kokybei.

Kita paradigma, kuri pabrėžia savęs vertinimo svarbą mokymo(si) procese yra mokymosi paradigma. Ji grindžiama proceso vertinimu. Besimokantieji turi gebėti sukonstruoti savo originalius atsakymus, o ne pasirinkti iš kelių duotų atsakymų arba pateikti formalius. Kadangi visas mokymo(si) procesas yra kompleksiškas ir interpretacinis, todėl ir vertinimo sistema turi būti tokia pati. Akcentuojama, kad savęs vertinimas padeda mokiniui geriau suvokti savo pažangą ir pačiam atsakyti už mokymosi procesą bei rezultatus. Jei mokinys geba adekvačiai vertinti savo mokymosi procesą, jis eina sėkmingo mokymosi link. Asmeninės pažangos siekimą skatina ir mokinių tarpusavio bendravimas bei bendradarbiavimas, t.y. trumpas tapimas mokytojais, vieniems kitų mokymas.

Norint efektyvaus vertinimo proceso, būtina neužmiršti efektyvinti ir mokymo procesą. A. Paurienė (1984) teigia, kad pamokos sėkmę lemia daugelis veiksnių. Patys svarbiausia veiksniai yra tokie:

- mokymo(si) tisklai ir uždaviniai;
- mokymo(si) turinys ir priemonė;
- mokymo(si) metodai;
- grįžtamoji informacija;
- mokytojo ir mokinių asmeninės savybės, darančios įtaką jų sąveikai (tai netiesioginis poveikis).

Visi šie veiksniai yra vienodai svarbūs, todėl efektyvinti reikia juos visus, o ne kurį nors vieną.

Jau minėta, kad vertinimas turi būti glaudžiai susietas su mokymu. Tai atsispindi ir Grondlund (1998) pateiktose gairėse, kurios žymi bendrą efektyvaus mokinių vertinimo pagrindą:

1. *Siekiant efektyvaus vertinimo, būtinas aiškus visų numatomų mokymosi rezultatų vaizdas.* Reikia kelti tokius klausimus, kaip ir kokius rezultatus numatoma pasiekti šiuo mokymu?, kokias žinias ar įgūdžius ruošiamasi suteikti?, kur tos žinios ar įgūdžiai bus taikomi?, kokius veiklos įgūdžius laikysime įrodymu, kad mokymas buvo sėkmingas? ir pan.

2. *Būtina taikyti įvairias vertinimo procedūras.* Kartais vertinant galima naudoti pavienes vertinimo procedūras: testus, esė, projektus ir pan., o kartais gali prireikti ir įvairių metodų junginių, o ypač kai vertinami kompleksiškesni mokinio veiklos rezultatai.

3. *Būtina atsižvelgti, kad vertinimo procedūros būtų reikšmingos ugdymo požiūriu.* Tai reiškia, kad mokymosi užduočių laukas ir vertinimo procedūros glaudžiai dera tarpusavyje. Taip pat turi būti numatyta kaip vertinimo rezultatai bus panaudojami ugdymo programoje. Jei vertinimo elementai yra gerai suplanuoti, jie beveik nesiskiria nuo bendros mokymo veiklos.

4. *Būtina adekvati mokinių vertinimo imtis.* Mokymas paprastai apima daugybę įgyjamų žinių ir įgūdžių, tačiau dėl vertinimo laiko stokos galima vertinti tik ribotą mokinių veiklos imtį. Pavyzdžiui, mokiniai turėtų žinoti apie 100 terminų, tačiau teste gali užtekti ir 20, kad atskleisti mokinio suvokimą apie visus 100 terminų. Svarbiausia, kad taikant vertinimą imtis būtų parinkta adekvačiai.

5. *Būtina, kad procedūros būtų taikomos visiems vienodai.* Čia turima omenyje vertinimo programą, kurioje mokiniams aiškiai išdėstyta, kokių numatomų mokymosi rezultatų siekiama. Taip pat parodoma, kad vertinimo procedūros yra reikšmingos ugdymo požiūriu ir adekvačiai atrenka mokinių veiklą, o vertinimo rezultatai geresniam išmokimui. Visa tai padeda kurti teisingumo atmosferą.

6. *Būtina nustatyti sėkmingos veiklos (pasirodymo) kriterijus.* Aiškiai aprašomi kriterijai, kurie nurodo, ką mokinys turi gebėti padaryti, kad jo atliktas darbas būtų sėkmingas. Mokinys turi aiškiai suprasti ko iš jo tikimasi. Tikslūs veiklos kriterijai turėtų paaiškinti mokymosi užduotis.

7. *Reikia užtikrinti atgalinį ryšį su mokiniais, nes šis ryšys pabrėžia jų rezultato stipriąsias ir silpnąsias vietas.* Esminis faktorius yra teikti mokiniams grįžtamąją informaciją apie vertinimo rezultatus. Efektyviausias grįžtamasis ryšys turi atitikti tokius kriterijus: grįžtamoji informacija turi būti pateikta vertinant arba tuoj po vertinimo, ji turi būti detali,

suprantama, sutelkta į sėkmės elementus ir taisytinas klaidas. Taip pat ji turi būti pozityvi ir nurodanti kryptis, kaip pagerinti savo rezultatus bei įsivertinti.

8. *Efektīvus vertinimas turi remtis plačia pažymių rašymo ir ataskaitos sistema.* Turėtų vyrauti pažymių ir ataskaitos sistema, leidžianti adekvačiai atspindėti mokinių darbus ir pasirodymus bei išryškinanti kam mūsų vertinime yra teikiamas didžiausias dėmesys. Pavyzdžiui vertinimas susidėtų iš dviejų pažymių, turinčių vienodą svorį galutinio įvertinimo atžvilgiu.

2.3 Informacinių technologijų įtaka grįžtamajam ryšiui

„Informacija- tai visuma žinių apie kokius nors faktinius duomenis (visuomenės procesus, aplinkos reiškinius, techninius objektus ir kt.) ir jų tarpusavio ryšius. Ji gali būti perduota žodžiu, raštu, vaizdu ar kitais būdais. Informacinės komunikacinės technologijos (IKT)- informacijos kaupimo, laikymo, apdorojimo, pateikimo ir perdavimo būdų bei priemonių visuma“ (IKT taikymo ugdymo procese galimybės. 2005). Kadangi IKT įgalina veiskmingai gauti, apdoroti, saugoti ir perduoti informaciją, todėl jos sparčiai skverbiasi į visas gyvenimo sritis.

Šiuolaikinių informacinių technologijų sukūrimas (pvz. interneto), jų plėtra bei plačios pritaikymo galimybės lėmė įvairius pokyčius, kurie sudarė prielaidas formuoti šiuolaikinę žinių (informacinei) visuomenę. Svarbiausiu faktoriu šioje visuomenėje tampa žinios, informacija, technologijos. D. Jurgaitis (2000) teigia, kad „informacinė visuomenė- tai atvira, išsilavinusi ir besimokanti visuomenė, kurios nariai gali ir geba visose savo veiklos srityse efektyviai veikti šiuolaikinių informacinių technologijų aplinkoje, naudotis šalies bei pasaulio informacijos resursais, o valdžios institucijos užtikrina informacijos prieinamumą ir patikimumą“.

Informacinės visuomenės plėtrą greitina telekomunikacijos, informacijos tinklai, elektroninių duomenų apdorojimas. Kompiuterinės technologijos vis labiau skverbiasi ir į švietimą bei daro didelę įtaką ne tik mokymui(si) bet ir visam ugdymo procesui. Kompiuterių bei kitos kompiuterinės technikos mokyklose galima rasti ne tik informacinių technologijų, bet ir kitų mokomųjų dalykų kabinetuose, o tai atveria vis platesnes galimybes ugdymo proceso kaitai.

Pastebima, kad bendravimas interneto pagalba turi nemažai privalumų; toks bendravimas sutaupo nemažai laiko, galima bendrauti su keliais asmenimis vienu metu, panaikinama atstumo

problema, nereikia tartis dėl susitikimo vietos bei laiko. Kartais virtualioje erdvėje išnyksta bendravimo barjerai.

Šiandien, siekiant efektyvaus mokyklos bendravimo ir bendradarbiavimo su mokinių tėvais (globėjais), naudojama viena iš IKT priemonių- elektronine mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema. Norint sistemingai, operatyviai perduoti žinias ir gauti grįžtamąjį ryšį iš mokinių bei jų tėvų (globėjų), tradicinės spausdintos pažymių knygelės jau nebepadeda. Elektroninių pažymių knygelių pagalba duomenys apie moksleivį perduodami žymiai greičiau, o tiesioginis informacijos perdavimas tėvams padeda užkirsti kelią mokinių melavimui (pvz. kad pažymių knygeles surinko klasės auklėtoja). Taip suteikiamos didesnės galimybės gauti kuo tikslesnę grįžtamąją informaciją tiek mokytojams, tiek mokinių tėvams (globėjams).

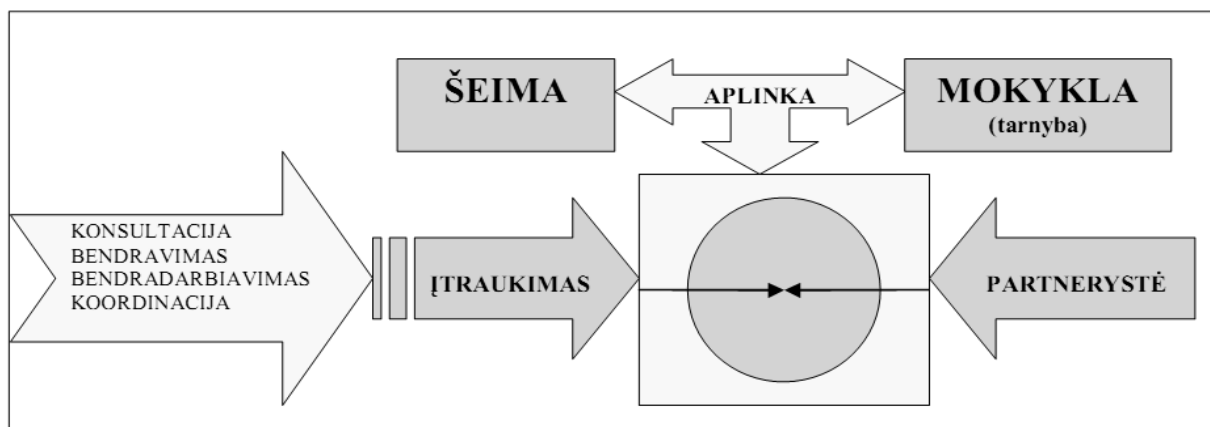
Elektroninėje vertinimo sistemoje pateikiami mokinių pažymiai, praleistos pamokos, dėstomų dalykų temos, mokytojų komentarai, taip pat galima sužinoti kodėl mokins buvo įvertintas vienokiu ar kitokiu pažymiu. Šioje sistemoje gali būti nurodomi pedagogų kontaktiniai duomenys, kurių pagalba tėvai (globėjai) gali bendrauti su mokytojais jiems patogiu būdu (pvz. telefonu, internetu). Visų šių išvardintų privalumų pagrindu galima teigti, kad informacinės technologijos švietimo sistemoje daro didelę įtaką grįžtamajam ryšiui.

3. TEORINĖS TĖVŲ BENDRADARBIAVIMO SU MOKYKLA, VAIKŲ UGDYMO KLAUSIMAI, PRIELAIIDOS

3.1 Šeimos ir mokyklos bendradarbiavimo svarba ugdymo procese

Daugelis Lietuvos ir užsienio mokslininkų (B. Bitinas (1981), V. Krumm (1999), A. Faber, E. Mozlish (1999), L. Stoll, D. Fink (1998), V. Denkauskas (1999), V. Bernotas (1995), S. Dapkienė (2002) ir kt.) sutaria, kad mokykla ir šeima yra svarbiausios vaiko ugdymo(si) procese ir norint pasiekti pozityvių ugdymo rezultatų yra būtinas jų bendravimas ir bendradarbiavimas, veikimas išvien. Vaiko socializacija prasideda šeimoje, o vaikui pradėjus lankyti mokyklą prie jos prisideda ir mokykla. Labai svarbu, kad sutaptų mokyklos ir šeimos reikalavimai vaiko ugdymui(si), dorovinė pozicija, nes tik tuomet galima kalbėti apie efektingą ugdymo procesą. Kadangi šiame procese labai svarbus yra vaiko pažinimas ir sistemingas stebėjimas, todėl labai svarbu yra pažinti ir mokinio šeimą, artimiausią aplinką.

S. Ališauskienė (2003) teigia, kad šeimos įtraukimas į vaiko ugdymo procesą yra būtinas, nes tai suteikia geresnes galimybes tenkinti vaiko poreikius, tobulinti ugdymo(si) procesą. Jos teigimu, gyvenime vis dažniau atsiranda situacijų, kurias daug lengviau spręsti konsultuojantis ir bendradarbiaujant. Šeimos ir mokyklos bendradarbiavimo raidai iliustruoti ji pateikia schemą (žr. 1 pav.).

1 pav. Į šeimą orientuotas mokyklos ir šeimos bendradarbiavimas⁶

⁶ Lingytė N. (2009). Tėvų dalyvavimo mokyklos bendruomeniniame gyvenime tyrimas. *Magistro darbas*. Akademija, p. 22.

Remiantis šia schema matome, kad viskas prasideda nuo konsultacijos (patarimų, diskutavimų, svarstymų), bendravimo (pasikeitimo informacija), koordinacijos (pasidalinimo tikslais, bendru proceso modeliavimu), kurie vėliau perauga į šeimos įtraukimą, bendradarbiavimą, partnerystę. Tačiau labai svarbu, kad pirminiai žingsniai, pvz. informacijos perdavimas, nebūtų suvokti kaip šeimos įtraukimas į ugdymo procesą. Tėvų įtraukimas yra jų skatinimas dalyvauti ir dalyvavimas veikloje, kuri yra sėkmingo vaiko ugdymo(si) dalis. Tai yra susitikimai, konferencijos, renginiai ir pan.

R. Dobranskienė (2002) pateikia sąlygas, kurios jos manymu padeda užtikrinti mokyklos ir šeimos bendradarbiavimo sėkmę:

- mokyklos mikroklimatas atviras, šiltas ir draugiškas tėvams;
- komunikacija su tėvais pagrįsta abipusiu bendravimu;
- tėvai yra mokytojo bendradarbiai;
- tėvų individualios žinios ir pastebėjimai yra vaiko sėkmės mokykloje užtikrinimas;
- mokykla turi prisiimti atsakomybę už bendradarbiavimą su tėvais;
- mokyklos administracijos filosofijoje turi atsispindėti partnerystės su tėvais idėjos;
- įstaiga skatina savanorišką tėvų pagalbą;
- įstaiga suteikia tėvams reikalingą informaciją, patarimus;
- tėvų bendradarbiavimas sprendžiant įvairias mokyklos problemas yra būtinas.

Tačiau kartais atsitinka taip, kad iškyla įvairių šeimos ir mokyklos bendradarbiavimo problemų. S. Dapkienė (2002) pateikia pagrindines šių dviejų institucijų partnerystės problemas:

- reti bei netikslingi tėvų (globėjų) ir mokytojų susitikimai;
- prastas tėvų (globėjų) požiūris į mokyklą ir mokytojus;
- tėvų (globėjų) nenoras ir nesugebėjimas auklėti savo vaikų;
- nepakankama tėvų (globėjų) pedagoginė kultūra;
- nesuderinti reikalavimai, kuriuos mokytojai ir tėvai (globėjai) kelia vieni kitiems;
- bendravimą sunkinančios psichologinės priežastys;
- nekuriama klasės tėvų (globėjų) bendruomenė;
- trūksta bendradarbiavimo ir pedagoginio tėvų (globėjų) švietimo formų įvairovės;
- tėvai nėra laikomi pagalbinkais.

Kalbant apie mokyklos ir šeimos bendravimą bei bendradarbiavimą labai svarbus vaidmuo tenka klasės auklėtojui. Jo veiklos sritys yra labai įvairios: darbas su mokiais, jų tėvais (globėjais), mokyklos vadovybe, mokyklos savivaldos institucijomis ir pan. Jis turi ne tik bendrauti su auklėtinių tėvais (globėjais), bet ir informuoti juos apie mokinių elgesį, mokymąsi, burti klasėje dirbančius mokytojus bei kitus specialistus (psichologus, socialinius pedagogus, logopedus, papildomojo ugdymo organizatorius ir kt.). S. Dapkienės (2002) teigimu, pagrindiniai klasės auklėtojo uždaviniai yra: pažinti ir tirti mokinio šeimą, įveikti vaiko mokymosi ir socializacijos sunkumus, nagrinėti mikroaplinkos poveikį vaiko asmenybei, organizuoti bendrus mokyklos ir šeimos pedagoginius veiksmus vaiko ugdymo procese, kurti klasės bendruomenę, teikti mokinių tėvams (globėjams) pedagoginį švietimą. Apibendrinat galima teigti, kad klasės auklėtojas, siekdamas sėkmingai įtraukti tėvus į mokyklos veiklą, privalo nuolat bendrauti su šeima ir kartu su ja spręsti iškilusias vaiko ugdymo(si), mokymo(si), drausmės problemas.

3.2 Galimybės bei veiksniai įtakoiantys tėvų pedagoginio švietimo situaciją

Pedagoginis tėvų švietimas- aktyvi kryptinga edukacinė veikla, siejama su sąmonėjimu, tinkamu savo, kaip ugdytojo, vaidmens suvokimu, gebėjimu konstruktyviai mąstyti, elgtis, konkrečių kompetencijų įgijimu. Šio švietimo tikslas yra sėkminga vaiko socializacija, pasiekama gerinant tėvų švietimo kokybę bei partnerystę su jais. Ugdymo kokybę galima pasiekti nuolat puoselėjant tėvų pedagoginės kultūros lygį, kintant tėvų požiūriui, teikiant jiems žinių, konsultacijų, įtraukiant juos į konstruktyvią veiklą. (I. Leliūgienė, G. Simanavičiūtė, 2010).

Skiriamos dvi pedagoginio tėvų švietimo kryptys:

- formalus tipas (tėvų pedagoginis švietimas traktuojamas tik kaip žinių teikimas);
- švietimo „dalyvaujant“ tipas (traktuojamas kaip konstruktyvi veikla, pagrįsta asmens aktyvumu, bendradarbiavimu, kompetencijų formavimu).

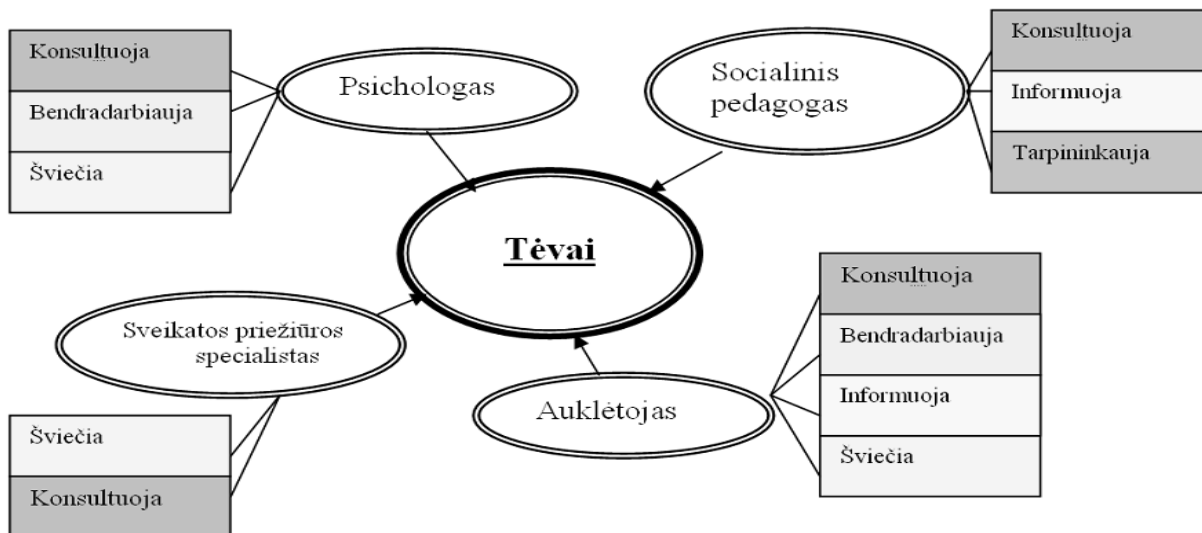
I. Leliūgienė, G. Simanavičiūtė (2010) savo straipsnyje pateikia lentelę, kurioje atsispindi tėvų pedagoginio švietimo metodai esant skirtingoms švietimo kryptims (žr. 2 lentelę).

Pedagoginio tėvų (globėjų) švietimo metodai

Žinių perkėlimo metodai	<u>Tėvai- mokyklos paslaugų gavėjai</u> <u>(formalus tipas)</u>	<u>Tėvai- mokyklos paslaugų gavėjai ir</u> <u>partneriai (švietimo „dalyvaujant“</u> <u>tipas)</u>	Pedagoginės kompetencijos patirties didinimas, vertybių perkainojimas, gilinimas
	Paskaitos	Disputai	
	Parodos	Konferencijos	
	Susirinkimai	Atvirų durų dienos	
	Konsultacijos	Prevencinės programų, projektų veiklos	
	Informacijos sklaidimas	Dalyvavimas bendruose renginiuose, šventėse, išvykose	
Individualūs pokalbiai, lankymasis namuose	Bendradarbiavimas: a) organizuojant veiklas; b) įgyvendinant veiklas; c) ugdant vaiką.		

Atlikę mokslinės literatūros dokumentų analizę autorės pastebėjo, kad pagrindinis tėvų pedagoginio švietimo trūkumas- pedagoginio tėvų švietimo sistemos nebūvimas. Todėl jos pateikia schemą (žr. 2 pav.), atspindinčią ugdymo įstaigos darbuotojų funkcijas vykdant pedagoginį tėvų (globėjų) švietimą. Pabrėžiama, kad didesnės naudos ir efekto būtų galima pasiekti visiems subjektams dirbant komandoje, t.y. dalis darbo su tėvais (globėjais) galėtų vykti integruotai.

2 pav. Mokyklos darbuotojų funkcijos vykdant pedagoginį tėvų (globėjų) švietimą

Pagrindiniai veiksniai, įtakoiantys pedagoginį tėvų (globėjų) švietimą yra šie:

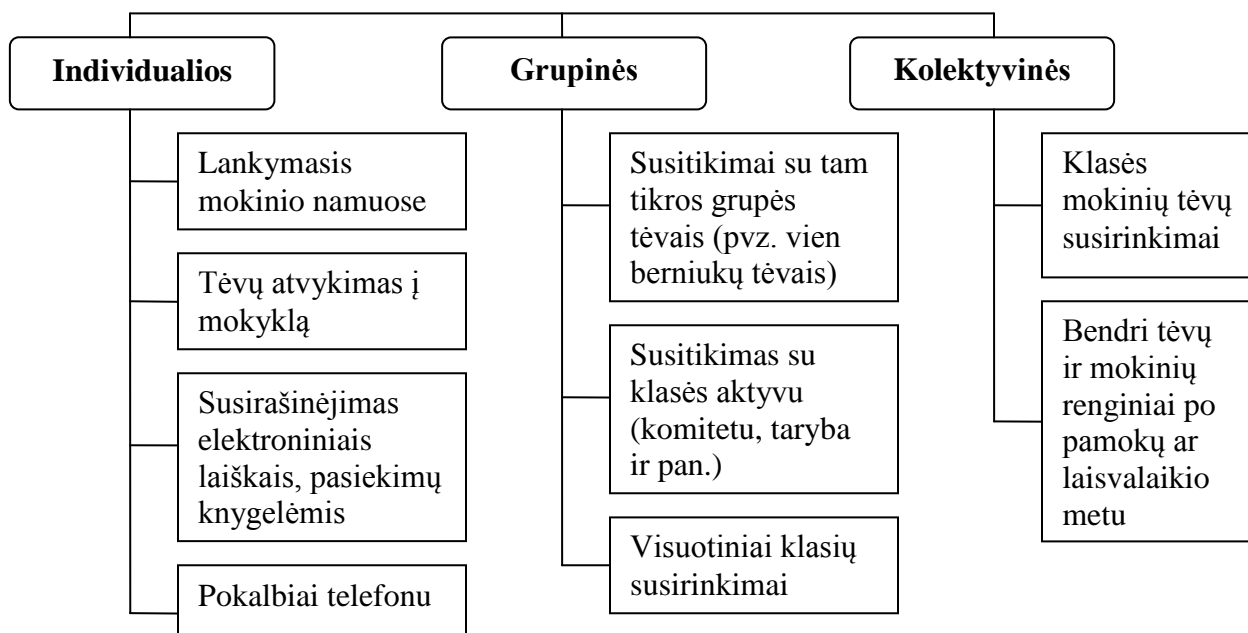
- vis sudėtingesnės mokyklos funkcijos;
- tėvų (globėjų) parama, patirtis, aktyvumas;
- ugdymo proceso efektyvumas bei kokybė;
- abipusis tėvų (globėjų) bei pedagogų bendradarbiavimas;
- mokytojo išsilavinimas, pedagoginis pasirengimas, kompetetingumas;
- bendravimo ir bendradarbiavimo formos.

Tėvų pedagoginis švietimas laikomas viena iš didžiausių plėtros potencialą turinčių mokyklos veiklos sričių, todėl labai svarbu, kad šis potencialas būtų kuo geriau išnaudotas. Tai priklauso nuo pedagogų meistriškumo, tėvų (globėjų) aktyvumo ir visos mokyklos bendruomenės pastangų.

Tačiau dažnai susiduriama su problemomis renkantis pedagoginio tėvų švietimo formas (koku būdu tėvams perduoti pedagogines, psichologines žinias apie vaiką).

3.3 Tradicinės ir netradicinės tėvų pedagoginio švietimo formos

J. Mitrulevičiūtė (2008) išskiria tris pagrindines tėvų (globėjų) ir mokyklos bendradarbiavimo formas, kurios pateiktos žemiau esančioje schemoje.

Tuo tarpu Zinkevičienė D. (2002) išskiria tokias tėvų (globėjų) ir mokytojo bendradarbiavimo formas:

1. *Informacijos skleidimas*, t.y. informacijos perteikimas įvairiais būdais;
2. *Bendri renginiai, išvykos ir šventės*;
3. *Tėvų pedagoginis švietimas*. Pvz. pedagoginės ir psichologinės literatūros parodos, paskaitos įvairiomis temomis, konferencijos, diskusijos, disputai ir pan.

S. Dapkienė (2001) išskiria formalius ir neformalius mokytojo bei tėvų (globėjų) bendradarbiavimo būdus:

1. *Neformalus būdas*- pokalbiai atvedant ir pasiimant vaiką, skelbimų lenta, informaciniai laiškai ir pan.;
2. *Formalus būdas*- susirinkimai, lankymasis šeimoje, šeimos lankymasis mokykloje, padėkos tėvams ir pan.

E. Jensen (2001), S. Dapkienė (2002) pateikia dar daugiau bendradarbiavimo su tėvais formų: mokytojų parašytos žinutės, mokinių pažangumo pažymėjimai ir atsakaitos apie juos, apdovanojimai, specialūs projektai, informaciniai leidiniai, konferencijos, apklausos, atvirų durų dienos mokykloje, disputai, dalykiniai žaidimai, klasės ir mokyklos tėvų komitetai, mokyklos taryba.

Apibendrinant galima išskirti tokias tradicines ir netradicines tėvų (globėjų) pedagoginio švietimo formas (žr. 3 lentelę):

3 lentelė

Pagrindiniai tėvų (globėjų) pedagoginio švietimo būdai bei formos

Tradicinės švietimo formos	Netradacinės švietimo formos
<ul style="list-style-type: none"> • Tėvų susirinkimai; • Mokytojo lankymasis mokinio namuose; • Tėvų (globėjų) lankymasis mokykloje; • Konsultacijos; • Mokyklos, klasės šventės; • Individualūs pokalbiai; • Anketinės apklausos; • Klausimų- atsakymų vakarai; • Pokalbiai internetu (e-dienynas, elektroniniai laiškai, mokyklų svetainės); • Pokalbiai telefonu; • Vaizdinė informacija mokyklos stenduose, skrajutėse; 	<ul style="list-style-type: none"> • Žaidimai; • Disputai; • Reglamentuotos diskusijos (netradicinė vedimo forma); • Diskusijos prie atviro stalo; • Atvirų durų dienos mokykloje; • Bibliotekėlė tėvams; • Paskaitos; • Neakivaizdiniai pokalbiai; • Įvairios parodos;

4. ELEKTRONINĖS MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO SISTEMOS KAIP GRĮŽTAMOJO RYŠIO BEI TĖVŲ PEDAGOGINIO ŠVIETIMO PRIEMONĖS EMPYRINIS TYRIMAS

4.1 Tyrimo metodika, organizavimas ir tiriamieji

Tyrimo metodika.

Šiuo tyrimu siekiama išsiaiškinti pedagogų bei mokinių tėvų (globėjų) požiūrį į elektroninę mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemą. Šiam tikslui pasiekti buvo atliktas kiekybinis tyrimas, kurio instrumentas- anketos⁷. Remiantis informacija kas gali naudotis elektronine vertinimo sistema, tyrimo rezultatams gauti suformuotos dvi tikslinės ugdymo subjektų grupės: mokytojų ir mokinių tėvų (globėjų).

Tyrimo organizavimas.

Siekiant kuo efektyviau įgyvendinti užsibrėžtą tikslą bei uždavinius, anketose pedagogams buvo pateikti 22 tikslingi klausimai apie elektroninę mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemą bei bendradarbiavimą su mokinių tėvais ir pedagoginį jų švietimą, o tėvams pateikta 20 tikslingų klausimų apie elektroninę mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemą bei bendradarbiavimą su mokytojais. Anketų klausimai sudaryti remiantis anksčiau atliktų Pipirienė V. (2007) bei Virkšaitės J. (2009) tyrimų anketomis. Duomenys buvo apdoroti kompiuterinės duomenų programos Microsoft Office Excell 2003 pagalba. Daugelis tyrimo metu gautų rezultatų interpretuoti pagal Ališauskienę S. (2003), Dapkienę S. (1997,2003), Leliūgienę I., Simonavičiūtę (2010), Litvinienę J. (2002), Pipirienę V. (2007) ir kt. mokslininkus.

Tyrimo dalyvavo tik tų mokyklų, kuriose yra įdiegta elektroninė vertinimo sistema, respondentai. Tyrimas atliktas 2011 metų gruodžio mėnesį.

Tiriamieji.

Apklausoje dalyvavo įvairių Lietuvos miestų mokyklų pedagogai bei mokinių tėvai (globėjai). Visi respondentai pasirinkti atsitiktinės atrankos būdu. Tyrimo metu planuota apklausti 140 mokytojų bei 140 mokinių tėvų (globėjų). Bendras tyrimo anketų grįžtamumas- 85,4 % (90 % mokytojų ir 80,7 % mokinių tėvų). Tuo pagrindu tiriamųjų imtį sudarė 239 respondentai: 126 pedagogai ir 113 tėvų (globėjų), auginančių 5-12 klasių mokinius.

---

⁷ Anketų, pateiktų pedagogams bei mokinių tėvams, pavyzdžiai matomi 2,3 prieduose.

4.2 Tyrimo rezultatai ir jų analizė

Dauguma tyrime dalyvavusių pedagogų yra moterys (81,0%). Nors anketose buvo prašoma įrašyti savo amžių, tačiau apibendrinant duomenis buvo sukurti keturi amžiaus intervalai. Remiantis lentelėje pateiktais duomenimis galima teigti, kad daugiausiai tyrime dalyvavusiose mokyklose dirba mokytojai, kurių amžius yra nuo 36 iki 55 metų. Beveik visi pedagogai (98,2%) turi aukštąjį išsilavinimą. Pagal pedagoginę kvalifikaciją tyrime dominuoja mokytojai metodininkai (49,6%), o mažiausią tyrimo imtį sudaro mokytojai ekspertai (3,2%). Kiek daugiau nei pusė apklaustų respondentų nedirba klasės auklėtoja(u). Bendri visų tyrime dalyvavusių pedagogų socialiniai duomenys pateikti 4 lentelėje.

4 lentelė

Pedagogų socialiniai duomenys

Eil. Nr.	Respondentų pasiskirstymas	N	%	
1.	Pagal lytį (N=121)	Moterys	98	81,0
		Vyrai	23	19,0
2.	Pagal amžių (N=118)	< 35	16	13,6
		36-45	38	32,2
		46-55	41	34,7
		56-65	23	19,5
3.	Pagal išsilavinimą (N=116)	Aukštesnysis	1	0,9
		Nebaigtas aukštasis	1	0,9
		Aukštasis	114	98,2
4.	Pagal pedagoginę kvalifikaciją (N=123)	Mokytojas	13	10,6
		Vyr. mokytojas	45	36,6
		Mokytojas metodininkas	61	49,6
		Mokytojas ekspertas	4	3,2
5.	Pagal klasės auklėtojo(s) darbą (N=122)	Dirba klasės auklėtoja(u)	59	48,4
		Nedirba klasės auklėtoja(u)	63	51,6

Pagal lyties požymį tėvų(globėjų) grupėje, kaip ir pedagogų, dominuoja moterys (5 lentelė). Respondentų pasiskirstymas pagal amžių rodo, kad dažniausiai pasitaikantis amžius tarp apklaustųjų tėvų (globėjų) yra nuo 36 iki 45 metų. Pagal išsilavinimą tyrimo imtyje dominuoja aukštąjį išsilavinimą turintys mokinių tėvai (globėjai). Tik du (1,8%) iš visų tyrime dalyvavusių tėvų (globėjų) pažymėjo, kad jų išsilavinimas yra aukštesnysis. Bendri visų tyrime dalyvavusių mokinių tėvų (globėjų) socialiniai duomenys pateikti 4 lentelėje.

Tėvų (globėjų) socialiniai duomenys

Eil. Nr.	Respondentų pasiskirstymas	N	%	
1.	Pagal lytį (N=110)	Moterys	85	77,3
		Vyrai	25	22,7
2.	Pagal amžių (N=111)	< 35	36	32,4
		36-45	57	51,4
		46-55	18	16,2
3.	Pagal išsilavinimą (N=111)	Vidurinis	23	20,7
		Profesinis	5	4,5
		Aukštesnysis	2	1,8
		Nebaigtas aukštasis	29	26,1
		Aukštasis	52	46,9

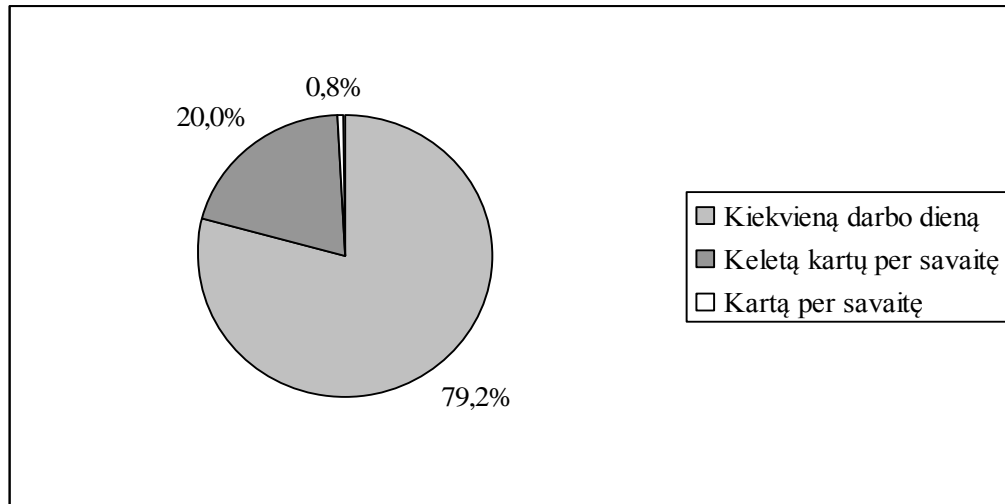
4.2.1 Pedagogų požiūris į elektroninę mokinių pažangos bei pasiekimų vertinimo sistemą

Šiandieninėje visuomenėje ypač dažnai analizuojamos pedagogų turimos kompetencijos, profesionalumas, darbo sąlygos, aplinka ir pan. Neabejojama, kad mokytojai turi didžiulę įtaką mokinių ugdymo(si) proceso raidai, nes yra viena iš visos mokyklos bendruomenės sudedamųjų dalių. O būtent visos mokyklos bendruomenės pagalba yra kuriami bendri ugdymo proceso tikslai, keliami uždaviniai. Suderinti visų subjektų grupių (mokyklos administracijos, pedagogų, mokinių tėvų (globėjų), mokinių) tikslai, bendros ateities vizijos kūrimas bei daugelis kitų veiksnių padeda efektyviau kurti palankią ugdymo(si) aplinką bei gauti kokybišką grįžtamąjį ryšį. Tyrimo metu tyrimo metu gautais rezultatais siekiama išsiaiškinti ar vienas iš tokių veiksnių- informacinių technologijų taikymas ugdymo procese, palankiai veikia vaiko ugdymą(si), užtikrina kokybišką grįžtamąjį ryšį ir ar turi įtakos tėvų (globėjų) ir mokytojų bendravimo bei bendradarbiavimo procesui.

Tyrimo metu buvo teiraujama koks dienynas, mokytojų nuomone, turėtų būti naudojamas mokyklose. Net 113 (90,4%) pedagogų iš 125 mano, kad mokyklose turėtų būti naudojamas tik e-dienynu. Iš 29 savo atsakymą pagrindusių mokytojų 12 teigia, kad e-dienynas yra patogiausias visoms juo besinaudojančioms grupėms (pedagogams, mokiniams bei jų tėvams), o 10 respondentų teigė, kad e-dienyno naudojimas palengvina mokytojų darbą. Dar 7 pedagogai,

manantys, kad mokyklose turėtų būti ik elektroninė vertinimo sistema teigia, jog jos pagalba informacija sklinda daug greičiau.

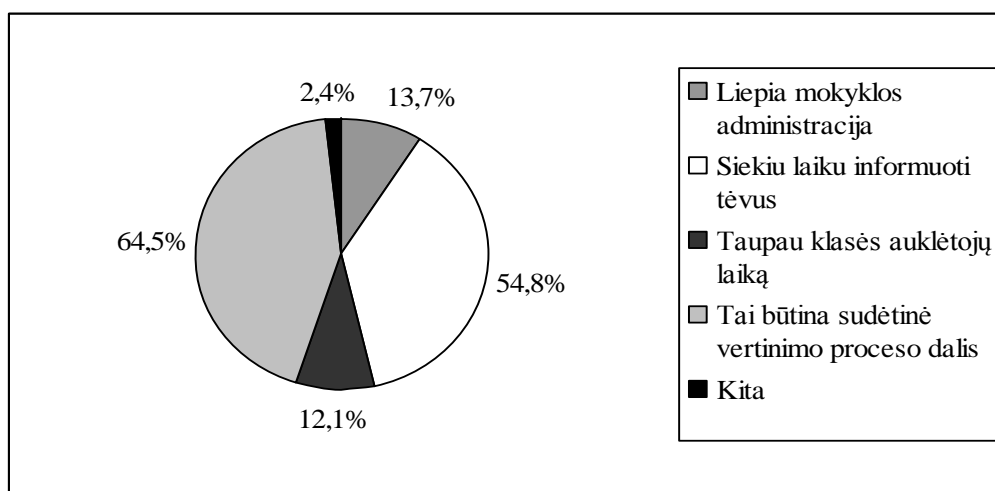
Taip pat tirta, kaip dažnai mokytojai naudojami elektronine vertinimo sistema, t.y. pildo elektroninį dienyną. Tyrimo duomenys pateikti 3 paveiksle.

3 pav. Elektroninio dienyno pildymo procentinis dažnis (N=125)

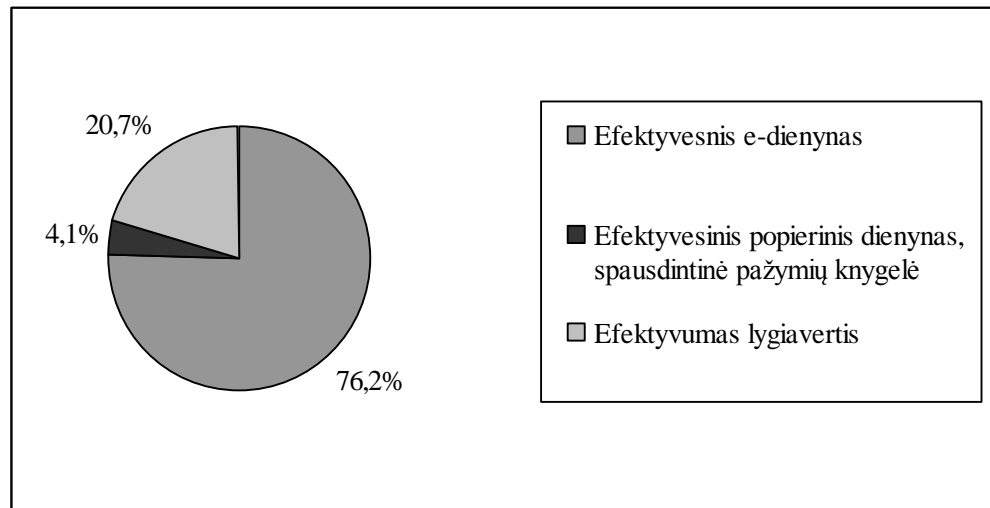
Duomenys rodo, kad dauguma apklausoje dalyvavusių pedagogų (79,2%) kiekvieną dieną naudojami elektronine vertinimo sistema, pildo e-dienyną nauja informacija.

Analizuojant atsakymus į klausimą *kodėl Jūs pildote e-dienyną?* paaiškėjo, kad dažniausiai mokytojai tai daro, nes mano, kad jo pildymas yra sudėtinė vertinimo proceso dalis (64,5%) bei norėdami kuo greičiau informuoti mokinių tėvus (54,8%). Išsamesni šio klausimo rezultatai pateikiami 4 paveiksle.

4 pav. Elektroninio dienyno pildymo priežasčių procentinis dažnis (N=124)

Respondentai galėjo išreikšti savo nuomonę apie e-dienyno ir popierinio dienyno efektyvumą vienas kito atžvilgiu, bei pagrįsti savo atsakymą. Dauguma pedagogų (76,2%) mano, kad efektyvesnis yra e-dienynas (žr. 5 pav.). Iš 24 savo atsakymą pagrindusių respondentų 16 teigia, kad e-dienynas efektyvesnis dėl greičiau sklindančios informacijos, o 6 mokytojai mano, kad e-dienynas yra daug patogiau mokinių tėvams (globėjams) nei spausdintinės pažymių knygelės.

5 pav. **Popierinio dienyno bei e-dienyno efektyvumas: pedagogų požiūris (N=121)**

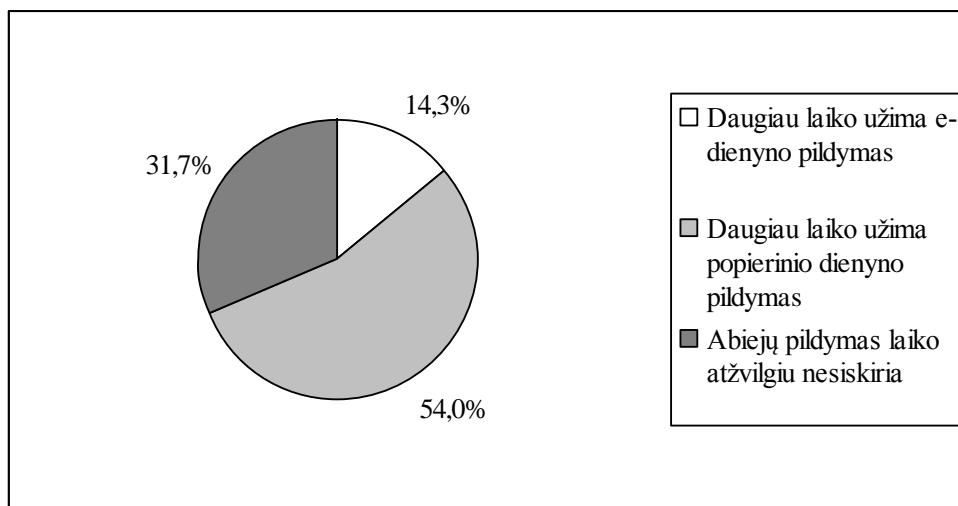
Kadangi 30 pedagogų (24,8%) mano, kad už e-dienyną efektyvesnis yra popierinis dienynas arba, kad jų efektyvumas yra lygiavertis, tikslinga analizuoti priežastis, padedančias efektyvinti elektroninės vertinimo sistemos naudojimą. Dešimtame klausime buvo pateikiamos priežastys, kurios galėtų padėti efektyvinti e-dienyno pildymo procesą. Pedagogai ties kiekviena pateikta priežastimi galėjo pasirinkti tris atsakymo variantus: sutinka su teiginiu, sutinka tik iš dalies ar su teiginiu nesutinka visiškai. Gauti duomenys parodė, kad daugumos nuomone (71,1%) efektyvinti e-dienyno pildymą padėtų kompiuteris jų darbo vietoje. O su pateiktu teiginiu, kad efektyvumą didinti padėtų papildomas etatas mokykloje, kuris suteiktų galimybę e-dienyną pildyti vienam atsakingam asmeniui, nesutinka 88,6% apklaustųjų. Visų respondentų nuomonės pateikiamos 6 lentelėje.

Priežastys, padedančios tobulinti e-dienyno pildymo efektyvumą

Priežastis	N	Sutinku %	Sutinku tik iš dalies %	Nesutinku %
Daugiau žinių kaip jį pildyti	122	13,1	36,1	50,8
Daugiau kompiuterinio raštingumo žinių	123	13,0	42,3	44,7
Papildomų apmokamų darbo valandų jos pildymui	126	35,7	28,6	35,7
Kompiuterio darbo vietoje	121	71,1	10,7	18,2
Didesnės mokytojų motyvacijos	124	40,3	41,9	17,8
Pildyti turėtų vienas žmogus (būtų paskirtas specialus etatas mokykloje)	123	6,5	4,9	88,6
Pildyti turėtų kiekvienos klasės auklėtojai	123	17,9	9,8	72,3
Programinės e-dienyno sistemos tobulinimo	119	37,8	43,7	18,5

Kadangi 6 paveiksle matome, kad tik 14,3% pedagogų mano, jog e-dienyno pildymas užima daugiau laiko nei paprasto popierinio dienyno arba jų pildymas laiko atžvilgiu nesiskiria (31,7%), galima daryti išvadas, kad elektroninė vertinimo sistema nesukelia problemų intensyviau naudotis informacinėmis technologijomis bei nedidina mokytojų darbo krūvio, o priešingai- lengvina jį. Gauti rezultatai leidžia manyti, kad tyrime dalyvavusių Lietuvos mokyklų pedagogai yra pakankamai pasirengę naujovėms, prisitaikę prie besikeičiančių gyvenimo sąlygų ir pritaria informacinės, žinių visuomenės egzistavimui.

6 pav. Popierinio bei e-dienynų pildymas laiko atžvilgiu (N=121)

Analizuojant pedagogų požiūrį į elektroninę vertinimo sistemą buvo pateiktas klausimas apie e-dienyno privalumus. Respondentai galėjo nurodyti ar jie sutinka, ar tik iš dalies sutinka, ar

visiškai nesutinka su kiekvienu iš vienuolikos pateiktų privalumų. Daugiausiai apklaustųjų 94,4 % mano, kad didžiausias e-dienyno privalumas yra operatyvus informacijos perdavimas ir gavimas. 92,8 % teigia, kad e-dienyno privalumas yra tas, jog mokytojams nereikia patiems skaičiuoti praleistų pamokų ar vidurkių, nes e-dienynas juos suskaičiuoja automatiškai. Daugiausiai respondentų 19,2 % nesutinka su teiginiu, kad e-dienynas pagerina mokinių pažangumą. Išsamūs visų apklaustųjų atsakymų rezultatai pateikiami 7 lentelėje.

7 lentlė

Elektroninės vertinimo sistemos privalumai

Privalumas	N	Sutinku %	Sutinku tik iš dalies %	Nesutinku %
Operatyvus informacijos perdavimas ir gavimas	125	94,4	5,6	-
Palengvina mokytojo bendravimą su vaikais	125	51,2	38,4	10,4
Pagerina mokinių lankomumą	126	42,8	39,7	17,5
Pagerina mokinių pažangumą	125	36,8	44,0	19,2
Vaikas niekada „nepamiršta“ pažymių knygelės	126	92,1	7,1	0,8
Palengvina vaikų bendravimą su tėvais (globėjais)	126	42,1	52,4	5,5
Palengvina mokytojų bendravimą su tėvais (globėjais)	126	54,8	43,6	1,6
Praleidęs pamoką mokinys sužino jos temą ir namų darbų užduotis, o tai leidžia jam pasiruošti kitai pamokai	126	77,0	22,2	0,8
Pagerina vertinimo kokybę	124	24,2	61,3	14,5
Mokytojams nereikia patiems skaičiuoti praleistų pamokų ar vidurkių, nes e-dienynas juos suskaičiuoja automatiškai.	126	92,8	6,4	0,8
Tėvai mato savo vaikų pamokų lankomumą, pažymius, pastabas, pamokų tvarkaraščius ir pan., o tai padeda tobulinti ugdymo procesą	126	91,3	8,7	-

Kuo tikslesnei mokytojų nuomonei apie elektroninę vertinimo sistemą nustatyti buvo pateikta keletas šios vertinimo sistemos trūkumų. Apklausos metu paaiškėjo, kad didžiausi elektroninės vertinimo sistemos trūkumai, anot apklaustųjų pedagogų, yra kompiuterių trūkumas mokyklose (31,7% nuomone) ir e-dienyno nepritaikymas pedagogų turimoms savitoms vertinimo sistemoms, kaip pavyzdžiui plusų ir minusų sistema, kaupiamasis balas ar panašiai (31,2% nuomone). Kad trūksta informacijos apie e-dienyno pildymą nepritaria daugiau kaip pusė apklaustųjų (60%). Išsami visų tyrime dalyvavusių respondentų nuomonė apie kitus e-dienyno trūkumus atsispindi 8 lentelėje.

Elektroninės vertinimo sistemos trūkumai

Trūkumas	N	Sutinku %	Sutinku tik iš dalies %	Nesutinku %
Informacijos stoka apie e-dienyno pildymą	125	1,6	38,4	60,0
Mokytojų kompiuterinio raštingumo stoka	124	2,4	55,7	41,9
Mokytojų motyvacijos stoka	125	13,6	54,5	32,0
Kompiuterių trūkumas mokykloje	123	31,7	32,5	35,8
Papildomas darbo laikas	124	26,6	37,9	35,5
Dažnai stringanti programinė įranga	122	14,7	40,2	45,1
Mokytojai turi savo vertinimo sistemas (pvz. vertina plusais, taškais), o e-dienynai tam nepritaikyti	125	31,2	45,6	23,2
Daugelis tėvų (globėjų) nesinaudoja e-dienynu, todėl jis nėra reikalingas	124	19,4	51,6	29,0

Informacijos perdavimas, priėmimas, grįžtamasis ryšys yra netasiejami nuo šiuolaikinės informacinės visuomenės. Labai svarbu, kad ta informacija bei grįžtamasis ryšys būtų kuo efektyvesni bei kokybiškesni visoms vaikų ugdymo(si) proceso tobulinimu suinteresuotoms grupėms. Sparčiai daugėja informacijos perteikimo priemonių, todėl ir mokyklos bei jose dirbantys pedagogai neišvengiamai turi žengti koją kojon su jomis. Elektroninė vertinimo sistema gali būti itin efektyvi priemonė siekiant ugdymo(si) proceso kokybės, tačiau tam didelę įtaką turi pedagogų nuostatos šios sistemos atžvilgiu bei jų darbo šioje sistemoje produktyvumas. Pipirienė V. (2007) savo atliktame tyrime pastebėjo, kad vertinimas yra įvairialypis procesas, paprastai apimantis daug veiklos rūšių ir procedūrų, iš kurių viena ir yra e-dienyno pildymas.

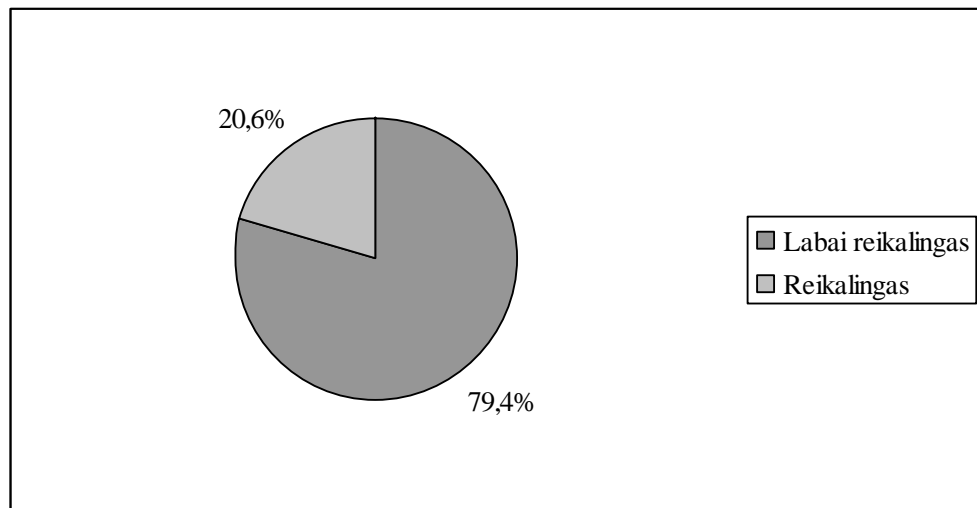
Atlikto tyrimo metu paaiškėjo, kad tyrime dalyvavusieji mokytojai atsakingai žiūri į savo pareigas ir stengiasi kuo greičiau informuoti mokinių tėvus (globėjus) apie jų vaikų ugdymo(si) rezultatus. Tai rodo ne tik e-dienyno pildymo, bet ir jo pildymo priežasčių procentiniai dažniai.

Nepaisant to, kad pedagogų nuomone e-dienyno efektyvumą mažina tokios priežastys kaip kompiuterių trūkumas mokyklose, kompiuterinio raštingumo stoka, programinės įrangos trūkumai (žr. 6 lentelę), tačiau daugelis mano, kad e-dienynas yra efektyvesnis popierinio dienyno atžvilgiu ir jo pildymas užima mažiau laiko.

Antroje anketos dalyje buvo siekiama išsiaiškinti pedagogų požiūrį į bendravimą ir bendradarbiavimą su mokinių tėvais (globėjais), pedagoginį jų švietimą. Tam tikslui buvo pateikiami klausimai, kurių pagalba galima išsiaiškinti ar dabartinė apklaustųjų pedagogų bei mokinių tėvų(globėjų) bendravimo situacija leidžia efektyvinti mokymo procesą ir kiek įtakos ugdymo(si) proceso kokybei gerinti turi elektroninė vertinimo sistema.

Pedagoginis tėvų švietimas- aktyvi kryptinga edukacinė veikla, kurios tikslas yra sėkminga vaiko socializacija, pasiekiami gerinant tėvų švietimo kokybę bei partnerystę su jais. Daugelis mokslininkų (Dapkienė S. (1997,2003), Krumm V. (1993), Litvinienė J. (2002) ir kt.), tyrę vaiko šeimos ir mokyklos bendradarbiavimo svarbą, teigia, kad jų bendradarbiavimas yra būtinas, nes tai neatsiejama ugdymo(si) proceso dalis. Pedagoginis tėvų švietimas, jų pedagoginės kultūros didinimas leidžia efektyviau valdyti ugdymo(si) procesą, siekti bendrų tikslų, gerinti mokinių mokymo(si) kokybę.

Apklausoje dalyvavusių pedagogų buvo teirujamasi ar jų nuomone yra reikalingas tėvų (globėjų) ir mokytojų bendradarbiavimas vaiko ugdymo klausimais. Dauguma apklaustųjų mano, kad bendradarbiavimas yra labai reikalingas. Nei vienas tiriamasis nenurodė, kad bendradarbiavimas yra nebūtinas ar nereikalingas. Gauti duomenys pateikti 7 paveiksle.

7 pav. **Pedagogų ir tėvų (globėjų) bendradarbiavimo vaiko ugdymo klausimais reikalingumas (N=126)**

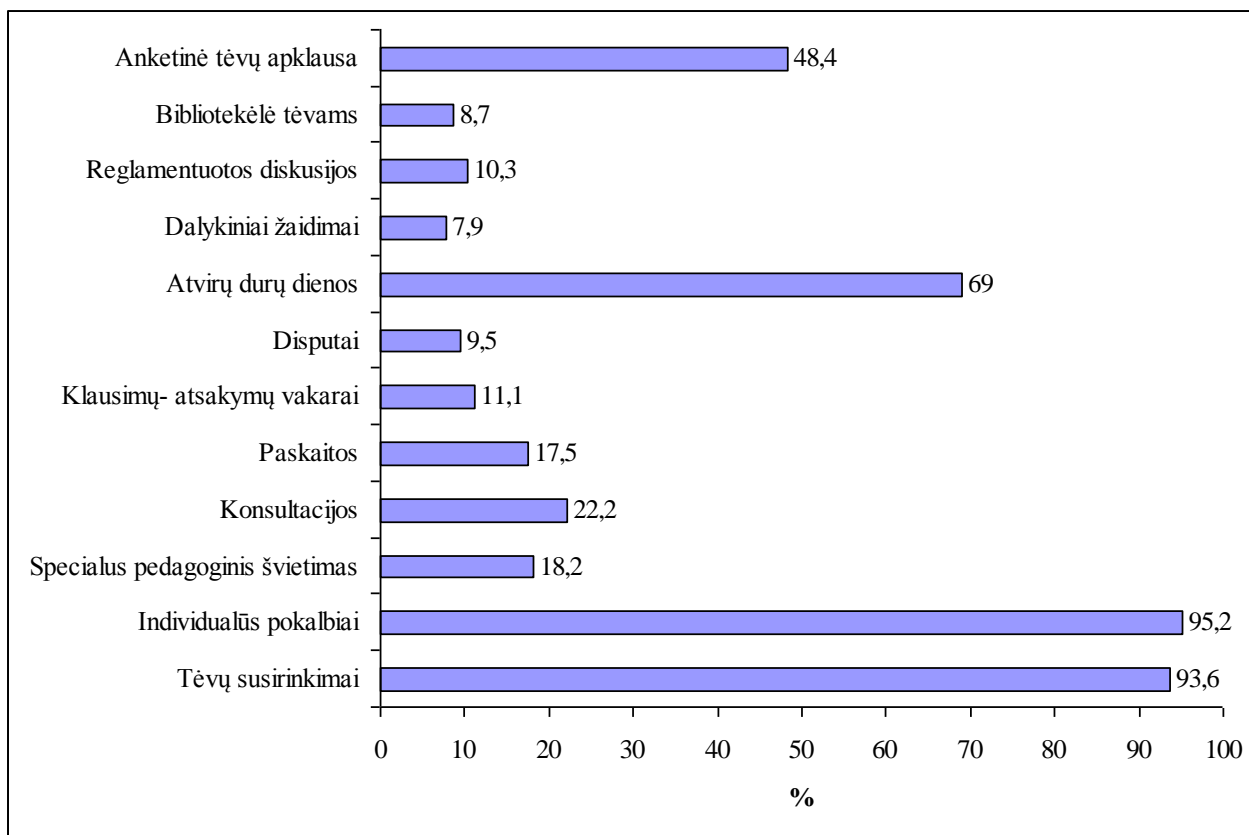
Anketos 14 klausime buvo pateikti įvairūs teiginiai apie mokytojų ir tėvų(globėjų) bendradarbiavimą, su kuriais respondentai galėjo sutikti, sutikti tik iš dalies arba nesutikti. Viso buvo pateikti aštuoni teiginiai, kurie leido suprasti kaip pedagogai vertina bendradarbiavimo svarbą, kokius jo privalumus ar trūkumus išvelgia. Išsamūs pedagogų atsakymų rezultatai matomi 9 lentelėje.

Respondentų nuomonė apie pedagogų ir tėvų (globėjų) bendradarbiavimą

Teiginys	N	Sutinku %	Sutinku tik iš dalies %	Nesutinku %
Viena pagrindinių sąlygų, nulemiančių vaikų ugdymo sėkmę	126	69,8	28,6	1,6
Lengvina pedagoginius veiksmus vaikų auklėjimo vienovėje	126	69,0	30,2	0,8
Apsunkina mokytojo darbą, nes tėvai neturi pedagoginio išsilavinimo	126	6,4	31,7	61,9
Lygiavertė partnerystė	126	51,6	42,8	5,6
Optimizuoja vaikų mokymąsi ir tobulėjimą	126	61,1	38,1	0,8
Mažina pedagoginio proceso efektyvumą	124	5,7	16,1	78,2
Padedą išvengti vaikų auklėjimo klaidų	124	25,8	58,9	15,3
Ugdo tėvų bei mokytojų pedagoginę kultūrą ir įgūdžius	124	55,7	41,9	2,4

Mokslinėje literatūroje teigiama, kad pagrindinis tėvų švietimo trūkumas- pedagoginio tėvų švietimo sistemos nebūvimas, ir pabrėžiama, kad didesnės naudos bei efekto būtų galima pasiekti visiems subjektams dirbant komandoje. Leliūgienė I. ir Simanavičiūtė G. (2010) teigia, kad dalis darbo su tėvais (globėjais) galėtų ir turėtų vykti integruotai (tiek mokyklų vadomas, tiek ir specialiesiems pedagogams, klasių auklėtojams bei kitiems mokyklos bendruomenės nariams informuojant, konsultuojant, šviečiant mokinių tėvus).

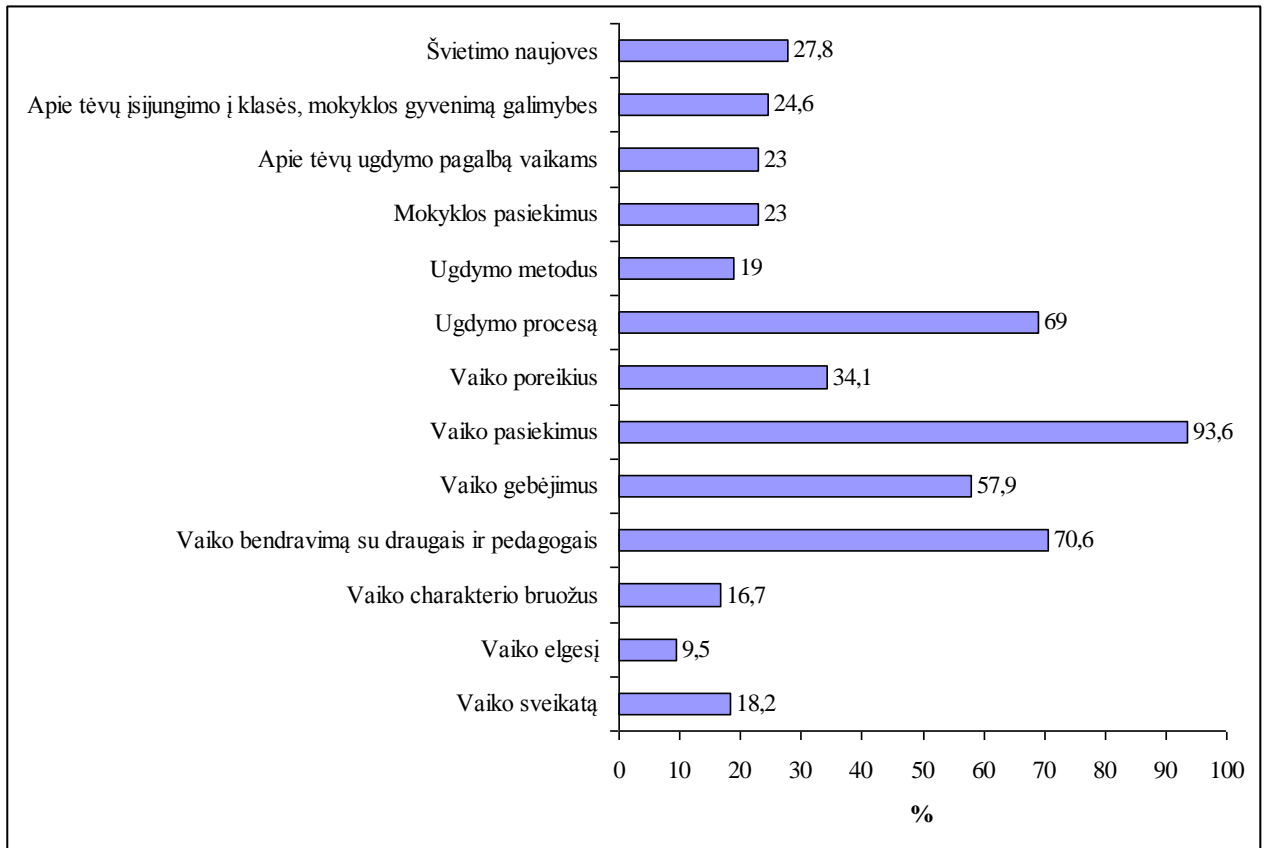
Remiantis įvairių mokslininkų (Jensen E.(2001), Dapkienės S. (2002) Zinkevičienės D. (2002) bei Mitrulevičiūtės J. (2008)) pateikiamomis tradicinėmis bei netradicinėmis tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo formomis ar būdais bei Leliūgienės I. ir Simanavičiūtės G. (2010) pateiktais pedagoginio švietimo metodais buvo sudaryta lentelė, kurioje respondentų buvo prašoma pažymėti kokiomis formomis jie vykdo mokinių tėvų(globėjų) pedagoginį švietimą. Paaikškėjo, kad dažniausiai pedagogai jų švietimą vykdo individualių pokalbių (95,2%) bei tėvų susirinkimų (93,6%) metu. Rečiausiai pedagogų naudojami metodai bei formos tėvų (globėjų) pedagoginio švietimo metu yra dalykiniai žaidimai ir bibliotekėlė tėvams. Visų respondentų pateikti duomenys atsispindi 8 paveiksle.

8 pav. **Tėvų (globėjų) pedagoginio švietimo formų naudojimo procentinis dažnis**
(N=126)

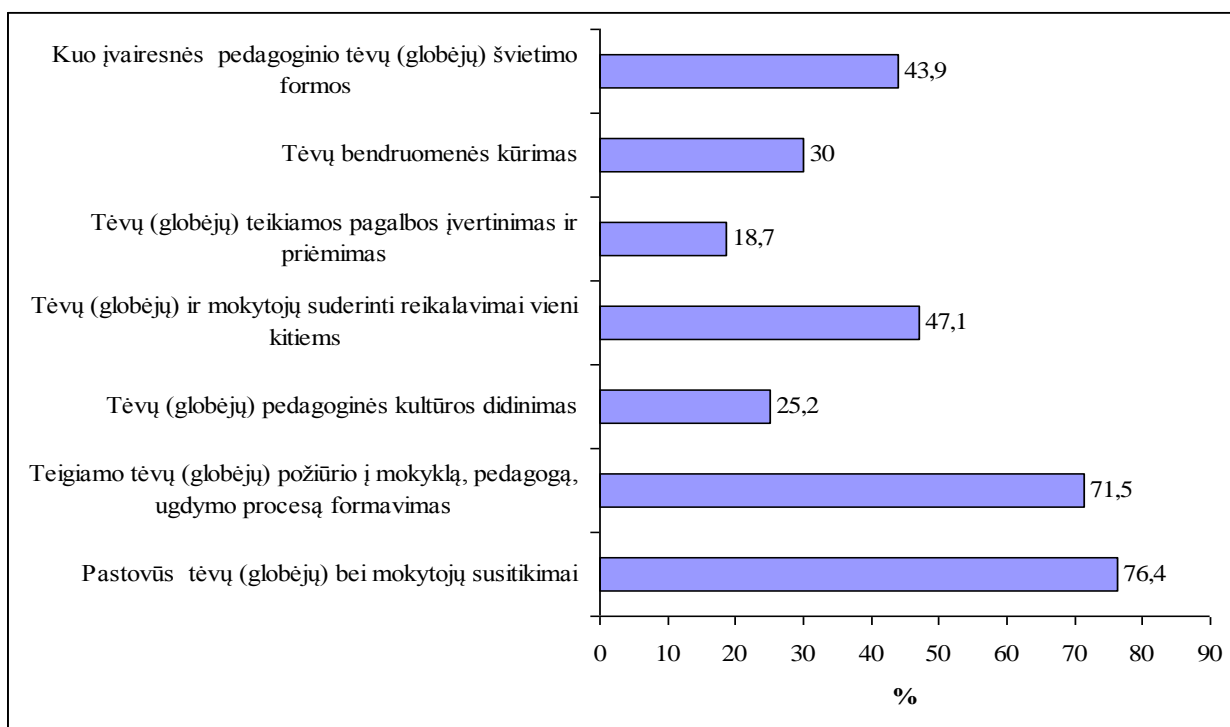
Tėvų pedagoginis švietimas laikomas viena iš didžiausių plėtros potencialą turinčių mokyklos veiklos sričių, tačiau jo išnaudojimo efektyvumas priklauso nuo pedagogų darbo meistriškumo bei tėvų (globėjų) aktyvumo. Dažnai susiduriama su problemomis renkantis pedagoginio tėvų švietimo formas (koku būdu tėvams perduoti pedagogines, psichologines žinias apie vaiką), todėl svarbus veiksnys šiame švietimo procese yra teikiamos informacijos pobūdis. Siekiant išsiaiškinti kokią informaciją tėvams apie vaiką dažniausiai teikia apklausoje dalyvavę pedagogai paaiškėjo, kad tai informacija apie vaiko pasiekimus (93,6%), vaiko bendravimą su draugais bei pedagogais (70,6%), ugdymo procesą (69%). Mažiausiai informacijos mokinių tėvams (globėjams) pedagogai teikia apie vaiko elgesį (9,5%), vaiko charakterio bruožus (16,7%), ugdymo metodus (19%). Tačiau pastaroji informacija turėtų dažniau sudaryti teikiamos informacijos tėvams (globėjams) turinį, nes mokytojų taikomi ugdymo metodai gali padėti tėvams susidaryti nuomonę apie ugdymo proceso efektyvumą bei

kokybę. Visi respondentų pateikti duomenys apie tėvams teikiamos informacijos pobūdį pateikiami 9 paveiksle.

9 pav. **Informacijos, teikiamos mokinių tėvams (globėjams) pobūdis (N=126)**

Jau minėta, kad nuolatinis ir tikslingas tėvų švietimas ir mokytojų bei tėvų (globėjų) bendradarbiavimas duoda teigiamų rezultatų vaiko ugdymui(si). Todėl pedagogų buvo teiraujamasi, kokios priemonės, jų nuomone, būtų veiksmingos šiam tikslui pasiekti. Veiksmingiausia priemone mokytojai laiko pastovius mokytojų bei mokinių tėvų (globėjų) susitikimus (76,4%) ir teigiamo tėvų (globėjų) požiūrio į mokyklą, ugdymo procesą formavimą (71,5%). Nors labai svarbu, kad abiejų subjektų grupių (mokytojų ir tėvų) tikslai būtų suderinti, o vienų kitiems teikiama pagalba tinkamai įvertinta, apklausoje dalyvavę pedagogai mano, kad tėvų (globėjų) teikiamos pagalbos priėmimas ir įvertinimas yra mažiausiai įtakos turinti priemonė (18,7%). Visi tyrimo metu gauti duomenys pateikiami 10 paveiksle.

10 pav. **Priemonės, duodančios teigiamų rezultatų vaikų ugdymui** (N=123)

4.2.2 Tėvų (globėjų) požiūris į elektroninę mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemą

Nuo seno vyrauja nuomonė, kad tai kas vyksta mokykloje tėvams yra mažai žinoma, nes vaikai jų neinformuoja, o ir mokytojų teikiama informacija bei jos dažnumas nėra pakankamai efektyvūs kalbant apie vaikų ugdymo(si) procesą. Tačiau pritariama, kad šiuolaikinės naujausios technologijos ypač greitai skverbiasi ir į ugdymo procesą. Elektroninė vertinimo sistema sparčiai plinta Lietuvoje ir skatina mokinių tėvus (globėjus) prisitaikyti prie besikeičiančių sąlygų bei daugiau domėti informacinėmis technologijomis ir aktyviai jomis naudotis.

Tyrimo duomenys atskleidė, kad daugumai (77,7%) tėvų (globėjų) e-dienynas patinka labiau nei paprasta spausdintinė knygelė. 17,8% apklaustųjų nėra skirtumo tarp popierinio ir e-dienynų. Kadangi daugumai e-dienynas patinka labiau, todėl dauguma jų naudojami e-dienynu (79,7%), o 10,6% juo naudojami tik kartais. Nors visose mokyklose, kuriose mokosi tyrime

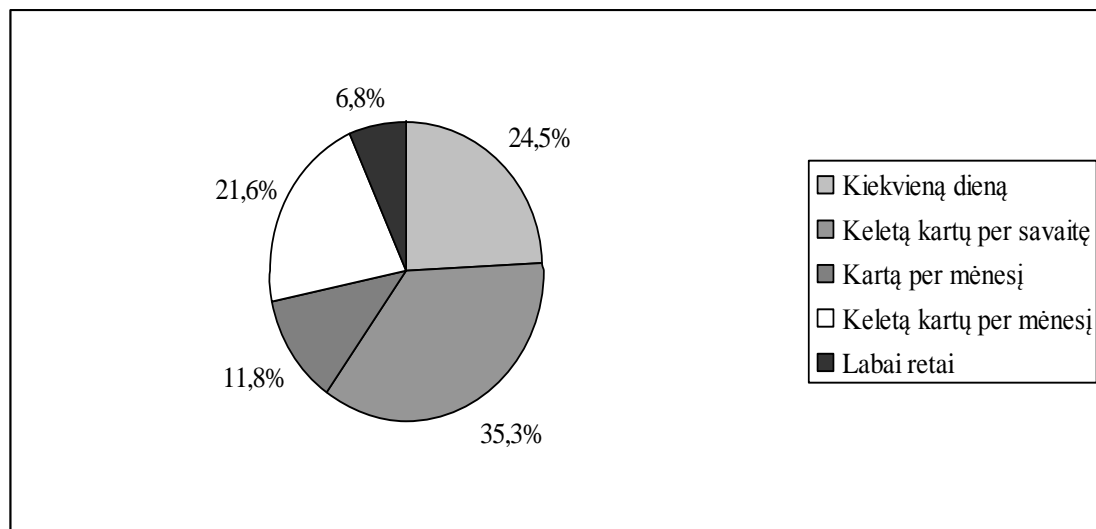
dalyvavusių tėvų (globėjų) vaikai naudojami tik e-dienynas, tačiau juo visiškai nesinaudoja 9,7% apklaustųjų. Nesinaudojimo priežastys pateiktos 10 lentelėje.

10 lentelė

Nesinaudojimo e-dienynu priežastys (N= 11)

Nr.	Priežastis	N
1.	Nesu prisijungęs(usi) prie elektroninės vertinimo sistemos	9
2.	Neturiu pakankamai žinių kaip tai padaryti	1
3.	Manau, kad galiu pasitikėti savo vaiko žodžiu	6
4.	Ją tikrina žmona, vyras	3

Norint kuo operatyviau gauti informaciją apie vaiko ugdymo(si) procesą ir jį tobulinti reikalingas ne tik pedagogų, bet ir mokinių tėvų (globėjų) aktyvus naudojimas elektronine vertinimo sistema. todėl buvo klausiama kaip dažnai tėvai naudojami e-dienynu. Jų atsakymai pateikiami 11 paveiksle.

11 pav. Elektroninio dienyno naudojimosi procentinis dažnis (N=102)

Kaip ir pedagogų, taip ir mokinių tėvų (globėjų) buvo prašoma pateikti savo nuomonę apie e-dienyno privalumus. Pateiktoje lentelėje jie galėjo pasirinkti ar sutinka su teiginiu, ar sutinka tik iš dalies, ar visiškai jam nepritaria ir nemano, kad tai yra e-dienyno privalumas. Išsamūs duomenys pateikti 11 lentelėje.

Elektroninės vertinimo sistemos privalumai

Privalumas	N	Sutinku %	Sutinku tik iš dalies %	Nesutinku %
Operatyvus informacijos perdavimas ir gavimas	101	79,2	20,8	-
Pagerina vaiko lankomumą	101	48,5	48,5	3,0
Pagerina vaiko pažangumą	100	46,0	52,0	2,0
Auklėtoja niekada nebūna „surinkusi“ pažymių knygelių	100	85,0	15,0	-
Palengvina vaikų bendravimą su tėvais (globėjais)	100	40,0	50,0	10,0
Palengvina mokytojų bendravimą su tėvais (globėjais)	101	39,6	52,5	7,9
Praleidęs pamoką mokinys sužino jos temą ir namų darbų užduotis, o tai leidžia jam pasiruošti kitai pamokai	100	72,0	27,0	1,0
Pagerina vertinimo kokybę	101	17,8	46,5	35,7
Galimybė kreiptis į klasės vadovą ar dalyko mokytoją rūpimais klausimais	101	65,4	33,7	0,9
Galimybė gauti įvairias ataskaitas (pažymių, lankomumo, pagyrimų, namų darbų ir pan.) apie savo vaiką trumposiomis SMS žinutėmis į savo telefoną	100	84,0	14,0	2,0
Galimybė operatyviai gauti informaciją apie vaiko ugdymą mokykloje tėvams (globėjams) išvykus į užsienį	101	81,2	17,9	0,9
Sistemoje galima pateikti savo kontaktinę informaciją, kad mokytojai galėtų bet kada susisiekti su mokinio tėvais (globėjais)	101	82,2	15,9	1,9
Tėvai (globėjai) mato savo vaiko pamokų lankomumą, pažymius, pastabas, pamokų tvarkaraščius ir pan., o tai padeda tobulinti ugdymo procesą	101	89,1	10,9	-

Kuo tikslesnei tėvų (globėjų) nuomonei apie elektroninę vertinimo sistemą nustatyti buvo pateikta keletas šios vertinimo sistemos trūkumų. Apklaustos metu paaiškėjo, kad didžiausi elektroninės vertinimo sistemos trūkumai, anot apklaustųjų, yra retas mokytojų e-dienyno pildymas (45,1%), o daugiau nei pusė respondentų (53,5 %) iš dalies sutinka, kad trūkumas yra tai, jog nėra matomi kitų vaiko klasės draugų rezultatai. Tačiau spausdintose pažymių knygelėse ši informacija taip pat nebūdavo teikiama. E-dienynas sudaro galimybę savo vaiko pažymius palyginti su klasės draugų (nematant kitų vardų bei pavardžių) ir sužinoti kokioje vietoje pagal mokymosi vidurkį yra jų vaikas(ai) kiekviename mokomajame dalyke. Todėl galimybės matyti kitų vaikų mokymosi rezultatus nebuvimas neturėtų būti ivardijamas kaip e-dienyno trūkumas. Išsami visų tyrime dalyvavusių respondentų nuomonė apie kitus e-dienyno trūkumus atsispindi 12 lentelėje.

Elektroninės vertinimo sistemos trūkumai

Trūkumas	N	Sutinku %	Sutinku tik iš dalies %	Nesutinku %
Informacijos stoka apie e-dienyno naudojimą	101	14,9	45,5	39,6
Kompiuterinio raštingumo stoka	101	12,9	31,7	55,4
Dažnai stringanti programinė įranga	101	4,9	22,8	72,3
Mokytojai retai papildo e-dienyną nauja informacija	102	45,1	30,4	24,5
Nematomi kitų vaiko klasės draugų mokymosi rezultatai	101	24,7	53,5	21,8

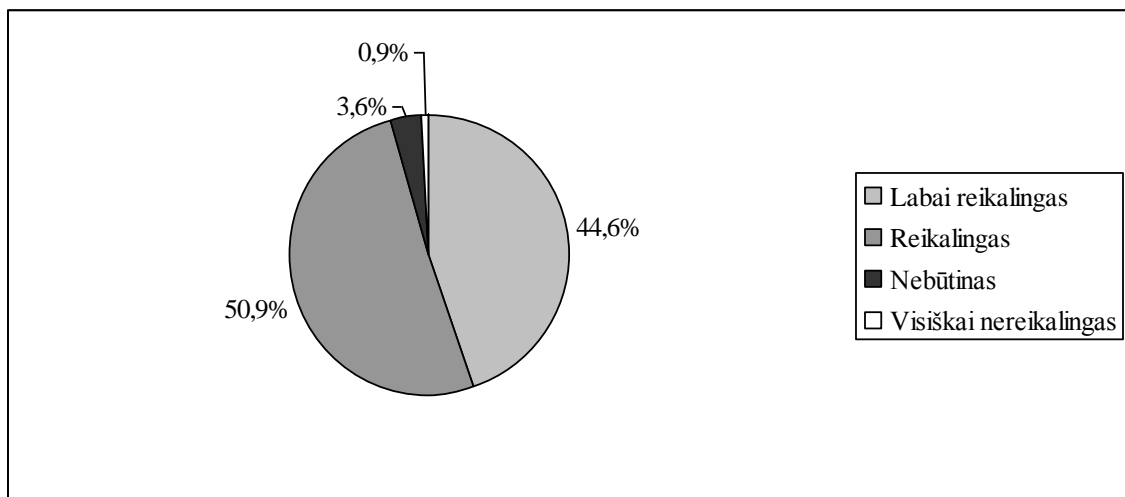
Kadangi nemažai tyrime dalyvavusių tėvų (globėjų) mano, jog e-dienynas turi vienokių ar kitokių trūkumų, todėl tikslinga iširti ir jų nuomonę apie elektroninio dienyno tikrinimo proceso gerinimą. Tam tikslui buvo pateikiamos devynios priežastys, kurios galimai gali padėti efektyvinti šį procesą. Respondentai pažymėjo kas jų nuomone galėtų padėti, o kas ne. Kadangi daugiau nei pusė apklaustųjų nurodė, kad kompiuterio ar interneto turėjimas namuose nepadeda efektyvinti e-dienyno tikrinimo proceso, todėl galima daryti išvadą, kad šie respondentai savo namuose jau turi tiek kompiuterius, tiek ir internetą. Išsamesni duomenys matomi 13 lentelėje.

Priežastys, padedančios tobulinti e-dienyno tikrinimo efektyvumą

Priežastis	N	Sutinku %	Sutinku tik iš dalies %	Nesutinku %
Daugiau žinių kaip ja naudotis	101	14,9	47,5	37,6
Daugiau kompiuterinio raštingumo žinių	101	10,9	40,6	48,5
Daugiau informacijos apie mokykloje vykstančius renginius	99	17,2	43,4	39,4
Dažnesnio mokytojų e-dienyno papildymo nauja informacija apie vaiko lankomumą ir pažangumą	100	45,0	39,0	16,0
Kompiuterio namuose	101	20,8	24,8	54,4
Interneto namuose	100	22,0	26,0	52,0
Galimybės bendrauti su mokytojais toje sistemoje	96	21,9	47,9	30,2
Matyti kitų vaiko klasės draugų rezultatus palyginimui	101	39,6	36,6	23,8
Matyti komentarus apie vaiko žinias (ko reikėtų pasimokyti)	105	71,3	24,8	3,9

Kaip ir pedagogų, taip ir mokinių tėvų (globėjų) antroje anketos dalyje buvo teiraujamasi apie jų požiūrį į bendravimą ir bendradarbiavimą su pedagogais. Tam tikslui buvo pateikiami klausimai, kurių pagalba galima išsiaiškinti ar dabartinė apklaustųjų pedagogų bei mokinių tėvų (globėjų) bendravimo situacija leidžia efektyvinti mokymo procesą ir kiek įtakos ugdymo(si) proceso kokybei gerinti turi elektroninė vertinimo sistema.

Jau minėta, kad mokyklos ir mokinių tėvų (globėjų) bendradarbiavimas yra būtinas norint efektyviau valdyti vaikų ugdymo(si) procesą. O tai atlikti padeda pedagoginis tėvų švietimas, jų pedagoginės kultūros didinimas, nuolatinis informavimas, konsultavimas ir pan. Apklausoje dalyvavusių tėvų (globėjų) buvo teiraujamasi ar, jų nuomone, yra reikalingas bendradarbiavimas su pedagogais vaiko ugdymo klausimais. Dauguma apklaustųjų mano, kad bendradarbiavimas yra reikalingas arba labai reikalingas. Vienas apklaustasis nurodė, kad bendradarbiavimas yra visiškai nereikalingas. Gauti duomenys pateikti 12 paveiksle.

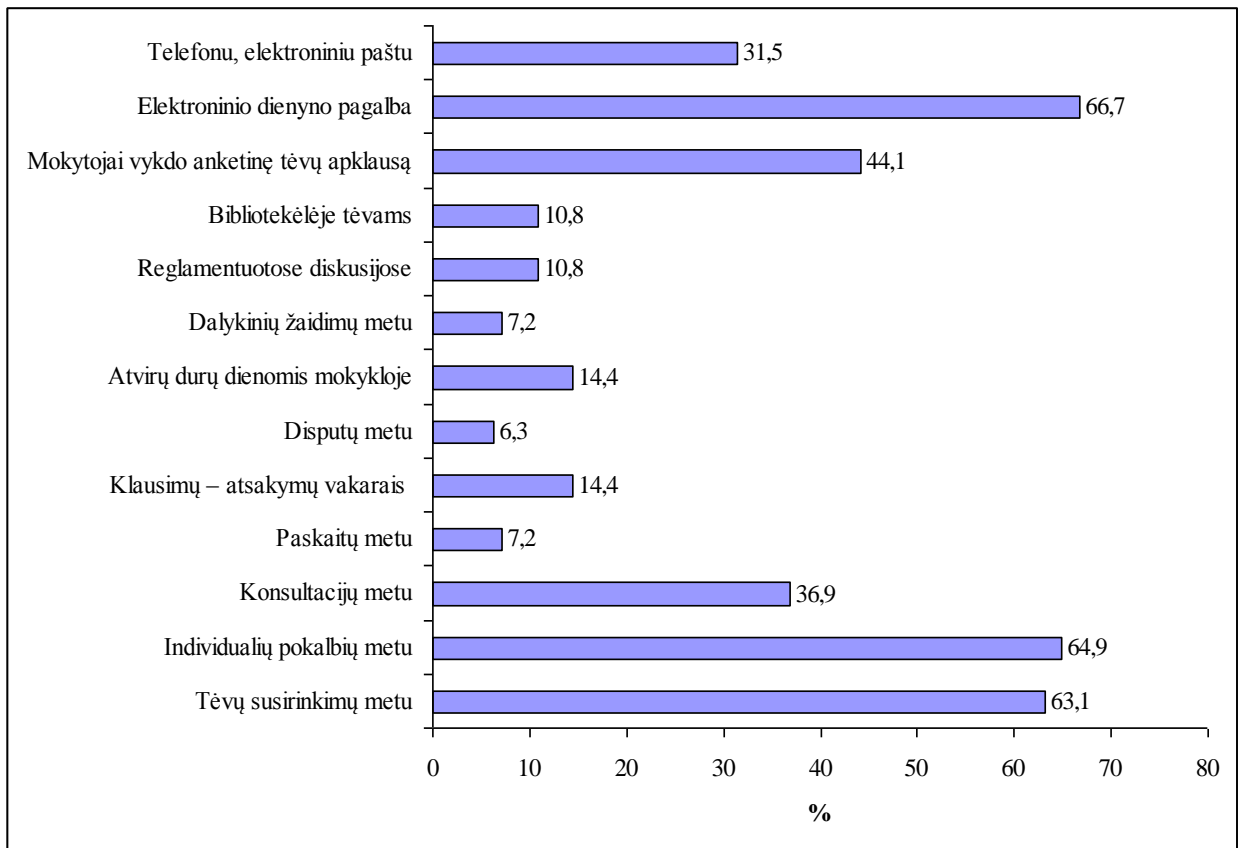
12 pav. **Pedagogų ir tėvų (globėjų) bendradarbiavimo vaiko ugdymo klausimais reikalingumas (N=110)**

Anketos 12 klausime buvo pateikti įvairūs teiginiai apie mokytojų ir tėvų (globėjų) bendradarbiavimą, su kuriais respondentai galėjo sutikti, sutikti tik iš dalies arba nesutikti. Viso buvo pateikti devyni teiginiai, kurie leido suprasti kaip mokinių tėvai (globėjai) vertina bendradarbiavimo svarbą, kokius jo privalumus ar trūkumus įžvelgia. Visi respondentų pateikti duomenys matomi 14 lentelėje.

Respondentų nuomonė apie pedagogų ir tėvų (globėjų) bendradarbiavimą

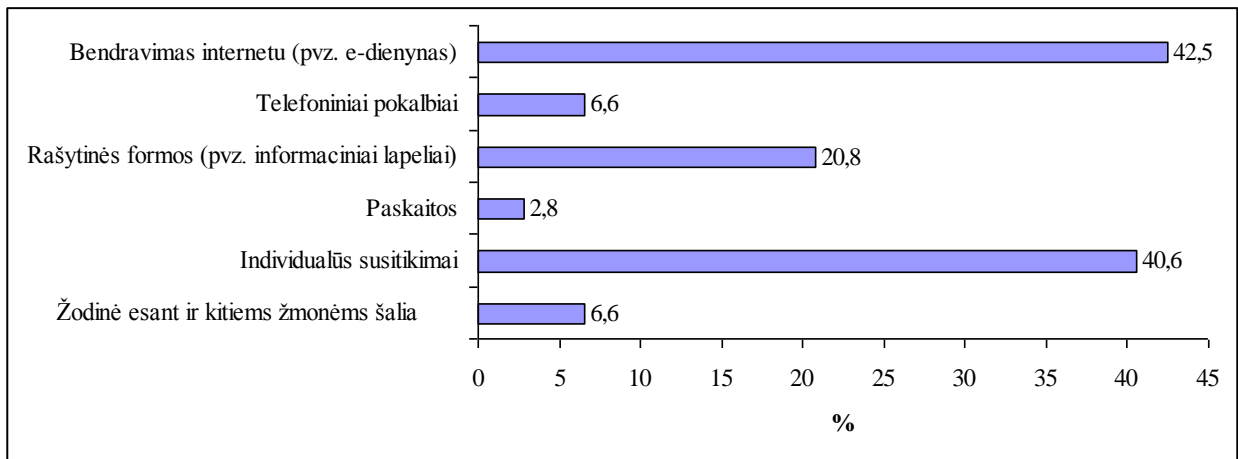
Teiginys	N	Sutinku %	Sutinku tik iš dalies %	Nesutinku %
Viena pagrindinių sąlygų, nulemiančių vaikų ugdymo sėkmę	110	61,8	33,6	4,6
Padedą vaikui geriau mokytis	109	32,1	59,6	8,3
Apsunkina mokytojo darbą, nes tėvai neturi pedagoginio išsilavinimo	109	33,0	27,5	39,5
Lygiavertė mokytojo ir tėvų (globėjų) partnerystė	110	32,7	27,3	40,0
Padedą geriau kontroliuoti vaiko mokymą(si)	109	43,1	47,7	9,2
Gerina vaiko elgesio rezultatus	110	33,6	57,3	9,1
Padedą išvengti vaikų auklėjimo klaidų	110	31,8	37,3	30,9
Ugdo tėvų bei mokytojų pedagoginę kultūrą ir įgūdžius	110	55,5	39,0	5,5
Bendravimas reikalingas tik esant problemoms	110	37,3	13,6	49,1

Labai svarbu, kad siekiant kuo daugiau ir kuo tikslesnės informacijos perduoti mokinių tėvams (globėjams) apie vaikų ugdymo(si) procesą bei kuo efektyviau vykdyti tėvų pedagoginį švietimą, būtų pasirinktos tinkamos informavimo bei konsultavimo formos. Todėl remiantis tomis pačiomis (kaip ir sudarant lentelę pedagogams) Lietuvos bei užsienio mokslininkų pateikiamomis tradicinėmis ir netradicinėmis tėvų bei mokytojų bendradarbiavimo formomis ar būdais ir pedagoginio švietimo metodais, tėvams (globėjams) buvo sudaryta lentelė, kurioje buvo prašoma pažymėti kokiomis formomis dažniausiai mokytojai juos informuoja apie vaiko ugdymo(si) procesą. Susisteminus visus duomenis paaiškėjo, kad dažniausiai pedagogai juos informuoja elektroninių dienynų pagalba (66,7%) bei individualių pokalbių (64,9%), susirinkimų (64,9%) metu. Rečiausiai pedagogų naudojami metodai bei formos tėvų (globėjų) informavimo metu yra disputai, dalykiniai žaidimai ir paskaitos. Visų respondentų pateikti duomenys atsispindi 13 paveiksle.

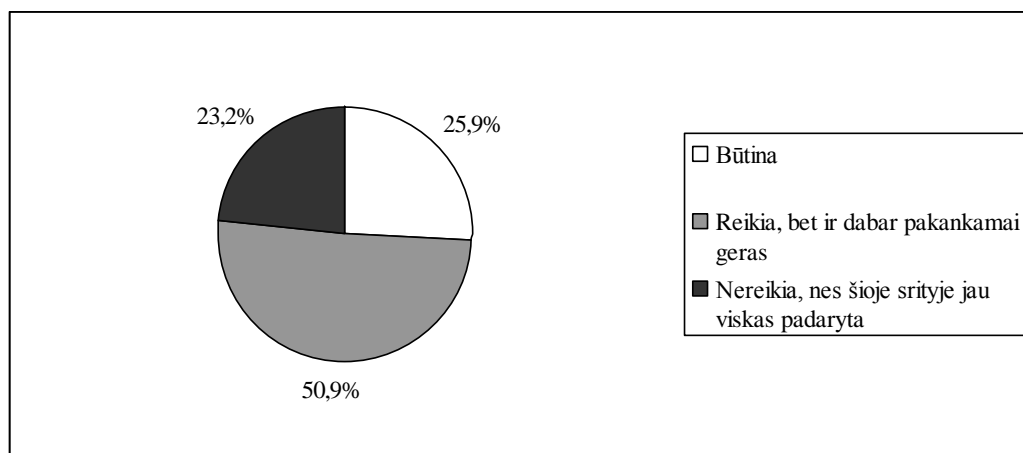
13 pav. Tėvų (globėjų) informavimo apie vaiko ugdymo(si) procesą būdai (N=111)

Tačiau dažnai pasitaiko atvejų, kad pedagogai informaciją tėvams teikia visiškai neatsižvelgdami į tai, kokia informavimo priemonė tėvams yra priimtinausia. Tai gali būti didelis trūkumas norint gauti kokybišką grįžtamąją informaciją. Tėvų (globėjų) buvo teiraujamasi koks informacijos pateikimo būdas, t.y. bendravimo ir bendradarbiavimo su pedagogais forma jiems yra priimtinausia. Respondentų atsakymai, kad priimtinausia forma jiems yra bendravimas internetu bei individualūs susitikimai su pedagogu, pasiskirstė beveik vienodai. Atitinkamai šiuos atsakymo variantus pasirinko 45 ir 43 respondentai. Visi apklausoje dalyvavusių mokinių tėvų (globėjų) atsakymai pateikti 14 paveiksle.

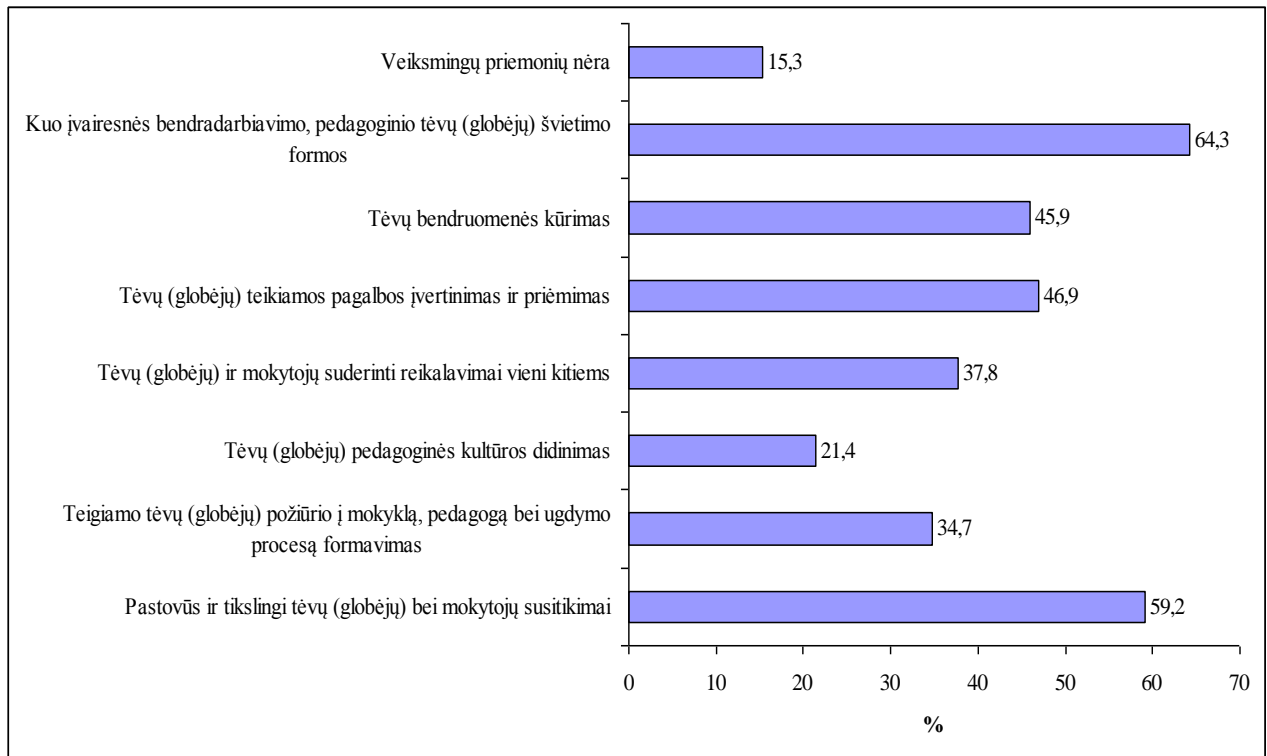
14 pav. **Bendradarbiavimo formų priimtino procentinis dažnis** (N= 106)

Natūralu, kad pedagogų bei mokinių tėvų (globėjų) bendravimą ir bendradarbiavimą reikia nuolat tobulinti. Juk atsiranda vis naujų nuomonių, tikslų, siekių, reikalavimų ar pan. Apklausoje dalyvavusių tėvų buvo teirujamasi ar jų nuomene reikia tobulinti bei gerinti tarpusavio šį procesą. Jų nuomonė pasiskirstė įvairiai, tačiau dauguma (55 respondentai) mano, kad bendradarbiavimo gerinimas šiuo metu yra reikalingas, o 28 mano, kad jis yra būtinas (žr. 15 pav.).

15 pav. **Bendradarbiavimo su pedagogais reikalingumo dažnis** (N=108)

Kadangi yra tėvų (globėjų), manančių, kad reikia tobulinti bendravimą ir bendradarbiavimą su mokytojais, todėl jų buvo klausiama, kokie būdai šiam procesui vykdyti jiems atrodo veiksmingi. Beveik visi respondentai, kurie mano, kad šio proceso tobulinti nereikia, pažymėjo, kad veiksmingų priemonių tobulinimui nėra. Visi apklaustųjų respondentų atsakymai pateikti 16 paveiksle.

16 pav. **Priemonės duodančios teigiamų rezultatų vaiko ugdymui (N=98)**

Kadangi informacinės komunikacinės technologijos (IKT) įgalina veiksmingai gauti, apdoroti, saugoti ir perduoti informaciją, todėl vienas iš jų pavyzdžių- elektroninė mokinių pažangos bei pasiekimų vertinimo sistema, turėtų mokinių tėvams (globėjams) padėti veiksmingai stebėti savo vaikų mokymą(si) bei efektyviau jį valdyti. Ne tik nuolatinis mokytojų e-dienyno pildymas, bet ir nuolatinis tėvų naudojimas juo gali turėti didžiulės įtakos siekiant ugdymo(si) proceso kokybės. O kokybiška grįžtamoji informacija bei efektyvus tėvų pedagoginis švietimas palengvina visos mokyklos bendruomenės narių tikslų siekimo bei uždavinių įgyvendinimo procesus.

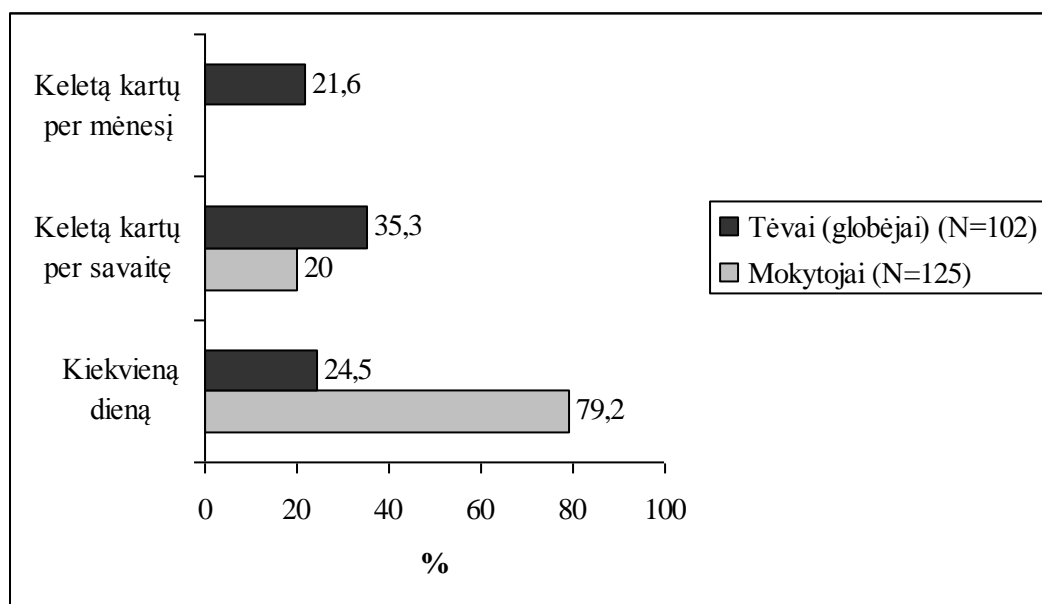

4.2.3 Ugdymo subjektų požiūrių į elektroninę mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemą palyginimas

Ankstesniuose skyriuose buvo minėta, kad daugelis Lietuvos ir užsienio mokslininkų (B. Bitinas (1981), V. Krumm (1999), L. Stoll, D. Fink (1998), V. Bernotas (1995), S. Dapkienė (2002) ir kt.) teigia, jog mokykla ir šeima yra svarbiausios vaiko ugdymo(si) procese. O norint pasiekti pozityvių ugdymo rezultatų yra būtinas jų bendravimas ir bendradarbiavimas, t.y. veikimas išvien. Labai svarbu, kad sutaptų mokyklos ir šeimos reikalavimai vaiko ugdymui(si), dorovinė pozicija, nes tik tuomet galima kalbėti apie efektingą ugdymo procesą.

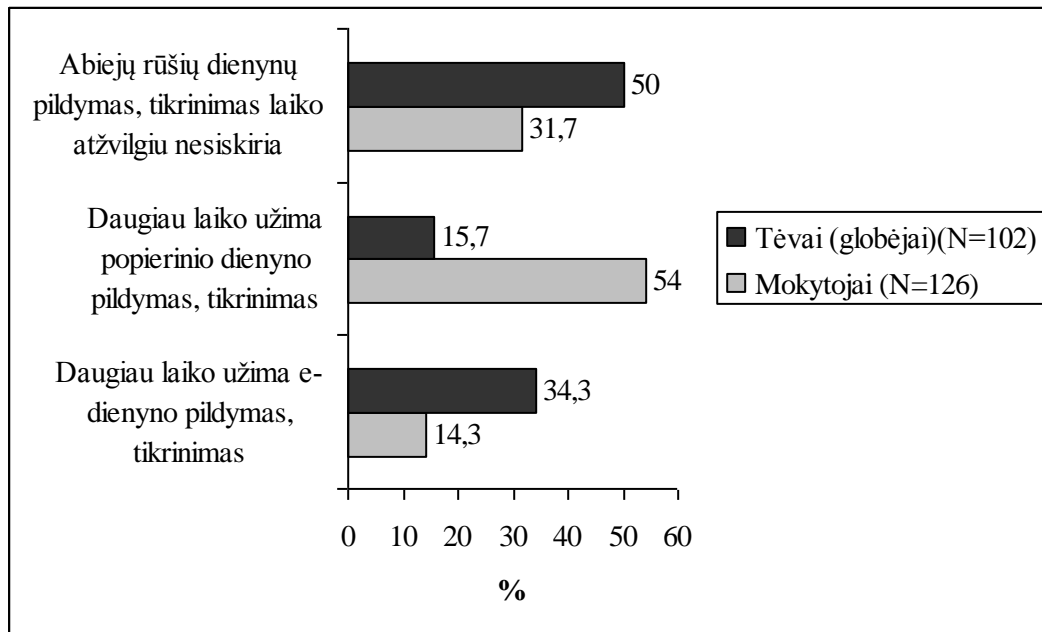
Kadangi pedagogų ir mokinių šeimos bendradarbiavimo svarba pagrįsta įvairiomis mokslinėmis teorijomis, todėl tikslinga tyrimo metu gautus skirtingus pedagogų bei mokinių tėvų (globėjų) nuomonių apie elektroninę mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemą rezultatus palyginti tarpusavyje. Rezultatų palyginimas leis daryti tikslesnes išvadas dėl grįžtamojo ryšio bei pedagoginio tėvų švietimo įtakos elektroninės vertinimo sistemos edukaciniam veiksmingumui.

Anksčiau pateiktuose tyrimo rezultatuose matyti, kad dauguma pedagogų ir mokinių tėvų (globėjų) naudojami elektronine vertinimo sistema. 17 paveiksle matosi abiejų subjektų grupių naudojimosi e-dienynu procentinių dažnių palyginimai.

17 pav. Naudojimosi e-dienynu procentinių dažnių palyginimas

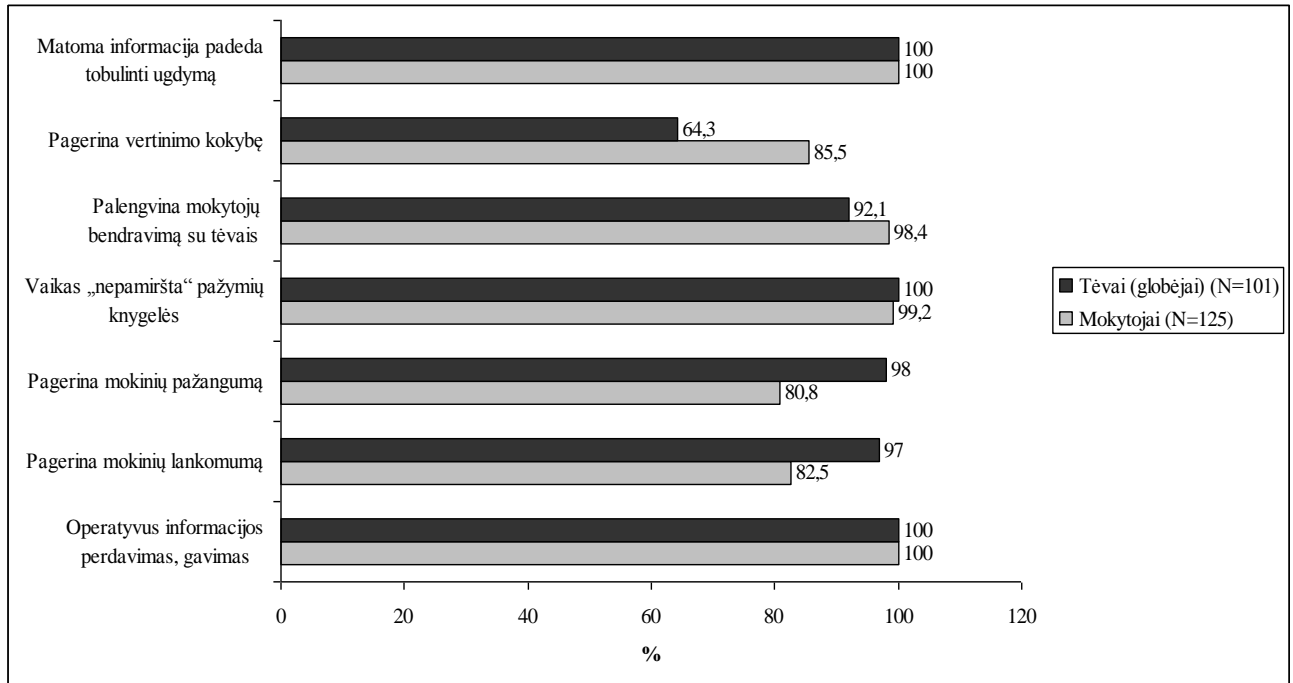
Pateiktame paveiksle matosi, kad daugume pedagogų (79,2%) kiekvieną dieną pildo e-dienyną nauja informacija, tačiau tik (24,5%) tėvų e-dienyną tikrina kiekvieną dieną. Respondentų nuomonės išsiskyrė ir dėl dienynų (popierinio bei elektroninio) pildymo bei tikrinimo laiko atžvilgiu. Dauguma mokytojų mano, kad popierinio dienyno pildymas užimtų daugiau laiko nei e-dienyno, o pusė apklausoje dalyvavusių tėvų (globėjų) mano, kad abiejų dienynų tikrinimas laiko atžvilgiu nesiskiria (žr. 18 pav.). Tačiau galime daryti išvadą, kad tai lemia tokia priežastis, jog tėvai tik tikrina pateiktą informaciją, o pedagogai turi tą informaciją susisteminti ir perkelti į dienyną. Todėl natūralu, kad informacijos, esančios dienyne tikrinimas užima mažiau laiko nei jos pateikimas.

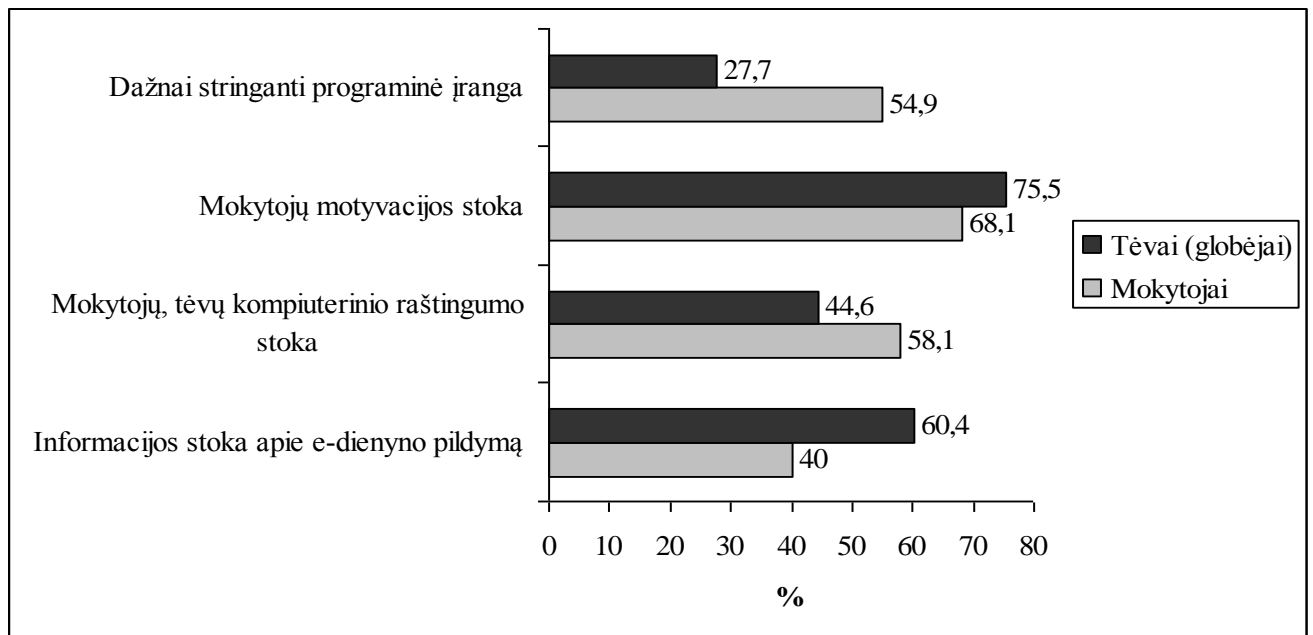
18 pav. Dienynų pildymo ir tikrinimo laiko atžvilgiu procentinių dažnių palyginimas

Kadangi tyrimo metu gauti rezultatai parodė, kad tiek pedagogai, tiek tėvai (globėjai) pakankamai dažnai naudojami e-dienynu, todėl manoma, kad jie gali objektyviai įvardinti šios sistemos privalumus bei trūkumus. 19 ir 20 paveiksluose pateikiami abiejų subjektų grupių nuomonių palyginimai elektroninės vertinimo sistemos privalumų ir trūkumų aspektu. Ryškus respondentų nuomonių skirtumo neaptikta, tačiau rezultatai vieno ar kito privalumo bei trūkumo atžvilgiu skiriasi. Vieningai abi subjektų grupės sutinka, kad e-dienynas yra veiksminga

priemonė tobulinant ugdymo(si) procesą bei efektyvi priemonė operatyviam informacijos gavimui ir perdavimui.

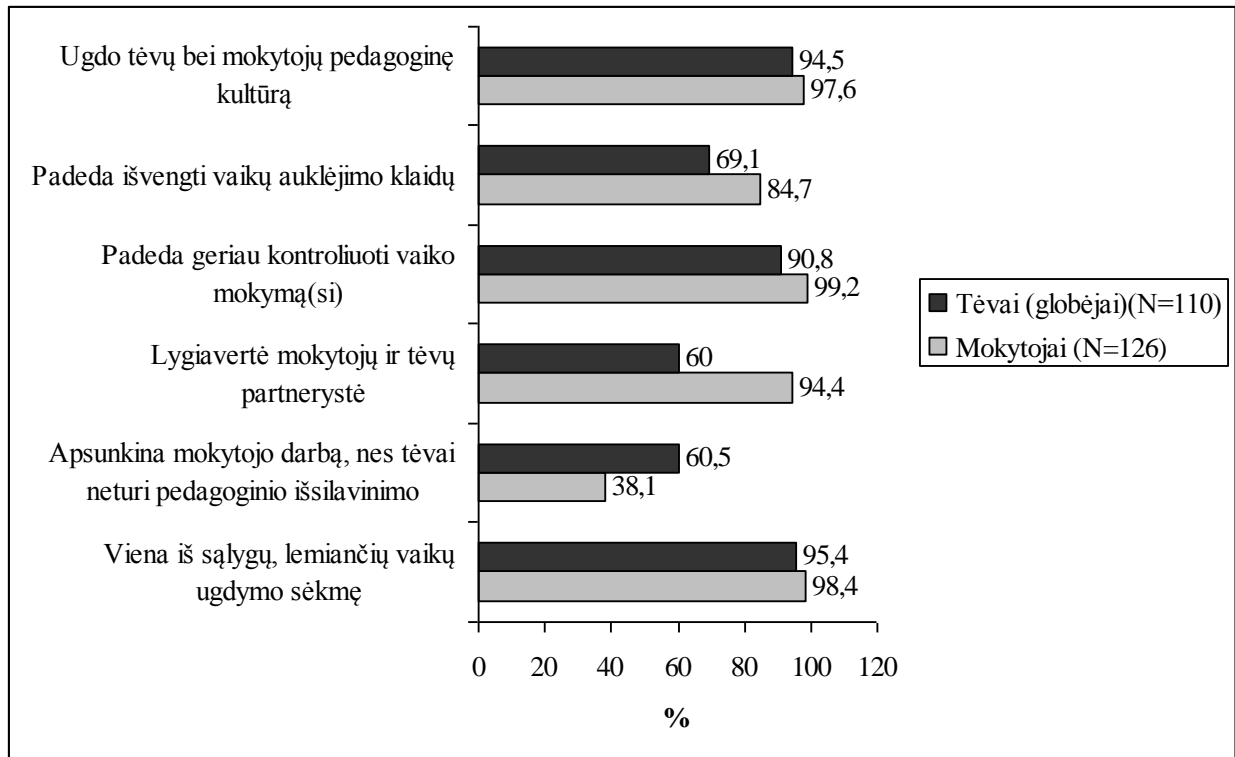

19 pav. Elektroninės vertinimo sistemos privalumų procentinių dažnių palyginimas

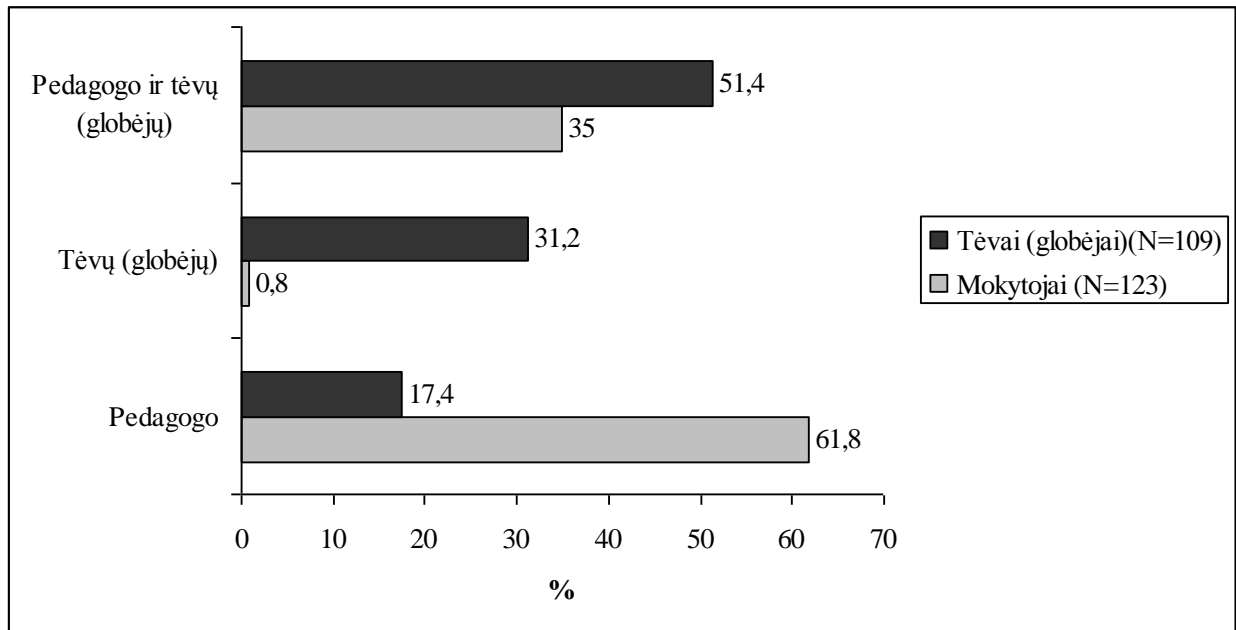
20 pav. Elektroninės vertinimo sistemos trūkumų procentinių dažnių palyginimas

Norint kuo geriau atskleisti tėvų bei pedagogų bendravimo ir bendradarbiavimo proceso efektyvumą, palygintos jų nuomonės bendradarbiavimo atžvilgiu (žr. 21 pav). Vienodos nuomonės bei požiūriai į bendradarbiavimą lemia jo naudingumą bei kokybę. Iš paveiksle pateiktų duomenų matome, kad tiek apklausoje dalyvavusių pedagogų, tiek mokinių tėvų (globėjų) nuomonės dėl bendradarbiavimo daugeliu atvejų beveik sutampa. Ryškiausias nuomonių skirtumas atsispindi kalbant apie tėvų pedagoginio išsilavinimo stoką bendravimo ir bendradarbiavimo metu.

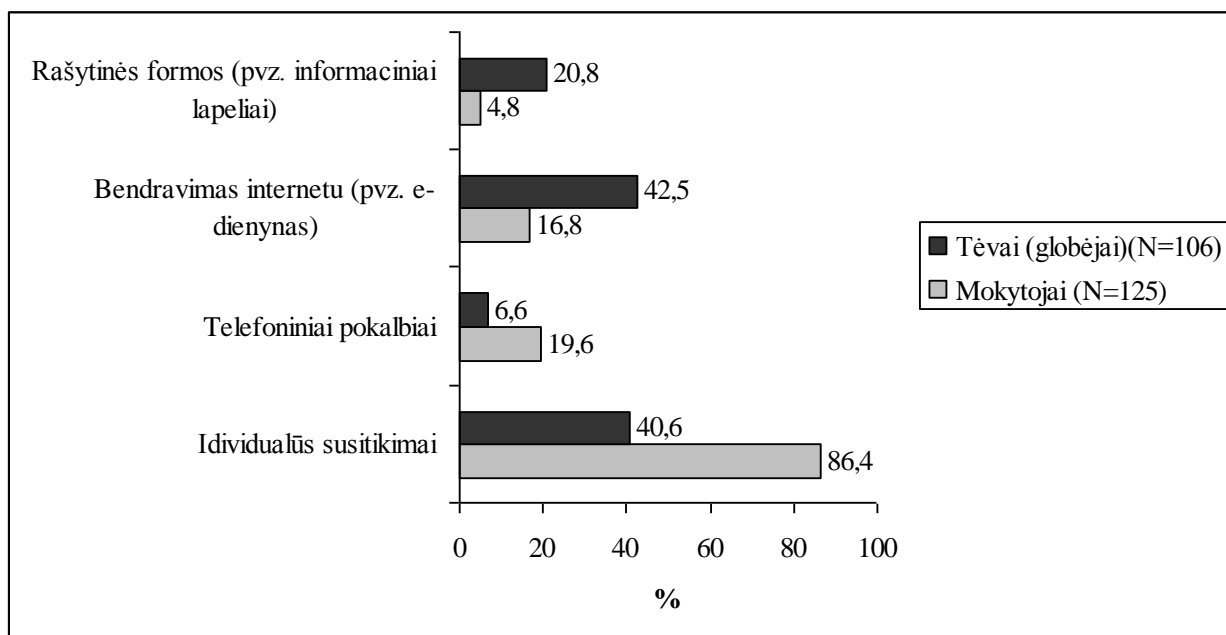
21 pav. Skirtingų respondentų grupių nuomonių apie pedagogų ir tėvų (globėjų) bendradarbiavimą palyginimas

Didesni nuomonių skirtumai pasireiškia kalbant apie tai, kieno iniciatyva vyksta bendradarbiavimas tarp mokytojų bei tėvų (žr. 22 pav.). Dauguma tėvų (globėjų) mano, kad bendradarbiavimas vyksta tiek jų, tiek ir pedagogų iniciatyva, o daugiau nei pusė (61,8%) mokytojų teigia, kad bendravimas vyksta tik jų iniciatyva. Tik vienas pedagogas teigia, kad bendradarbiavimas vyksta tėvų (globėjų) iniciatyva. Tačiau siekiant bendrų tikslų vaikų ugdymo(si) proceso gerinime yra būtina abipusė bendravimo ir bendradarbiavimo iniciatyva.

22 pav. Skirtingų respondentų grupių nuomonių apie pedagogų ir tėvų (globėjų) bendradarbiavimą palyginimas

Gana ryškus nuomonių skirtumas atsispindi 23 paveiksle, kuriame pateikiamos priimtinausių, mokinių tėvams teikimos informacijos, formų procentinių dažnių palyginimas. Tėvai pateikė savo atsakymus apie jiems priimtinausias bendradarbiavimo formas, o tuo tarpu pedagogų buvo teirujamasi kokios bendradarbiavimo formos, jų manymu, yra priimtinausios mokinių tėvams (globėjams). Norint pasiekti kuo geresnių rezultatų vaikų mokymo(si) procese, būtina suderinti informacijos pateikimo ir priėmimo metodus. Jų suderinimas tip pat padėtų pasiekti geresnę grįžtamojo ryšio kokybę.

23 pav. **Pedagogų bei tėvų nuomonių apie tėvams (globėjams) priimtinausias bendravimo formas palyginimas**

Įvairios mokslinės literatūros analizės metu rasta informacija, kad vaiko šeimos ir mokyklos bendradarbiavimas ugdymo(si) klausimais yra nepaprastai reikšmingas visam ugdymo(si) procesui pasitvirtino ir tyrimo metu. Pagal pateiktus respondentų duomenis bei atlikus lyginamąją skirtingų su vaiko ugdymo(si) procesu sisijusių subjektų (tėvų ir pedagogų) duomenų analizę paaiškėjo, kad jų bendravimas ir bendradarbiavimas yra nepaprastai reikšmingas vaiko ugdymo(si) procese. Operatyvus ir tikslingas informacijos perdavimas vieni kitiems, grįžtamosios informacijos kokybė, motyvacijos didinimas leidžia žymiai efektyviau valdyti mokinių mokymo(si) procesą, padeda lengviau pasiekti užsibrėžtus tikslus bei uždavinius.

Itin ryškus nuomonių skirtumas tarp visų respondentų, įvairiais su elektronine vertinimo sistema bei bendradarbiavimo proceso klausimais, neaptikta. Tačiau tobulinti yra ką. Galima teigti, kad siekiant jog elektroninė vertinimo sistema suteiktų kuo kokybiškesnę grįžtamąją informaciją ir jos pildymas bei tikrinimas būtų kuo efektyvesni, reikia skatinti mokytojus argumentuoti mokinių vertinimą, kuo daugiau tėvams pateikti informacijos apie mokinių pasiekimus, ugdymo metodus bei spragas mokymo(si) procese, o tėvams stengtis kuo dažniau stebėti vaikų mokymo(si) procesą bei kuo įvairesniais būdais bendrauti su pedagogais, kad vaikų ugdymas taptų kokybiškesnis.

IŠVADOS

Įvairios mokslinės literatūros bei švietimo dokumentų analizė atskleidė, kad:

1. Elektroninė mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema yra veiksminga grįžtamojo ryšio priemonė, tradicinių spausdintų priemonių atžvilgiu. Tačiau tą pagrindžiantis edukologinis tyrimas literatūroje aptiktas tik vienas.
2. Tėvų ir mokytojų bendradarbiavimas yra būtinas, nes jis turi įtakos vaikų ugdymo(si) proceso kokybei, o elektroninė vertinimo sistema gali puikiai atlikti tarpininko vaidmenį tos kokybės siekiant.

Empyrinis tyrimas parodė, kad:

3. Elektroninė vertinimo sistema turi reikšmės grįžtamosios informacijos bei tėvų pedagoginio švietimo kokybei, nes lengvina pedagogų darbą, palengvina mokytojų ir tėvų bendradarbiavimą, gerina mokinių lankomumą bei pažangumą.
4. Elektroninė vertinimo sistema dažniau yra naudojama pedagogų nei mokinių tėvų, tačiau pagrindiniais veiksniais, darančiais neigiamą įtaką šios sistemos efektyvinimo procesui, įvardijami mokytojų motyvacijos stoka bei kompiuterių mokyklose trūkumas.
5. Tyrimas patvirtino hipotezę, kad elektroninė mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema yra veiksminga grįžtamojo ryšio bei pedagoginio tėvų švietimo priemonė tradicinių spausdintų priemonių atžvilgiu, nes skatina pedagogus bei mokinių tėvus (globėjus) naudotis informacinėmis technologijomis, suteikia galimybę operatyviai ir išsamiai informuoti tėvus apie vaiko ugdymo(si) procesą.
6. Bendravimas internetu, e-dienyno pagalba, mokinių tėvams (globėjams) yra priimtinausia bendravimo su pedagogais forma. Tuo tarpu tarp pedagogų populiariausia tėvų informavimo bei švietimo forma yra tėvų susirinkimai ir individualūs pokalbiai.

REKOMENDACIJOS

Mokyklų steigėjams bei vadovams:

1. Tęsti mokyklų kompiuterizavimo darbus, bei didinti pedagogų motyvaciją, sudarant jiems sąlygas e-dienyną pildyti savo darbo kabinete.

Pedagogams:

2. Dažniau taikyti neformalųjį vertinimą, pateikiant tėvams kuo daugiau informacijos apie mokinių pasiekimus bei sugebėjimus.
3. Inicijuoti dažnesnius susitikimus su mokinių tėvais (globėjais) bei nuolat tyrinėti tėvų poreikį informacijos turiniui ir formoms.

Mokinių tėvams (globėjams):

4. Dažniau ir efektyviau naudotis elektronine vertinimo sistema.
5. Įvairių bendravimo formų ir metodų pagalba kuo dažniau bendrauti su vaiko mokytojais, siekiant ugdymo(si) proceso efektyvumo ir kokybės.

LITERATŪRA

1. Ar būtina mokykloje naudoti elektroninį dienyną? Ar mokinių tėvams reikia sumokėti už naudojimąsi? (20109). *Mokyklos žinios*, 2009 rugsėjo 16d. publikacija. [žiūrėta 2009-09-17]. Prieiga per internetą < <http://www.smm.lt/mz/ar-butina-mokykloje-naudoti-elektronini-dienyna-ar-mokiniu-tevams-reikia-sumoketi-uz-naudojimasi>>
2. Bakanauskas A., Kvedaravičius J., Lydeka Z. ir kt. (2008). *Žinių visuomenės formavimas: patirtis, problemos, perspektyvos*. Kaunas: VDU.
3. Baršauskienė V., Janulevičiūtė- Ivaškevičienė B. (2005). *Komunikacija: teorija ir praktika*. Kaunas: Technologija.
4. Bernotas V. (1995). Bendravimas – aktuali pedagoginė problema. *Pedagogika. Mokslo darbai*. T. 31, p. 11-16.
5. Bitinas B. (2006). *Edukologinis tyrimas: sistema ir procesas*. Vilnius: Kronta.
6. Bitinas B. (2000). *Ugdymo filosofija*. Vilnius: Enciklopedija.
7. Bitinas B., Rajeckas V., Vaitkevičius J., Bajoriūnas Z. (1981). *Pedagogika*. Vilnius: Mokslas.
8. Bobrova L., Kazlauskienė A., Lukavičienė V. ir kt. (2008). *Kursinių ir baigiamųjų (bakalauro, magistro, specialiujų profesinių studijų) darbų rengimo ir gynimo metodinės rekomendacijos*. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.
9. Brazdeikis V. (2010). *El. dienynai//Švietimo informacinių technologijų centro veikla*. [Žiūrėta 2010-05-05]. Prieiga per internetą <<http://www.smm.lt/ugdymas/docs/formos/ed/ITC%20veikla.pdf>>
10. Čiužas R., Navickaitė J. (2008). Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo kaita edukacinės paradigmos virsmo sąlygomis. *Pedagogika*. 91, p. 53 -59.
11. Dagienė V., Grigas G. (2003). *Mokyklinis aiškinamasis informacinių technologijų žodynelis*. Vilnius: TEV.
12. Dapkienė S. (1997). *Klasės auklėtojas ir auklėtinio šeima*. Šiauliai: ŠU.
13. Dapkienė S. (2003). *Klasės auklėtojas ir tėvai – partneriai*. Šiauliai: ŠU.
14. *Dėl dienynų formų patvirtinimo*. (2009). Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. gruodžio 8d. įsakymas Nr. ISAK- 2636. [žiūrėta 2010-10-05]. Prieiga per internetą <<http://www.smm.lt/ugdymas/docs/formos/Isakymas.pdf>>

15. Dzenkauskas V. (1999). *Aukėtojo patyrimas, ugdant nepilnamečių atsparumą klystkeliams*. Vilnius: Diemedis.
16. Elektroninis dienynas. Prieiga per internetą <<https://www.tamo.lt>>
17. Elektroninis dienynas. Prieiga per internetą <<https://www.manodienynas.lt>>
18. Faber A, Mazlish E. (1999). *Kaip kalbėti, kad vaikai galėtų mokytis- namie ir mokykloje*. Kaunas: Gardenija.
19. Филипс Ч , Харбор Р. (2001). Системы управления с обратной связью. Москва : Лаборатория Базовых Знаний.
20. Gage N. L., Berliner D. C. (1994). *Pedagoginė psichologija*. Vilnius: Alma litera.
21. Gretchen G. P., Brent R. C. (2010). Collaborative home / school interventions :evidence-based solutions for emotional, behavioral, and academic problems. New York, London : Guilford press.
22. Gražlienė L. (2010). *Dienynų sudarymą elektroninio dienyno duomenų pagrindu reglamentuojantys teisės aktai*. [žiūrėta 2010-05-10]. Prieiga per internetą <<http://www.smm.lt/ugdymas/docs/formos/ed/Dienynu%20sudarymas.pdf>>
23. Gronlund N. E. (2003). *Assessment of student achievement*. 7th ed. Boston: Allyn and Bacon.
24. Gudynas P. (2007). [Mokinių pasiekimų vertinimas ir švietimo kokybės užtikrinimas](#). Konferencijos „Vertinimas ugdymo procese: ieškojimai, atradimai ir perspektyvos“ medžiaga. Vilnius, 2007 kovo 16d. [žiūrėta 2010-04-27]. Prieiga per internetą <<http://www.pedagogika.lt/puslapis/ugdym18.htm>>
25. Hargreaves A. (1999). *Keičiasi mokytojai, keičiasi laikai: mokytojų darbas postmoderniajame amžiuje*. Vilnius: Tyto alba.
26. Hargreaves A. (2008). *Mokymas žinių visuomenėje*. Vilnius: Homo liber.
27. Hopkins D., Ainscon M., West M. (1998). *Kaita ir mokyklos tobulinimas*. Vilnius: Tyto alba.
28. *Informacinių komunikacinių technologijų taikymo ugdymo procese galimybės. Rekomendacijos mokytojui [interaktyvus]*. (2005). Parengė Švietimo plėtotės centras [Žiūrėta 2010-09-05]. Prieiga per internetą <<http://www.pedagogika.lt/puslapis/knyga.pdf>>
29. Ivanauskienė F. (2000). *Individualioji klasės auklėtojo veiklos programa*. Radviliškis: Litera.

30. Jovaiša L. (1993). *Pedagogikos terminai*. Kaunas: Šviesa.
31. Jovaiša L. (2007). *Enciklopedinis edukologijos žodynas*. Vilnius: Gimtasis žodis.
32. Juodaitytė A., Gaučaitė R., Kazlauskienė A. (2009). *Informavimas apie ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą ir švietimo pagalbą*. Šiauliai: Lucilijus.
33. Kontautienė R. (2010). *Bendradarbiavimo sistema ir jos valdymas mokykloje: studijų knyga*. Klaipėda: Kalipėdos universiteto leidykla.
34. Krumm V. (1993). Pedagoginė mokytojų ir tėvų kooperacija. *Šeima, darželis, mokykla. Tarptautinio seminaro tezės*. Vilnius, 1993m. lapkričio 4-6d.
35. Krumm V. (1999). Pedagoginis mokytojų ir tėvų bendradarbiavimas: mokytojo pozicija. *Mokykla*. Nr. 7.
36. *Kursinių ir baigiamųjų (bakalauro, magistro, specialiųjų profesinių studijų) darbų rengimo ir gynimo metodinės rekomendacijos*. (2010). Šiauliai: Šiaulių universitetas, edukologijos fakultetas. [žiūrėta 2011-11-15]. Prieiga per internetą <http://www.su.lt/bylos/fakultetai/ef/PDF/Studentams/ef_bbd_bbm_rengimo_rekomendacijos2010.pdf>
37. Leliūgienė I., Simonavičiūtė G. (2010). Pedagoginis tėvų švietimas kaip sėkmingos vaikų socializacijos prielaida. *Socialinis darbas*, 9(1), p. 114- 121.
38. Leonavičienė T. (2007). *SPSS programų paketo taikymas statistiniuose tyrimuose*. Vilnius: VPU.
39. Litvinienė J. (1990). *Ikimokyklinių įstaigų darbo su tėvais turinys ir formos: mokymo priemonė*. Vilnius: Lietuvos Respublikos kultūros ir švietimo ministerijos Redakcinė leidybinė taryba.
40. Litvinienė J. (2002). *Šeima- vaiko ugdymo institucija*. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
41. Marcinkevičienė S. *Elektroninis dienynas: kaip vaikui sekasi mokykloje?*. [žiūrėta: 2010-05-05]. Prieiga per internetą <http://www.dienynas.lt/elektroninis_dienynas.php>
42. McLaughlin T. H. (1997). *Šiuolaikinė ugdymo filosofija: demokratiškumas, vertybės, įvairovė*. Kaunas: Technologija.
43. Mitrulevičiūtė J. (2008). *Šeimos įtraukimo į mokyklos veiklą prielaidos ir galimybės*. *Magistro darbas*. VDU.

44. *Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata*. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25d. įsakymas Nr. ISAK- 256. [žiūrėta 2010-10-21]. Prieiga per internetą <http://www.smm.lt/teisine_baze/docs/isakymai/04-02-25-ISAK-256.htm>
45. *Mokyklų vadovų/atstovų, e. dienynų gamintojų pasisakymai ir siūlymai. (2010)*. Švietimo ir mokslo ministerija. [žiūrėta 2010-05-05]. Prieiga per internetą <<http://www.smm.lt/ugdymas/docs/formos/ed/Pasitarimas%202010%2001%2021.pdf>>
46. Naginevičienė L. S. (2009). *Profesinė komunikacija*. Kaunas: Technologija.
47. Neseckienė I. (2006). *Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo dabartis ir perspektyvos*. [žiūrėta 2010-05-05]. Prieiga per internetą <http://www.pprc.lt/MethodineVeikla/naujienos/Mokiniu_pazanga.pps>
48. Neseckienė I. (Sud.) (2006). *Vertinimas ugdymo procese*. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras. [žiūrėta 2010-05-05]. Prieiga per internetą <<http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/biblioteka/failai/1-75.pdf>>
49. Paurienė A. (1984). *Mokymasis ir grįžtamoji informacija pamokoje: knyga mokytojams*. Kaunas: Šviesa.
50. Paurienė A. (1975). *Pažymys mokymo procese*. Vilnius: PMTI.
51. *Pavyzdinės asmens duomenų tvarkymo mokykloje taisyklės*. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2007 m. liepos 4d. įsakymas Nr. 1T-45. [žiūrėta 2010-10-21]. Prieiga per internetą <<http://www.ada.lt/images/cms/File/Inspekcijos%20rekomendacijos/asmens%20duomeniu%20tvarkymo%20mokyklose%20taisykles1.pdf>>
52. Pečiuliauskienė P, Pipirienė V. (2008). Elektroninė mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema gimnazijoje: mokytojų nuostatos. *Pedagogika*. 90, p.77- 82.
53. Piliponytė J. (2005). *Duomenų rinkimas, apdorojimas ir analizė mokykloje*. Vilnius: LR švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras.
54. Pipirienė V. (2007). *Elektroninė vertinimo sistema kaip nauja grįžtamojo ryšio priemonė. Magistro darbas*. Vilnius: VPU.
55. Plikšnys A. (2008). *Dėl elektroninio dienyno taikymo mokyklose*. Bendrasis ugdymo departamentas. [žiūrėta 2010-02-15]. Prieiga per internetą <<http://www.smm.lt/ugdymas/docs/formos/ed/Rekomendacijos%20elektroninio%20%20dienyno%20taikymui.pdf>>

56. Podgorecki J. (2005). *Socialinė komunikacija mokytojams*. Vilnius: VPU.
57. *Pradinio ugdymo, pagrindinio ugdymo, vidurinio ugdymo ir vidurinio ugdymo mokytojo dienynų sudarymo elektroninio dienyno duomenų pagrindu tvarkos aprašas*. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. liepos 4d. įsakymas Nr. ISAK- 2008. [žiūrėta 2010-10-05]. Prieiga per internetą <<http://www.smm.lt/ugdymas/docs/formos/ed/2009%20Dienyno%20sudarymo%20elektroninio%20dienyno%20duomenų%20pagrindu%20tvarkos%20aprasas.pdf>>
58. Rinkevičius L. (Red.) (2009). *Mokslas, technologija ir moderni visuomenė*. Kaunas: KTU.
59. Staniūnienė G. (1980). *Mokymo proceso efektyvinimas grįžtamojo ryšio pagrindu, dėstant grafines disciplinas aukštojoje mokykloje*. Kaunas
60. Stoll L., Fink D. (1998). *Keičiame mokyklą*. Vilnius: Margi raštai
61. Uzdila J. (1977). *Mokyklos bendradarbiavimo su šeima tobulinimas*. Vilnius: PMTI.
62. Vaitkevičius J. (2008). *Lietuvos pedagogika ir mokykla istorijos vingiuose*. Šiauliai: ŠU leidykla.
63. *Valstybinės švietimo strategijos 2003- 2012 metų nuostatos*. Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 4d. nutarimas Nr. IX- 1700. [žiūrėta 2010-10-21]. Prieiga per internetą <<http://www.smm.lt/strategija/docs/vss/strategija2003-12.pdf>>
64. Virkšaitė J. (2009). *Tėvų pedagoginio švietimo kaip vaikų neformalaus ugdymo veiksnio ypatybės. Bakalauro darbas*. Šiauliai: ŠU
65. Wragg E. C. (2001). *Assessment and learning in the secondary school*. London: Routledge Falmer.
66. Žemienė J. (2009). *Informacinių komunikacinių technologijų taikymas ugdymo proceso organizavime. Magistro darbas*. Vilnius: VPU.

PRIEDAI

Gerb. Pedagoge,

Pastaraisiais metais vis daugiau bendrojo lavinimo mokyklų ima diegti elektroninę mokinių pažangos bei pasiekimų vertinimo sistemą (elektroninį dienyną, elektroninę pažymių knygelę). Manoma, kad tai puiki mokyklos vadovų bei mokytojų bendravimo su mokiniais ir jų tėvais (globėjais) priemonė. Šiuo tyrimu siekiama išsiaiškinti kokią įtaką elektroninis dienynas daro grįžtamąsios informacijos kokybei, mokytojų krūviui, pedagoginiam tėvų (globėjų) švietimui. Nuoširdūs bei atviri jūsų atsakymai į klausimus padės išsiaiškinti šios sistemos trūkumus bei problemas ir padės ją tobulinti.

Tyrimą atlieka Šiaulių universiteto, švietimo kokybės vadybos magistrantė. Anketa yra anoniminė. Apklausoje dalyvauja įvairių Lietuvos miestų mokyklų pedagogai bei mokinių tėvai (globėjai). Prašome užpildyti visą anketą. Jūsų nuomonė man yra labai svarbi.

Pažymėkite Jus tenkinantį atsakymą taip: X

1. Ar mokykloje, kurioje Jūs dirbate, naudojamas tik elektroninis dienynas (toliau e-dienynas, elektroninė pažymių knygelė)?

- tik e-dienynas
- e-dienynas ir popierinis spausdintas dienynas
- kita.....

2. Kuris iš žemiau pateiktų teiginių Jums yra priimtinausias?

Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- mokyklose turėtų būti naudojamosi tik popieriniais dienynais
- mokyklose turėtų būti naudojamosi tik e-dienynais
- mokyklose turėtų būti naudojamosi ir e-dienynais, ir popieriniais dienynais kartu
- kita (įrašykite).....

Savo atsakymą pagrįskite:.....

.....

.....

3. Kaip dažnai pats pildote e-dienyną?

- kiekvieną darbo dieną
- rečiau nei vieną kartą per savaitę
- keletą kartų per savaitę
- trimestro ar semestro pabaigoje
- niekada nepildau
- kita.....

4. Jeigu atsakydami į trečią klausimą nurodėte, kad pats niekada nepildote e-dienyno, nurodykite priežastį.

- neturiu pakankamai žinių kaip tai padaryti
- neturiu laiko kada jį pačiam pildyti
- manau, kad tai nėra mano tiesioginis darbas
- už mane e-dienyną pildo administracija, klasių auklėtojai, kiti mokytojai, artimieji
- kita (įrašykite).....

5. Kodėl pildote e-dienyną?

- mokyklos administracija liepia tai daryti
- siekiu laiku informuoti tėvus apie mokinių pasiekimus
- taupau klasės auklėtojų darbą
- tai yra būtina sudėtinė vertinimo proceso dalis
- kita (įrašykite).....

6. Ar manote, kad e-dienynas bei elektroninė pažymių knygelė yra efektyvesni nei paprastas spausdintas dienynas ir spausdinta pažymių knygelė?

Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- taip, e-dienynas ir e-knygelė yra efektyvesni
- ne, efektyvesnis yra popierinis dienynas ir paprasta spausdintinė pažymių knygelė
- jų efektyvumas yra lygiavertis
- kita (įrašykite) .....

Savo atsakymą pagrįskite:.....
.....
.....

7. Palyginkite e-dienyno ir spausdintinio dienyno pildymą laiko atžvilgiu.

Kiekvienoje eilutėje pažymėkite tik po vieną atsakymo variantą.

- elektroninio dienyno pildymas užima daugiau laiko nei spausdintinio dienyno pildymas
- elektroninio dienyno pildymas užima mažiau laiko nei spausdintinio dienyno pildymas
- jų pildymas laiko atžvilgiu nesiskiria
- kita (įrašykite) .....

8. Kaip dažnai pildote e-dienyno laukus „pamokos tema“ ir „namų darbai“?

Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

☐ kiekvieną savo darbo dieną ☐ keletą kartų per savaitę ☐ kartą per mėnesį ☐ labai retai ☐ nepildau visiškai ☐ kita (įrašykite).....
---

9. Jeigu aštuntame klausime nurodėte, kad jų nepildote, nurodykite priežastį.

☐ tai užimtų pernelyg daug laiko ☐ mokiniai ar jų tėvai (globėjai) vis tiek nesinaudoja ta informacija ☐ nežinojau, kad tokia galimybė yra ☐ kita (įrašykite).....
---

10. Ko trūksta, kad e-dienyno pildymas būtų efektyvesnis? Prie kiekvieno teiginio pažymėkite Jus tenkinantį atsakymą.

Kiekvienoje lentelės eilutėje pažymėkite tik po vieną atsakymo variantą.

Priežastis	Sutinku	Sutinku tik iš dalies	Nesutinku
Daugiau žinių kaip jį pildyti			
Daugiau kompiuterinio raštingumo žinių			
Papildomų apmokamų darbo valandų jos pildymui			
Kompiuterio darbo vietoje			
Didesnės mokytojų motyvacijos			
Pildyti turėtų vienas žmogus (būtų paskirtas specialus etatas mokykloje)			
Pildyti turėtų kiekvienos klasės auklėtojai			
Programinės e-dienyno sistemos tobulinimo			

11. Žemiau pateiktoje lentelėje išvardinti elektronio dienyno bei elektronės pažymių knygelės privalumai. Prie kiekvieno privalumo pažymėkite Jus tenkinantį atsakymą.

Kiekvienoje lentelės eilutėje pažymėkite tik po vieną atsakymo variantą.

Privalumas	Sutinku	Sutinku tik iš dalies	Nesutinku
Operatyvus informacijos perdavimas ir gavimas			
Palengvina mokytojo bendravimą su vaikais			
Pagerina mokinių lankomumą			
Pagerina mokinių pažangumą			

↓
Tęsinys kitame puslapyje

Tęsinys			
Privalumas	Sutinku	Sutinku tik iš dalies	Nesutinku
Vaikas niekada „nepamiršta“ pažymių knygelės			
Palengvina vaikų bendravimą su tėvais (globėjais)			
Palengvina mokytojų bendravimą su tėvais (globėjais)			
Praleidęs pamoką mokinys sužino jos temą ir namų darbų užduotis, o tai leidžia jam pasiruošti kitai pamokai			
Pagerina vertinimo kokybę			
Mokytojams nereikia patiems skaičiuoti praleistų pamokų ar vidurkių, nes e-dienynas juos suskaičiuoja automatiškai.			
Tėvai mato savo vaikų pamokų lankomumą, pažymius, pastabas, pamokų tvarkaraščius ir pan., o tai padeda tobulinti ugdymo procesą			
Kiti privalumai (įrašykite):			
.....			
.....			

12. Žemiau pateiktoje lentelėje išvardinti elektronio dienyno bei elektronės pažymių knygelės trūkumai. Prie kiekvieno trūkumo pažymėkite Jus tenkinantį atsakymą. Kiekvienoje lentelės eilutėje pažymėkite tik po vieną atsakymo variantą.

Trūkumas	Sutinku	Sutinku tik iš dalies	Nesutinku
Informacijos stoka apie e-dienyno pildymą			
Mokytojų kompiuterinio raštingumo stoka			
Mokytojų motyvacijos stoka			
Kompiuterių trūkumas mokykloje			
Papildomas darbo laikas			
Dažnai stringanti programinė įranga			
Mokytojai turi savo vertinimo sistemas (pvz. vertina pliusais, taškais), o e-dienynai tam nepritaikyti			
Daugelis tėvų (globėjų) nesinaudoja e-dienynu, todėl jis nėra reikalingas			
Kiti trūkumai (įrašykite):			
.....			
.....			

13. Kaip manote, ar reikalingas tėvų (globėjų) ir mokytojų bendradarbiavimas vaiko ugdymo klausimais?

Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

☐ labai reikalingas	☐ nebūtinai
☐ reikalingas	☐ visiškai nereikalingas
Kodėl?	
.....	

14. Jūsų nuomone, tėvų (globėjų) ir mokytojų bendradarbiavimas (prie kiekvieno teiginio pažymėkite Jus tenkinantį atsakymą):

Kiekvienoje lentelės eilutėje pažymėkite tik po vieną atsakymo variantą.

	Sutinku	Sutinku tik iš dalies	Nesutinku
Viena pagrindinių sąlygų, nulemiančių vaikų ugdymo sėkmę			
Lengvina pedagoginius veiksmus vaikų auklėjimo vienovėje			
Apsunkina mokytojo darbą, nes tėvai neturi pedagoginio išsilavinimo			
Lygiavertė partnerystė			
Optimizuoja vaikų mokymąsi ir tobulėjimą			
Mažina pedagoginio proceso efektyvumą			
Padedą išvengti vaikų auklėjimo klaidų			
Ugdo tėvų bei mokytojų pedagoginę kultūrą ir įgūdžius			
Kita (įrašykite)			
.....			

15. Kaip vertinate tėvams (globėjams) suteikiamą informaciją apie vaikų ugdymą?

Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

☐ pakankamai	☐ iš dalies pakankamai
☐ nepakankamai	☐ neturiu nuomonės

16. Kaip manote, kokia informacija tėvams (globėjams) apie vaikų ugdymą yra aktualiausia ?

Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

☐ vaiko pasiekimai ir nesėkmės	☐ vaiko gabumai
☐ vaiko pažymiai ir lankomumas	☐ vaiko drausmė

17. Kokiomis formomis vykdoma tėvų (globėjų) pedagoginį švietimą?

Pažymėkite 3 svarbiausius teiginius.

Teiginys	×
Tėvų susirinkimai	
Individualūs pokalbiai su tėvais	
Specialusis pedagoginis švietimas	
Konsultacijos	
Paskaitos	
Klausimų – atsakymų vakarai (popietės)	
Disputai	
Atvirų durų dienos	
Dalykiniai žaidimai	
Reglamentuotos diskusijos	
Bibliotekėlė tėvams	
Anketinė tėvų apklausa	
Kita (įrašykite).....	

18. Kaip manote, kokia bendravimo ir bendradarbiavimo forma tėvams (globėjams) yra priimtinausia?

Pažymėkite vieną svarbiausią atsakymą.

☐ žodinė esant ir kitiems žmonėms šalia ☐ individualūs susitikimai ☐ paskaitos ☐ rašytinės formos (skrajutės, informaciniai lapeliai, stendai) ☐ telefoniniai pokalbiai ☐ bendravimas internetu (elektroninis paštas, e-dienynas) ☐ kita (įrašykite).....
---

19. Apie ką Jūs nuolat informuojate mokinių tėvus (globėjus)?

Pažymėkite 5 svarbiausius teiginius.

	×
Vaiko sveikatą	
Vaiko elgesį	
Vaiko charakterio bruožus	
Vaiko bendravimą su draugais ir pedagogais	
Vaiko gebėjimus	
Vaiko pasiekimus	
Vaiko poreikius	
Ugdymo procesą	

↓ Tęsinys kitame puslapyje

Tęsinys	
Ugdymo metodus	
Mokyklos pasiekimus	
Apie tėvų ugdymo pagalbą vaikams	
Apie tėvų įsijungimo į klasės, mokyklos gyvenimą galimybes	
Švietimo naujoves	
Kita (įrašykite).....	

20. Kieno iniciatyva vyksta pedagoginis tėvų (globėjų) švietimas?

Pažymėkite vieną atsakymo variantą.

☐ pedagogo	☐ pedagogo ir tėvų (globėjų)
☐ tėvų (globėjų)	☐ kita (įrašykite) .....

21. Kaip manote, ar reikia tobulinti ir gerinti bendradarbiavimą su mokinių tėvais (globėjais)?

Pažymėkite vieną atsakymo variantą.

☐ būtina	☐ ne, nes šioje srityje jau viskas padaryta
☐ reikia, bet ir dabar pakankamai geras	☐ ne, nes jokios priemonės neveiksmingos

22. Kaip manote, kokios priemonės būtų veiksmingos, kad mokytojų ir mokinių tėvų (globėjų) bendravimas duotų teigiamų rezultatų vaikų ugdymui?

Pažymėkite 3 svarbiausius teiginius.

	X
Pastovūs ir tikslingi tėvų (globėjų) bei mokytojų susitikimai	
Teigiamo tėvų (globėjų) požiūrio į mokyklą, pedagogą bei ugdymo procesą formavimas	
Tėvų (globėjų) pedagoginės kultūros didinimas	
Tėvų (globėjų) ir mokytojų suderinti reikalavimai vieni kitiems	
Tėvų (globėjų) teikiamos pagalbos įvertinimas ir priėmimas	
Tėvų bendruomenės kūrimas	
Kuo įvairesnės bendradarbiavimo, pedagoginio tėvų (globėjų) švietimo formos	
Veiksmingų priemonių nėra	
Kita (įrašykite)	
.....	
.....	

Duomenys apie respondentą

Jūsų amžius (įrašyti): .....

Jūsų lytis: moteris vyras

Jūsų išsilavinimas: .....

Jūsų kvalifikacinė kategorija (pažymėkite vieną atsakymą):

- mokytojas
- vyresnysis mokytojas
- mokytojas metodininkas
- mokytojas ekspertas

Ar Jūs turite mokykloje auklėjamąją klasę (ar esate kurios nors klasės auklėtojas)?

- taip, turiu auklėjamąją klasę
- ne, aš nesu klasės auklėtoja(s)

Dėkoju už Jūsų atsakymus!

Gerb. Tėveliai,

Pastaraisiais metais vis daugiau bendrojo lavinimo mokyklų ima diegti elektronį dienyną, elektroninę pažymių knygelę. Manoma, kad tai puiki mokyklos vadovų bei mokytojų bendravimo su mokiniais ir jų tėvais (globėjais) priemonė. Nuoširdūs bei atviri Jūsų atsakymai į klausimus suteiks galimybę išsiaiškinti šios sistemos trūkumus bei problemas ir padės ją tobulinti.

Tyrimą atlieka Šiaulių universiteto, švietimo kokybės vadybos magistrantė. Anketa yra anoniminė. Apklausoje dalyvauja įvairių Lietuvos miestų mokyklų pedagogai bei mokinių tėvai (globėjai). Prašau užpildyti visą anketą. Jūsų nuomonė man yra labai svarbi.

Pažymėkite Jus tenkinantį atsakymą taip: ✕

23. Ar mokykloje, kurioje mokosi Jūsų vaikas(ai), naudojamas tik elektroninis dienynas (toliau e-dienynas) , elektroninė pažymių knygelė?

Pažymėkite vieną atsakymo variantą.

- taip, naudojamas tik e-dienynas
- ne, naudojamas e-dienynas ir paprastos spausdintos pažymių knygelės
- kita.....

24. Kas Jums labiau patinka?

Pažymėkite vieną atsakymo variantą.

- e-dienynas, elektroninė pažymių knygelė
- paprasta spausdinta pažymių knygelė
- man nesvarbu

Savo atsakymą pagrįskite (įrašyti) .....

.....
.....

25. Ar Jūs naudojate elektronine pažymių knygelę?

Pažymėkite vieną atsakymo variantą.

- taip
- ne
- kartais

26. Jeigu atsakydami į trečią anketos klausimą Jūs nurodėte, kad nesinaudojate elektronine pažymių knygele, nurodykite priežastį.

- nesu prisijungęs(usi) prie elektroninės vertinimo sistemos
- neturiu pakankamai žinių kaip tai padaryti
- neturiu laiko kada ją tikrinti
- manau, kad galiu pasitikėti savo vaiko žodžiu
- neturime namuose kompiuterio
- neturime namuose interneto
- man užtenka ir paprastos spausdintinės pažymių knygelės
- ją tikrina žmona, vyras
- nesidomiu vaiko lankomumu ir pažangumu
- kita (įrašyti) .....

27. Jeigu atsakydami į trečią anketos klausimą Jūs nurodėte, kad nesinaudojate elektronine pažymių knygele, nurodykite kaip sužinote apie savo vaiko lankomumą ir pažangumą.

- mokytojai, klasės auklėtoja praneša telefonu
- sužinau iš savo vaiko ir to užtenka
- mokykla atspausdina elektroninės pažymių knygelės kopiją, ataskaitą
- tikrinu tik paprastą spausdintinę pažymių knygelę
- nesidomiu vaiko lankomumu ir pažangumu
- kita (įrašyti) .....

28. Jeigu atsakydami į trečią anketos klausimą Jūs nurodėte, kad naudojate elektronine pažymių knygele, nurodykite kaip dažnai Jūs tai darote.

Pažymėkite vieną atsakymo variantą.

- kiekvieną dieną
- keletą kartų per savaitę
- kartą per mėnesį
- keletą kartų per mėnesį
- labai retai
- kita (įrašyti) .....

29. Palyginkite elektroninės ir paprastos spausdintinės pažymių knygelės tikrinimą laiko atžvilgiu.

Pažymėkite vieną atsakymo variantą.

- elektroninės pažymių knygelės tikrinimas užima daugiau laiko nei paprastos spausdintinės
- elektroninės pažymių knygelės tikrinimas užima mažiau laiko nei paprastos spausdintinės
- jų tikrinimas laiko atžvilgiu nesiskiria
- kita (įrašyti) .....

30. Žemiau pateiktoje lentelėje išvardinti elektronio dienyno bei elektronės pažymių knygelės privalumai. Prie kiekvieno privalumo pažymėkite Jus tenkinantį atsakymą.

Kiekvienoje lentelės eilutėje pažymėkite tik po vieną atsakymo variantą.

Privalumas	Sutinku	Sutinku tik iš dalies	Nesutinku
Operatyvus informacijos perdavimas ir gavimas			
Pagerina vaiko lankomumą			
Pagerina vaiko pažangumą			
Auklėtoja niekada nebūna „surinkusi“ pažymių knygelę			
Palengvina vaikų bendravimą su tėvais (globėjais)			
Palengvina mokytojų bendravimą su tėvais (globėjais)			
Praleidęs pamoką mokinys sužino jos temą ir namų darbų užduotis, o tai leidžia jam pasiruošti kitai pamokai			
Pagerina vertinimo kokybę			
Galimybė kreiptis į klasės vadovą ar dalyko mokytoją rūpimais klausimais			
Galimybė gauti įvairias ataskaitas (pažymių, lankomumo, pagyrimų, namų darbų ir pan.) apie savo vaiką trumpomis SMS žinutėmis savo telefonu			
Galimybė operatyviai gauti informaciją apie vaiko ugdymą mokykloje tėvams (globėjams) išvykus į užsienį			
Sistemoje galima pateikti savo kontaktinę informaciją, kad mokytojais galėtų bet kada susisiekti su mokinio tėvais (globėjais)			
Tėvai (globėjai) mato savo vaiko pamokų lankomumą, pažymius, pastabas, pamokų tvarkaraščius ir pan., o tai padeda tobulinti ugdymo procesą			
Kiti privalumai (įrašykite):			

31. Žemiau pateiktoje lentelėje išvardinti elektronio dienyno bei elektronės pažymių knygelės trūkumai. Prie kiekvieno trūkumo pažymėkite Jus tenkinantį atsakymą. Kiekvienoje lentelės eilutėje pažymėkite tik po vieną atsakymo variantą.

Trūkumas	Sutinku	Sutinku tik iš dalies	Nesutinku
Informacijos stoka apie e-dienyno naudojimą			
Kompiuterinio raštingumo stoka			
Dažnai stringanti programinė įranga			
Mokytojai retai papildo e-dienyną nauja informacija			
Nematomi kitų vaiko klasės draugų mokymosi rezultatai			
Kiti trūkumai (įrašykite):			
.....			
.....			
.....			

32. Kaip manote, ko trūksta, kad elektroninės pažymių knygelės tikrinimas būtų efektyvesnis? Prie kiekvieno teiginio pažymėkite Jus tenkinantį atsakymą. Kiekvienoje lentelės eilutėje pažymėkite tik po vieną atsakymo variantą.

Priežastis	Sutinku	Sutinku tik iš dalies	Nesutinku
Daugiau žinių kaip ja naudotis			
Daugiau kompiuterinio raštingumo žinių			
Daugiau informacijos apie mokykloje vykstančius renginius			
Dažnesnio mokytojų e-dienyno papildymo nauja informacija apie vaiko lankomumą ir pažangumą			
Kompiuterio namuose			
Interneto namuose			
Galimybės bendrauti su mokytojais toje sistemoje			
Matyti kitų vaiko klasės draugų rezultatus palyginimui			
Matyti komentarus apie vaiko žinias (ko reikėtų pasimokyti)			
Kita (įrašyti)			
.....			
.....			
.....			

33. Kaip manote, ar reikalingas tėvų (globėjų) ir mokytojų bendradarbiavimas vaiko ugdymo klausimais?

Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

☐ labai reikalingas;	☐ nebūtinai;
☐ reikalingas;	☐ visiškai nereikalingas;
Kodėl?	
.....	

34. Jūsų nuomone, tėvų (globėjų) ir mokytojų bendradarbiavimas (prie kiekvieno teiginio pažymėkite Jus tenkinantį atsakymą):

Kiekvienoje lentelės eilutėje pažymėkite tik po vieną atsakymo variantą.

	Sutinku	Sutinku tik iš dalies	Nesutinku
Viena pagrindinių sąlygų, nulemiančių vaikų ugdymo sėkmę			
Padedą vaikui geriau mokytis			
Apsunkina mokytojo darbą, nes tėvai neturi pedagoginio išsilavinimo			
Lygiavertė mokytojo ir tėvų (globėjų) partnerystė			
Padedą geriau kontroliuoti vaiko mokymą(si)			
Gerina vaiko elgesio rezultatus			
Padedą išvengti vaikų auklėjimo klaidų			
Ugdo tėvų bei mokytojų pedagoginę kultūrą ir įgūdžius			
Bendravimas reikalingas tik esant problemoms			
Kita (įrašykite)			
.....			
.....			

35. Kaip vertinate Jums suteikiamą informaciją apie vaikų ugdymą?

Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

☐ pakankamai;	☐ iš dalies pakankamai;
☐ nepakankamai;	☐ neturiu nuomonės;

36. Kokia informacija Jums apie vaiko ugdymą yra aktualiausia ?

Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

☐ vaiko pasiekimai ir nesėkmės	☐ vaiko gabumai
☐ vaiko pažymiai ir lankomumas	☐ vaiko drausmė

37. Kokiais būdais mokytojai, klasės auklėtoja Jus informuoja apie vaiko mokymą(si), elgesį, pasiektus rezultatus (apie visą vaiko ugdymo procesą)?

Pažymėkite 3 svarbiausius teiginius.

Teiginys	×
Vyksta tėvų susirinkimai	
Individualių pokalbių metu	
Konsultacijų metu	
Paskaitų metu	
Klausimų – atsakymų vakarais (popietėmis)	
Disputų metu (kai pokalbio metu bandoma rasti tam tikrą sprendimą)	
Atvirų durų dienomis mokykloje	
Dalykinių žaidimų metu (pvz. įsivaizduojant save mokytoju, gydytoju bandoma išspręsti atitinkamą situaciją)	
Reglamentuotose diskusijose (iš anksto numatyta tvarka, kurios metu svarstomi tie vaiko ugdymo ir auklėjimo klausimai, kuriuos tėvai (globėjai) neteisingai supranta)	
Bibliotekėlėje tėvams	
Mokytojai vykdo anketinę tėvų apklausą	
Elektroninio dienyno pagalba	
Telefonu, elektroniniu paštu	
Kita (įrašykite).....	

38. Kokia bendravimo ir bendradarbiavimo forma Jums yra priimtinausia?

Pažymėkite vieną svarbiausią atsakymą.

☐ žodinė esant ir kitiems žmonėms šalia ☐ individualūs susitikimai ☐ paskaitos ☐ rašytinės formos (skrajutės, informaciniai lapeliai, standai) ☐ telefoniniai pokalbiai ☐ bendravimas internetu (elektroninis paštas, e-dienynas) ☐ kita (įrašykite).....
---

39. Apie ką Jūs nuolat informuoja mokytojai, klasės auklėtoja?

Pažymėkite 5 svarbiausius teiginius.

	×
Vaiko sveikatą	
Vaiko elgesį	
Vaiko charakterio bruožus	
Vaiko bendravimą su draugais ir pedagogais	
Vaiko gebėjimus	

↓ Tęsinys kitame puslapyje

Tęsinys	
Vaiko pasiekimus	
Vaiko poreikius	
Ugdymo procesą	
Ugdymo metodus	
Mokyklos pasiekimus	
Apie tėvų ugdymo pagalbą vaikams	
Apie tėvų įsijungimo į klasės, mokyklos gyvenimą galimybes	
Švietimo naujoves	
Kita (įrašykite).....	

40. Kieno iniciatyva vyksta bendravimas su mokytoju, klasės auklėtoja?

Pažymėkite vieną atsakymo variantą.

☐ pedagogo	☐ pedagogo ir tėvų (globėjų)
☐ tėvų (globėjų)	☐ kita (įrašykite) .....

41. Kaip manote, ar reikia tobulinti ir gerinti bendradarbiavimą su mokytojais, klasės auklėtoja?

Pažymėkite vieną atsakymo variantą.

☐ būtina	☐ ne, nes šioje srityje jau viskas padaryta
☐ reikia, bet ir dabar pakankamai geras	☐ ne, nes jokios priemonės neveiksmingos

42. Kaip manote, kokios priemonės būtų veiksmingos, kad mokytojų ir mokinių tėvų (globėjų) bendravimas duotų teigiamų rezultatų vaikų ugdymui?

Pažymėkite 3 svarbiausius teiginius.

	X
Pastovūs ir tikslingi tėvų (globėjų) bei mokytojų susitikimai	
Teigiamo tėvų (globėjų) požiūrio į mokyklą, pedagogą bei ugdymo procesą formavimas	
Tėvų (globėjų) pedagoginės kultūros didinimas	
Tėvų (globėjų) ir mokytojų suderinti reikalavimai vieni kitiems	
Tėvų (globėjų) teikiamos pagalbos įvertinimas ir priėmimas	
Tėvų bendruomenės kūrimas	
Kuo įvairesnės bendradarbiavimo, pedagoginio tėvų (globėjų) švietimo formos	
Veiksmingų priemonių nėra	
Kita (įrašykite)	
.....	
.....	

Duomenys apie respondentą

Jūsų amžius (įrašyti): .....

Jūsų lytis: moteris vyras

Jūsų išsilavinimas (pažymėkite vieną atsakymą):

- pradinis
- pagrindinis
- vidurinis
- profesinis
- nebaigtas aukštasis
- aukštasis
- kita (įrašykite) .....

Dėkoju už Jūsų atsakymus!